

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lacrimæ Orbis Universi, Post Primam Protoparentum
nostrorum E Paradiso Exulum culpam, exortæ, In
Universim Genus Humanum, traduce reatu propagatæ,
Ruptis animorum abyssis, Laxatis cordium fontibus, ...**

Schmucker, Mathias

Glacii, Anno 1689

Liber Quartus. Pathetica Paradigmata Pœnitentium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38152

LIBER QUARTUS.

Pathetica Paradigmata
Pœnitentium.

ADAM POENITENS,

Sive

TOTIUS HUMANI GENERIS
UNIVERSITAS

Ex communi reatûs contagione lugens
& plorans.

QUOSTATUS opinatur, Adamum, postquam
divinum, de non manducandis arboris veti-
tæ fructibus, prævaricatus est præceptum,
atque à Paradiso expulsus fuit, à sua fuisse conjuge se-
paratum, atque in certa quadam fuisse Valle commora-
tum, in qua centum annis continuis amarissimè flevit:
locus proinde à filiis, & nepotibus suis VALLIS
LACRIMARUM est appellatus. *Benedictus Fidelis*
Paradiso Voluptatis Verbi Incarnati, in Domin: V.
Epiph: serm: 1. n. 2, qui citat Abulensem Quest:
VII, in cap: IV, Genes.

S. Ber-

*S. Bernardus serm: 35. super Cantic: mihi
fol: 676. lit: M. &c.*

EXitus aquarum deducant oculi mei super huius
modi animam, quæ cum nutriretur in croce
demum amplexatur stercore. Heu ! quod egregia
creatura jam olim facta de grege, & nunc in pejus
serabiliter prouens, non saltem inter greges remanere
permittitur, sed post abire iubetur. Homo, cum
honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis
insipientibus, & similis factus est illis. Ecce quomodo
de grege facta est egregia creatura: Puto dicent
menta, si loqui fas esset: Ecce Adam factus est quasi
unus ex nobis. Cum in honore esset, inquit; In quo
honore quæris? Habitabat in Paradiso, & in locore
luptatis conversatio ejus: nihil molestiæ, nihil indige
gentiæ sentiebat, & odoriferis stipatus malis, fulcitur
floribus, gloria & honore coronatus, & constitutus
super opera manuum Plasmatoris, magis autem ob
figne divinæ similitudinis præcallebat: & erat illi socius
& societas cum plebe Angelorum, & cum omni mil
tia cælestis exercitus. Sed mutavit istam gloriam
in similitudinem vituli comedentis fœnum. Inde est
quod Panis Angelorum factus est fœnum positum in
præsepio, appositum nobis tanquam iumentis. **VER**
BUM quippe **CARO FACTUM** est: & juxta Prophe
phetam Isa: 40. (a) **OMNIS CARO** fœnum. At
fœnum istud minimè desiccatum est, nec ex eo cecidit
flos, quia requieuit super ipsum Spiritus Domini,

ter hoc namque aliquando finis venit universæ carnis,
 quia spiritus recesserat vitæ. Denique ait : non per-
 manebit Spiritus meus in homine in æternum, quia ca-
 ro est. (b) Carnis nomine hoc loco vitium designari
 intellige, non naturam. Nec enim spiritum natura ex-
 pangit, sed vitium. Propter vitium ergo omnis caro
 terrenum, & omnis gloria ejus tanquam flos scæni. &c.
 (c) Ergo cibus hominis mutavit se in pabulum pecoris,
 homine mutato in pecus. Heu tristis & lacrimosa muta-
 tio, ut homo Paradisi accola, terræ Dominus, Cæli
 civis, Domesticus Domini Sabaoth, frater beatorum
 spirituum, & cœlestium cohæres virtutum, repentina
 conversione invenerit, & propter infirmitatem jacen-
 tem in stabulo, & propter pecorinam similitudinem in-
 ligentem scæno, & propter indomitam feritatem alliga-
 tam præsepio (d) sicut scriptum est : in chamo & freno
 maxillas eorum constringe, qui non approximant ad
 te. (e) Agnosce tamen, O bos, possessorem tuum, &
 asine, præsepe Domini tui, ut Prophetæ Dei fi-
 deles inveniantur, qui ista sunt Dei mirabilia prælocuti.
 Agnosce pecus, quem non cognovisti homo. Adora
 præsepium, qui fugiebas in Paradiso. Honora præsepium,
 quod contempnisti imperium. Comede scænum, quem
 panem, & panem Angelicū fastidisti. Sed quænam causa
 tantæ dejectionis? Profecit quod homo, cū
 in honore esset, non intellexit. Quid non intellexit?
 Quod dicit; Nos dicamus; Positus in honore non intel-
 lexit, quod limus esset honoris fastigio delectatus: &
 con-

(b) Gen: 6. (c) Psal. 40. (d) Psal. 31. (e) Esa: 11

continuò in se expertus est, quod tanto post tempus
homo de filiis captivitatis, & prudenter advertit,
veraciter protulit dicens; qui se putat aliquid esse, et
nihil sit, ipse se seducit. Væ misero, quòd non frater
qui jam tunc diceret ei: quid superbis terra & cinis
Hinc egregia creatura gregi admixta est, hinc bellu-
li similitudine Dei similitudo mutata est, hinc societas
cum jumentis, pro consortio Angelorum inita est.
Vides quàm sit fugienda nobis hæc ignorantia, de qua
tot millia malorum universo nostro generi proveni-
runt. Ait enim: propterea hominem jumentis insu-
pientibus comparatum, quia non intellexit,

1.

A Udire qui primordia
Nascentis avet Mundi,
Et Exulis exordia,
Elysiique fundi,
Petrarum è recessibus
Convallis Palæstinæ
Auscultet meis questibus
Mundi causas ruinæ.

2.

Semefa vox singultibus
Si ruptis interiret,
Et cordis è tumultibus
Asperior prodiret,
Justis date doloribus
Hanc syncopen gementis,
Et animæ tortoribus
Crimen immane flentis.

3.

Extorris heu! me patrio
Ob culpam Paradiso
In hoc ferarum atrio
Pro flore spinas viso!
Uxor O consilio
Si nunquam annuissent!
Nunquam in hoc exilio
Tam serò doluissent.

4.

Audite vos Adamidæ,
MALI nepotes mei!
In genas fletus pluite
Culpæ paternæ Rei,
Vestræ ruinam gratiæ
Damnium felicitatis,
Jacturam Innocentiæ,
Virus Posteritatis.

5. Altra

5.
 Intra noctis caligine
 Mundus torpebat totus,
 Nullique sub caligine
 Tenebricosa notus,
 Celi, Terræque species
 Nullo fulgore culta,
 Nostri nec visa facies
 Cæca nube sepulta.

RES NULLA quæ Artificem
 AD OPUS irritaret
 Sed NIHIL, quod Opificem
 Æternum prædicaret.

9.

VERBO Cælorum Speculas,
 Terras fecit & undas,
 Solem, Lunam, & faculas
 Fixas & errabundas;
 Ut arbor prægnans fructibus
 Et seges fræta staret,
 Et plurimus de montibus
 Fons jugiter manaret.

10.

Ut prata picta floribus
 Et herbis superbirent,
 Ignotas quæ odoribus
 Novis nares ferirent,
 Et velut stellæ terræo
 Inpersæ cælo starent
 Cultu pares fidereo
 De gloria certarent.

11.

DIXIT, FIAT: & protinus
 Coram adstare feræ
 Lupus & Agnus cominûs
 Concordes se pavère,
 Saltabant quadrupedia
 Cervi, Equi, Leones,
 Repebant & apodîa
 Limax, serpens, Dracones.

H

12. Va-

tempo
 rti
 esse,
 non tu
 & cini
 c bella
 ne focu
 nita
 de qu
 prove
 tis inf
 ario
 ifo
 o
 ifo!
 ifem
 ilio
 m.
 oram ro
 Nondum
 ceano nec
 solis quad
 riginam
 tinxit.
 8.
 usum Chaos
 omnia
 Et moles
 indigesta,
 dia profc
 enia
 atore noct
 mæsta,
 5. Alia

12.
 Vastis Ceti corporibus
 Oceanum premebant,
 Phocæ, Delphines fluctibus
 Adversis alludebant,
 Gens minor, rivos, piscium
 Et fluvijs natabat,
 Innumerus grex avium
 Per aërem volabat.

13.
 Rex solus, Homo, deerat
 Qui cunctis imperaret,
 Ut esset: loto fecerat
 Massam, quam informaret,
 Membris, mente, *imagine*
 Suae Divinitatis,
Vitaque inspiramine
 Immenstæ Bonitatis.

14.
 Dedit: & mox vas fictile
 In animam viventem
 Confurgit Deo simile:
 Tunc omnia stupentem
 In Voluptatis, Hospitem,
 Locavit Paradiso,
 Beatum, faustum, sospitem
 In horto nondum viso.

15.
 Se præter, vidit neminem
 Præses deliciarum,
 Cui loqueretur, hominem,
 In medio ferarum,

Solus hoc viridarium
 Gaudens inambulabat,
 Nominibusque varium
 Pecus suis vocabat.

16.
 Ut sextus sui sociam
 Sui parem decoris,
 Vitæ, mentisque consciam
 Haberet & amoris,
 Numen latus aperuit
 Sopito dempta costa,
 Mulieremque statuit
 Pro costa, carne postea.

17.
 Vir primam primus Virginitatem
 Tunc primum Virgo vitam,
 Sui cultus imaginem
 Conspexit, & quod mirum
 Vix orti, sapientiâ
 Omnimodâ pollebant,
 Prudentiâ, scientiâ,
 Res cunctas cognoscebant.

18.
 Ex una carne jusserat
Nos duos UNUM esse,
 Uxori me præfecerat,
 Illam, Deus subesse:
 Adam me, Patrem gentium
 Vocavit, ego Evam
 Illam, matrem viventium
 Naturâ æternam.

19.

& hortum principio
Creavit voluptatis,
Qui nobis foret mansio
Ad gaudia creatis,
Et arbor multa fructibus
Pregnantibus pendebat.
Et in os prona gustibus
Se spontè offerebat.

20.

Creavit & scientiæ
Et mali que fructum,
Vincum obedientiæ
In nostra fata structum.
Stabant circum frondei
Maturæ frugis partus,
Et omni que cibus aurei
Ab ungue nullo carptus.

21.

Et Cælo nondum pluerat
Ut herba germinaret,
Et flavius eruperat
Ut hortum irrigaret,
Et in lectus quadrifariam
Per Orbem circumductus,
Et in manu secum fert variam
Et dices auro fluctus.

22.

Et felix viridario
Etiam beatus Hospes,
Et tu me pascens vario
Et æternum vitâ sospes,

Ni serpens animantibus
Cunctis magis dolosus
Securè convivantibus
Sortem esset exosus.

23.

Quæcumque gravant opibus
Volema poma frondes,
Nostris indulsit gustibus
Numen at ut infantes
BONI MALI QUE ARBORIS
Non gustaremus fructus,
Sin: Seros rei funeris
Depangeremus luctus.

24.

His arboris nos frondibus
Mandavit abstinere,
Et procul ab his fructibus
Innocuos manere,
Cum manus fructum carpsere
rit
In suum audax Deum,
Mox culpæ vindex aderit
Mors, quæ castiget reum.

25.

Lex ista sit hospitibus,
Hoc primum sit mandatum,
His gula sit limitibus
Sit septum & palatum,
Hoc totum sit pomarium
In vestrum dives esum,
Et frugum seminarium
Sit gustui concessum.

H 2

26. Sic

26.
Sic Deus: nos bellaria
Hortorum contemplati
Et frugum dulciaria,
Felicis partus prati;
Primùm quidem horruimus
Negatae frondis fructum,
Metùque, gulæ fugimus
Lenocinantis ductum.

27.
Ah utinam mens ferrea
Immota constitisset!
Nectam mollis & cerea
In lævam deflexisset,
*si procul à SCIENTIÆ
BONI, MALI QUE MALO*
Fuissem, conscientia
Iam non torquerer *MALO*.

28.
Hic omne delectabile
Pulcrumque visu lignum,
Et ad vefcendum nobile
produxit, Deo dignum,
Sed & mortis remedium
Huc arborem plantavit,
In Paradisi medium
LIGNUM VITÆ, vocavit,

29.
Silvæ patebat liberae
Amœna voluptati,
Hinc fructus quo quisvis carpere
Licebat libertati,

Ridebant viridaria
Et invitabant gustum
Botri, extra cellaria
Dulce sudabant miffus

30.
Longo pendebant ordine
Fronfosi, poma, fructus
Quos carpi abs discrimine
Nullus vetabat metus;
Sed *UNA* cunctis altior
Ramis *ARBOR* pollebat
Quæ gustu suo duleior
VITÆ fructus ferebat.

31.
Vitam creabant aurea
Poma æternaturam
Succo suo nectarea
Lactantia Naturam,
Quam nulla mortis spicula
Nec Fati lex falcaret,
Sed per annorum sæcula
In ævum perduraret.

32.
Quidquid pulcrum lumbis
Jucundum, suave, blandum
Amœnum quidquid auribus
Aut naribus optandum,
Quod gustu delectabile
Quidquid & suavitate
Quod tactu sit amabile
Fert *HORTUS VOLUPTATIS*.

33.

Meloum animantia
Herum reuerabantur,
Ad nutus observantia
Me coram sternébantur,
Ad mea se vestigia
Acclinavére feræ,
Panis figebant basia
Leones & Pantheræ.

34.

Ad vocem, turba plumea,
Volucres adfluere,
Cum volui, gens squammea
Pisces adnatavére,
Et se mulcendum manibus
Fennis grex concessit,
Misque totus, pedibus
A meis non recessit.

35.

Quidquid pennæ remigio
Per aërem volabat
Quidquid pinnæ subsidio
Fluminibus natabat;
Terrarum animantia
Nostris iussis parebant.
Pudentia, repentia
Ad nutus accurrebant.

36.

Quæcuncta viventia
Parebant, ut Reçtori,
In obedientia
Sic mea Creatori!

Infelix nec oblivio
Me legis fatuâsset,
Et mea me conditio
Felicem conservâsset.

37.

Cum volucrum cohortibus
Aërea choraula
Quadrupedumque gregibus
Tota ferarum aula,
Inter herbas & gramina
Suaves terræ virores,
Et picturata germina,
Naturæ mira, flores;

38.

Squamosus terga, coluber
Ceraistes singulus
Ad Evam reptit volucer
Colore radiosus,
Caput & collum iridis
Splendores æmulatus,
Ventrem, caudamque viridis,
Totus in fraudes natus.

39.

Scutata terga luteus
Thorax circum armabat,
Mixtus flavo cæruleus
Colores diluebat, † varia-
Caput cristatum aurea (bat.
(Ni fallimur) corona,
Sepivit, & argentea
Suprema dorsi zona.

H 4

40. Per

40.

Per terram reptans lumina
Circum nos fraudulenta
Gyrabat, & volumina
Caudæ in blandimenta,
Linguaque stridens trifidâ
Vocistorfit in verba,
Et sibilavit perfida
Consilia sub herba.

41.

Cur, inquit, fructu nobilis
Saginæ abstinetis?
Huic toto non est similis
In horto, quem videtis:
Est dulcis iustar nectaris
Plenus Divinitatis,
Nil hujus succus arboris
Habet mortalitatis.

42.

Est plenus sacro Numine
Fœtus Scientiarum,
Deum creans ex homine
Promus deliciarum,
Hic tenebras ab oculis
Diluffas serenabit,
Et duraturis sæculis
Ætatem æternabit.

43.

Vana timetis somnia,
Meras umbras horretis,
Secura sunt hic omnia,
Non est quod formidetis,

Meticulosi capite
Pomum Divinitatis
Gustate, & comedite,
Fructum æternitatis.

44.

En ut succosa purpura
Aurumque mali nitet?
Ut mustea puerpera
Arbor, gustum invitet!
Nulla timete funera
VOS ERITIS UT DII,
Per hæc fietis germina
BONI, MALIQUE SUI

45.

Ab hoc Serpentis oscino
Verbisque tinctis unctis,
Et colubrino fascino
Et tecto mortis felle,
Imprudens in hæc germina
Negatos Eva fructus
Infortunata lumina
Conjecit & obtutus.

46.

O sidera errantia!
O binæ frontis Stelle!
O Astra seducentia!
Meæ fontes quærelæ!
Cur credidistis frondeo
O oculi color?
Cur annuistis melleo
Tam leves Deceptor?

47. Vix

47.

Vix oculus damnabilem
Mali fructum aspexit,
Continuò & facilem
In gulam me allexit,
Secuta manus, lumina,
Manumque blandientis,
Et prægustata fragmina
Uxorìs porrigentis.

48.

Ipsa manum extimuit
Arbor in farta pronam,
Ramumque levans, monuit
Divinæ legis pœnam,
Quin & sequentem dexteram
Reluctans lusit fructus,
Cedimox futuri tesseram
Præfiguraret luctus.

49.

Sed fugientem pertinax
Manus ramum secuta,
Et in invitam contumax
Est arborem producta;
Carpsit, mihi que avido
Virago dedit offam,
Et infelicem tradito
Pomo, procutit stropham.

50.

O me amore nimio
Uxorium maritum,
Dano cedens dominio,
Qui conjugis delictum

Meo firmavi scelere
Esuque approbavi,
Et quam decebat plectere
Assensu roboravi.

51.

Vix infelicem glutii
Transgressor legis, bolum,
Cum augur mens flagitii
Advertit rea dolum,
Nam tota se felicitas
In luctum commutavit,
Et Paradisi suavitas
In nauseam migravit,

52.

Flores visi flaccescere,
Herbæ tristes langvere,
Amœnitatis labascere
Hortus ipsos dolere,
Omnèsque terga vertere
Lælae hilaritates,
Et in vicem succedere
Justæ calamitates.

53.

Quin bruta animantia
Reum deteruere,
Nec ut prius parentia
Contactum admisere,
In me rebellem Numini
Rebelles surrexere
Fera, bellumque homini
Effreni indixere.

H 4

54. Leo

54.
 Leo terrorem induit
 Et Tigrides furorem,
 Panthera ferox fremuit
 Et intulit horrorem,
 Lynx, Urlus, Cervus solitum
 Excussit dominatum,
 Pisces, volocres debitum
 Rupere mancipatum.

55.
 In me concita perditum
 Armavit se natura,
 Et insolens in perfidum
 Surrexit creatura,
 Suos egressa cardines
 Et limites juventa,
 Membrorum rupit ordines
 Mentisque firmamenta.

56.
 Nam mutuos refugimus
 Aspectus, nudi vestes,
 Et invicem horruimus
 Uterque culpæ testes,
 Suffusus vultum noxio
 Erubui pudore,
 Et ipsa confors anxio
 Me fugit præ rubore.

57.
 Nullum, quod nudos tegetet,
 Prostabat vestimentum,
 Sola ficus tunc aderat
 In vestis supplementum:

Nos foliis velavimus
 Contextis nuditatem,
 Et hoc, in nostram tulimus
 Velum necessitatem.

58.
 Hæc prima chlamys regia,
 Hoc primum fuit ostium,
 Hæc purpura Sidonia
 Et ornamentum nostrum,
 Hoc, gnari nostri criminis
 Conteximus regenda,
 Et adventantis Numinis
 Metuimus eventa.

59.
 Nam cum diei medium
 Sol cursu descripsisset,
 Suumque fax incendium
 Phæbea domuisset,
 Sub auræ lenis Spiritu
 (Ni fallor Eurus fuit)
 Vox Domini cum sonitu
 Præsentis, in me ruit.

60.
 Tunc mihi Sudor frigidos
 Ubertim destillare,
 Horror, tremorque rigida
 Me totum occupare,
 Monebat conscientia
 Ruptæ legis reatum,
 Lugebat Innocentia
 Suum amissa statum.

61. Tunc

61.

Tunc quaqua versum licuit
Nosfurtim occultare,
Et ubi densum viruit
Nemus, umbras captare,
Delique vultum fugere
Et oculos vicare,
Et deprehensi scelere
Aduoc noxam celare.

62.

Quæ mea infania!
Quæ stulta mens Uxoris!
Vultum cernentem omnia
Latere Creatoris?
Vix iubentis Numinis
Et latebris citamur,
Et ad causam examinis
Dicendam evocamur.

63.

ex asylo cogimur
In publicum prodire,
Et in forum compellimur,
Et iudicem audire;
Et quam erubimur,
Quam puduit nocentes!
Et quam nostrum tunc maluimus
In fontes esse dentes.

64.

iacula fuit alea:
Tribunal citat reos,
Et obrosa sub ficulnea
Novos in terra Deos,

Quærens erubescentiæ
Causam & nuditatis,
Paventis Conscientiæ
In horto faustitatis.

65.

Furti rei arguimur,
Et legis transgressores,
Et ad crimen compellimur
Fatendum, peccatores:
Hic ego culpam fragili
Uxori affricare,
Et illa detestabili
Serpenti applicare.

66.

Quæ cordis tunc anxietas
Et agonalis sudor,
Quis dolor, quæ calamitas,
Formido, horror, pudor,
Quæ presserit angustia,
Nullis sat explicabit
Figuris Eloquentia,
Nec pœnam vox æquabit.

67.

Sic, cum se neuter voluit
Agnoscere nocentem,
Utrumque Deus arguit
Sontem, & delinquentem,
Pœnâque junxit noxiis
Gulæ plectens delicta,
Et induit pelliceis
Apponens maledicta.

H 5

68. Quin

68.

Quin & illudens crimini
Explofit Deitatem,
Qua similes nos Numini
Nostram mortalitatem
Extollere præsumpsimus,
Ævumque perdurare,
Et colubro credidimus
Nos Deos æternare.

69.

Extorres horto pellimur,
Delictis privamur,
Lætitiis exuimur
Exilio damnamur,
Portam, Deus, quæ patuit,
Expulsis obleravit,
Aligerumque statuit,
Qui clausam observavit.

70.

Hæu quàm horrenda facies
Custodis portæ fuit,
Corusca flammis acies
Ensis, scintillas pluit,
Instar micabat fulminis
Hinc, inde, fulgurantis
Terrore plenus & minis
In reos detonantis.

71.

Huc profugis accedere,
Nefas tentare gressum,
Nam custos sagax pellere
Omnem arcet accessum,

Ultricem gyrans frameam
Excidium minatur,
Viàmque munit flameam
Ne rursus repetatur.

72.

Heu qualibus nos oculis
Respeximus repulsi?
Nullis visuri sæculis
Horti pompam ocellisti
Quantas, cheu! perdidisti
Rerum felicitates?
In quas cæci incidimus
Vitæ calamitates?

73.

Tunc gemitus, tunc lacrimæ
Tunc terus furti luctus,
Tunc æstuantis animæ
Reciprocantis fluctus,
Tunc tumsi planctus peccatorum
Abyssus tunc dolorum,
Tunc tardus horror scelerum
Tunc pelagus vocorum

74.

Nec aliud Exulibus
Restabat, nisi FLEERE,
Sic noctibus: sic solibus
Sonabat MISERERE;
O tristis vox! QUID FLEERE
MUS!
O nimis CANTUS DOLORUM
O lera vox, PECCANTIBUS
Dolor nil profuturus,

75. Fra

75.

Frustrà tempe requirimus
Hortum deliciarum,
Spedituti sedimus

IN VALLE LACRIMARUM,

Tristes circum imagines
Saxa, montes, vepreta,
Immanes solitudines
Spineta, senticeta.

76.

Quocumque currunt lumina
Occurrunt & terrores,
Calva petrarum culmina
Et vallium horrores,
Teliqua, dum, & tribuli
Novis seges colonis,
Sunt dura messis Sarculi
Aratri & lignonis.

77.

Hic nova caeli facies
Nusquam prius conspecta,
Mutata terræ species
Patoribus infecta.
Nec sol terris amabili
Ut prius risit ore,
Nec nobe te Aus flebili
expalluit colore.

78.

Horrere cælum nubibus
Et fulgetris micare,
Contremere fulminibus
Montesq; vulnerare * ver-
berare

Feralibus tumultibus
Per aërem tonare
Et igneis furoribus
In fontes nos bellare.

79.

Non ut prius, Elysiæ
Nos auræ flos afflavit,
Nec graciles Etesiæ,
Nec Zephyrus beavit,
Sed Africis frementibus
Rupta tempestas ruit,
Et defluis torrentibus
Grandinibusque pluit.

80.

Hiems ab Arcto frigora
Nivemque advocare,
Et glaciata corpora
In Saxum indurare,
Et aëris clementiam
Mutare in torporem,
Verisque florulentiam
In funeris horrorem.

81.

O qualis hæc, quàm lugubris
Fuit apothecis!
Quàm pompa mihi funebris
Dura metamorphosis!
In nos visa sunt surgere
Terrarum elementa,
Et concitata plectere
Culparum instrumenta.

82. Hic

82.
Hic quidquid sævum, horridum,
 Infandum, execrandum,
Atrox, crudele, squalidum,
 Dirum, abominandum,
 In me plenis agminibus
 Qua data porta ruit,
 Et veluti torrentibus
 Malorum præceps pluit.

83.
Huc eriminum propagines
 Mors, & Mortis ministri,
 Morbi, vitæ teredines,
 Et hospites sinistri,
 Paupertas, infortunia,
 Angores & squalores,
 Bella (mala communia)
 Fames, Pestes, Timores.

84.
Huc affluxere lacrymæ
 Amaro missæ fluctu,
 Planctus, Tortores animæ
 Exulcerati luctu,
 Sitis, Febris & macies
 Et tremula senectus,
 Calamitatum acies
 Et Turbo est advectus.

85.
 O infelices filii
 Infortunati Patris!

Participes exilii,
 Mei, vestraque matris,
 Vos nulla infelicitas
 Unquam illaqueasset,
 Ni Patrem curiositas
 Pomi infatuasset.

86.
 O insolens ambitio
 Quam in vos derivavi!
 O misera conditio
 Quam vobis concitari!
 O fatua divinitas
 Quam demens appetivi!
 O pestilens calliditas
 Cui pronus obedivi!

87.
 Ego Parens vos genui
 Author infastæ sortis!
 Ego prædo enecui
 Vestra origo mortis!
 Meam propter amentiam
 Prius quàm Mundo natus!
 Ad Numinis sententiam
 Mortemque condemnati!

88.
 Qui Deus esse volui,
 Boni, malique gnarum,
 Vix hominem retinui
 Gulo frugis avarus;
 Prius peristis Posteri,
 Perire quàm possatis

Præis facti mortiferi
Quàm mori disceratis!

89.

Hinc Parricidam rectiùs
Quàm Patrem me vocate,
Aut (quod opinor iustiùs)
Tyrannum compellate,
Qui innocentes vendidi
Et Cæli jus ademi, †
Vos prodidi, vos perdididi
Crueliter peremi.

90.

Entra vos culpa criminis
Qui, docens vos, peccavi,
Ego medollam seminis
Tam noxii plantavi,
Ego qui manna potui
Urticas seminavi,
Propaginéque nocui,
Totamque suffocavi.

91.

Quod vestra cervix respuit
Nil concessura jugum,
Et Dei iussa renuit
Prævaricatrix legum,
Hanc inobedientiam
A Patre didicistis,
Et frontis insolentiam
Cum lacte imbibistis.

92.

Quod Superi superbiam
In vobis execrentur,

Et mentis arrogantiam
Exosam averfentur;
Hanc meus vobis contulit,
Quo victus fui, fastus,
In quem negatus impulit
Feralis pomi pastus.

93.

Ego facem cupidinis
Accendi vitiorum,
Ego flammam voraginis
Et pœnas Inferorum,
Hoc à me patrimonium
Parente retulistis,
Hoc culpæ promptuarium
Hæredes introistis.

94.

Cæli vobis Hæreditas
Transcripta & legata,
Et à Deo felicitas
Hæc data & firmata,
Hanc bolo meus unico
Venter abligurivit,
Cum sese MALO PUNICO,
Hæc PUNICO ! nutrit.

95.

Magis Uxoris gratias
Pomumque æstimavi,
Quàm Numinis Justitias,
A quibus declinavi,
Minus Deum offendere,
Quàm Conjugis amores,
Minus

† S. Bern: ibid.

Minus vos omnes perdere,
Quam gustus & saporis.

96.

O execrandum prandium!
Heu malum, tot malorum
Quod intulit jejunium
Tot millium annorum!
Hoc sine, mecum lautius
Possitis epulari,
Et cum Patre securius
Gnati delitari.

97.

Hortus, Orbis miraculum
Tempe deliciarum,
Meum fuit cœnaculum
Theatrum epularum,
Hortus, quo nihil pulcrius,
Quo dulcius nil dari,
Nihil potest amœnius
Unquam excogitari:

98.

Hic totus est à Numine
Mihi in dotem datus,
Hic pleno juris nomine
In Regnum destinatus.
Vester futurus: vetitam
Si frugem non comêssem,
Et legem Dei debitam,
Ut par erat, explêssem.

99.

In hoc PATEK VIVENTIUM
DE NIHILO CREATUS

In hoc REX ANIMANTUM
A Deo destinatus:

Et ecce, verso nomine,
SUM PATER MORTUORUM
Et Dominus, ex crimine
SUM SERVUS INFER-
RUM.

100.

In his horti divitiis
Beatus ambulabam
Innumeris delitiis
Ubertim affuebam,
Monarcha, fortis, sapiens,
Sanus, amœnus ore,
Vt Rursus Titan orietis
Et terra concolore.

101.

Sua cœlum clementiâ
Conjugibus favebat,
Suaque sol blanditiâ
Amœnus arridebat,
Nullo tectus velamine
Nec nubium vapore,
Sed sudo lætus lumine
Et aureus colore.

102.

Terra florum tapetia
Ubique explicabat,
In oculorum retia
Ver florulentum strabat,
Suavem halabat animam
Et Crocus, & amomum.

DOMINUM & DOMI-
NAM

Nardus & Cinnamonum.

103.

Corus vocalis avium
Canoris lusit modis
Festis sonabat odis,
Vera vocum discrimina
Concentus alternabant,
Et nota filvis carmina
In plausum accinebant.

104.

Nulla rodebant tædia
Nec animum mærones,
Invidia, livor, odia,
Non curæ non labores,
In sese Felicitas
In sinum effundebat,
In sese Beatitas
Uberrimè propinabat.

105.

Non poteram ut TERREUS
Quidam DEUS videri,
Sed ut HOMO SIDEREUS
(Tam sapiens) haberi,
In campis his Elysiis
Nihil jucunditatis
Sic ORBIS PRIMITIIS
Deerat felicitatis.

106.

Hanc mihi sortem Cælites *
Neo - Patri favebant,
Hortique primos hospites
Ut filios fovebant,
Sed ipse in me lividus
Hanc mihi non favebam,
Et in me ipsum perfidus
Fortunam invidebam.

107.

Vix malè suos ederam
Dei Contemptor fructus,
Sinistram & ad dexteram
Ingens malorum fluctus,
Et ferax luctus Iliis
Confestim advolabat,
Patremque me familias
Suum adsalutabat.

108.

Hinc vestra vitæ prodigus
Concivi vobis mortem,
Exul, à Deo profugus
Meam, vestramque sortem
Heu nimis serò, perditam
Tot lacrimis jam emo,
Pœnamque mihi debitam
Vobis immissam gemo.

109.

O Nati mei ! capite
Vestra leges salutis

Et

Et meo damno sapite

In femita virtutis :

LEX SIT : PECCATUM O-
MNIBUS

ODISSE & FUGISSE.

PERIRE MILLE MORTIBUS

QUAM SEMEL DELI-
QUISSSE.

IIO.

Hoc est quod lædit superos,

Portasque cæli claudit,

Hoc est quod pandit Inferos

Et nostris damnis plaudit,

Hoc est quod infortunia

In Orbe tot creavit,

Hoc quod turbavit omnia,

Mortæque nos damnavit.

III.

Hoc est quod nullis spatiis

Annorum terminatur,

Æternis quod supplicis

Nunquam sat castigatur

Hoc est malorum omnium

In Mundo repletorum

Primum, secundum, ultimum

In pœnis Damnatorum,

II2.

Peccata Mundo tollite,

Et mala sustulistis :

Hæc cautiores fugite,

Et legem implevistis,

Nam præstat mille mortibus

Insontes peruisse,

Quam cum tot Dei hostibus

Vel semel peccavisse.

Ex omni ligno Paradisi comede : de li-

gno autem scientiæ boni & mali nè come-

das : in quocumque enim die comederis

eo, morte morieris, *Gen. cap. 2. v. 17.*

Magno meo cum dolore fateor vobis, (a) cum
hi veteres occurrunt calamitates, Adamum
diens paterna domo excidisse, hominem Paradisi cœci-
absque agricultura nutritum fuisse, absque pluvia
delitiis versatum, nihil sudoribus, aut labore operi-

(a) S. Chrysostomus Tom: 50, in Parasceve: orat: 9. m. 1301. Ex omni ligno &c.

bus, aut fatigationibus ad vitam sustendendam opus il-
 luisse, arboribus gaudentem semper florentibus, à flo-
 ribus in flores transeuntem, à fructibus ad fructus
 transilientem, usum habuisse cupiditatibus obsequen-
 tem, sæpè autem nescivisse, cui potissimùm manus in-
 cret præ pulcritudine eorum, quæ sese offerebant,
 ne numero tantam felicitatem deslevi, cùm eum
 bonis cernerem excidisse. Communis quippe e-
 rat calamitas, & quæ totum genus nostrum attin-
 gebat.

Hominem ad imaginem & similitudinem Dei
 creatum esse, ipsa scriptura divina tradit. (b)
 meministis, quo pacto de hoc argumento verba fece-
 rimus, & qua ratione imprimis illud *ad imaginem*,
 hominis dominatum, & in omnes res creatas impe-
 ram referendum sit. *Similitudo* verò imaginis hujus
 perfectione virtutum intelligatur: necessarium ve-
 rum est, ut doceamus, quo tandem modo is, qui
 omnibus DEI creaturis honore fuerat antelatus
 homo, à propria, primigeniâque divinæ formæ pul-
 critudine, in brutarum animantium naturam & simili-
 tudinem fuerit devolutus. Nam cùm benigni DEI
 ergo esset, vitiis semetipsum deformavit, & sceleribus
 se necit, verèque jumentis insipientibus comparatus
 & similis factus est illis. Quo verò pacto jumen-
 tum insipientibus assimilatus fuerit homo, ex
 operibus intelligamus: nam & quæ ad Adamum
 I per-

(b) S. Joann: Chrysostomus in Gen: Tom: 5. serm: 2. mihi
 fol: 152.

pertinent, omnisque eorum, qui præcesserunt, hinc
 ria, non ut eos qui præcesserunt laudemus aut
 peremus lecta sunt, sed ut virtutem imitemur, &
 tium declinemus. *Hæc autem*, inquit admiranda
 Paulus, *scripta sunt ad correctionem nostram, in
 fines sæculorum devenerunt.* Imaginem itaque ad
 litudinem Dei factam, Primus Homo per inobedi-
 tiam abiecit, eamque dæmonibus proterendam pe-
 misit, brutarum animantium similitudine variâ detur-
 pavit: atque hunc quidem ob crudelitatem, mor-
 que tyrannidem leonem potiùs, quàm hominem no-
 didit: illum autem lupum ob rapacitatem effecit.
 statur hoc scriptura, quæ sic ait: (c) *Principes vestri
 quasi leones rugientes, & iudices vestri quasi lupi
 devorabunt:* Leones appellans crudeles & tyrannidem
 centes, lupos autem rapaces ad avaritiam & præsum-
 imminentes. Vides ut ad imaginem Dei factus homo
 in belluarum ordinem sit redactus? Quando ergo ty-
 ranni more se gerit homo, leo appellatur; quando
 pax est, lupi cognomen invenit: cum impuris ho-
 nibus se coinquinat, & bestiarum in morem ad im-
 ba facinora præceps ruit; rursus equus invenitur
 mo, qui enim, inquit, (d) *amatores & emissarii
 sunt, unusquisque ad uxorem proximi sui hinniebat.*

Vides quomodò varius sit homo, & quomodo
 imago illa, quæ ad similitudinem DEI facta erat, ad be-
 lvarum similitudinem devoluta sit, non altero quopiam
 vim afferente, sed homine seipsum præcipitem agente.

(c) Ezech: 22. 27. (d) Jerem: 5. 2.

Scriptura enim non necessitati transgressionem adscripsit, sed libero arbitrio ejus, qui honore affectus fuerat, & honorem non agnoverat: (e) *Homo quippe, inquit, cum in honore esset, non intellexit.* &c.

Deus, (f) inquit Eccl; 15. ab initio fecit hominem, & reliquit illum in manu consilii sui; adjecit mandata & praecepta. Si volueris mandata servare, conseruabunt te, & fidem facere beneplacitam in perpetuum. Apposuit tibi ignem & aquam: ad quod volueris, porrige manum tuam. Ante hominem est vita & mors: bonum & malum: & quod voluerit, dabitur illi. Quid est autem: Et reliquit illum in manu consilii sui, nisi dimisit eum in possibilitate liberi arbitrii? In manu enim possibilitas intelligitur. Ipsa est prima gratia, qua primus homo stare potuisset, si servare mandata Domini voluisset. Hac ergo per inobedientiam solutus homo, iudicio justo factus est serpenti, id est diabolo, cui maluit obedire, quam Deo, captivus, ut dicitur scriptum est: (g) *à quo enim quis superatus est, & servus addictus est.* Et iterum: *Omnis qui peccatum, servus est peccati.* Quod confirmat apostolus jam baptizatis dicens: *Cum essetis servi peccati, liberi fuistis iustitiae;* videlicet, alienieratis à iustitia. Per se ergo homo lapsum facere potuit, quia voluit; sed non sicut per se lapsus est, continuo à se ipso, id est, per propriam voluntatem consurrexit, nisi manu Domini misericordissima, quantum ei placuit pietati, fuisset erectus. Propter quod

I 2 scriprum

(e) Psal: 48. 13. (f) S. Augustinus contra Pelagian: l. 3. c. 2.
(g) 1. Petr: 2. Joann: 8. Rom: 6.

scriptum est : (b) *Allevat Dominus omnes qui curvant, & erigit omnes elisos.* Quod si homo propria voluntatis virtute, & non per Dominum sibi sufficiens elisus assurgere, quo in Paradisum, de quo inobediens pulsus est, Deo reconciliandus redeat; ergo Christus gratis mortuus est. Et ut quid ad sanos medicus venire voluit: vel cur se ad salvandum atque quaerendum, quod perierat, venisse dixit? &c.

Adam in Paradiso positus, primò perdidit circumspersionem DEI. (i) Testatur enim Beatus Augustinus, quod nequaquam tentator hominem de Paradiso ejecisset, nisi aliqua elatio in animam hominis præcessisset, cum verissimè scriptum sit, ante ruinam exaltatur cor. Secundò perdidit Justitiam, quam Uxoris voci plùs, quàm Divinæ, obedivit. Justitia enim est virtus, quæ suum cuique reddit. Tertiò amisit iudicium, cum post peccatum correctus, obliquè per mulierem retorset propriam culpam in auctorem dicens: Mulier, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, & comedi. Eisdem ergo virtutum gradibus redeundum est homini in exilio posito, quibus primò expelli meruit de Paradiso. &c.

Privatus est Adam virtute, ubi eam confiteri coepit: (k) folia, hoc est excusationem, operimenta præstans. Siquidem ipsa dicit: qui erubuerit me coram hominibus, erubescam & ego eum coram Patre meo. Pacem quoque protinus amiserunt, quia non est

(b) Psal: 144. (i) S. Bernardus in sentent: mihi fol. 487. &c.
Bernardus serm: 1. in Annuat: B. V. M. mihi fol. 126.

pax impiis, dicit Dominus. Nónne enim contrariam
 legem invenerunt in membris suis, quos de novo pude-
 re ceperat nuditatis? Timui ego, inquit, eò quòd nu-
 dus essem. Non sic miser, non sic paulò ante timebas,
 non quærebas folia, licèt corpore nudus, sicut & modò.
 Et hoc sanè gravis quædam inter virtutes videtur orta
 contentio. Siquidem veritas & justitia miserum affli-
 gebant; Pax & Misericordia hujus expertes judicabant
 magis esse parcendum. Sunt enim collactaneæ hæ duæ
 sibi, quemadmodum & priores. Unde & factum est,
 ut perseverantibus illis in ultione, & prævaricatorem
 inde cædentibus, & præsentis molestias futuri cu-
 mulantibus comminatione supplicii, illæ succederent in
 cor Patris, redeuntes ad Dominum, qui illas dedit, &c.

Primus Parens noster, (1) Paradisi accola consti-
 tutus est, Dominus terræ stabilitus est, civis supernæ
 Hierusalem designatus est, domesticus Domini factus
 est, cujus amore & cognitione ditatus est, consors An-
 gelorum, frater & cohæres cælestium virtutum, nihil
 prosus indigentia, nihil sentiens molestia: cui erant
 in promptu, quæ postulabat, non dico necessitas, sed
 etiam pia voluntas, cum nihil esset in anima, quod offen-
 deret, nihil in carne, quod puderet. Hic honor, &
 hæc erat dignitas hominis, prosperari & florere in præ-
 senti. Et hæc ex Deo. Sed positus in honore, quid
 se foret, non intellexit, limus videlicet, pulvis, foli-
 um aridum, stipula sicca, lutea & fragilis testa, pel-
 lida morticina; sed intumuit, & planè desipuit honoris
 I 3 fasti-

(1) Apud S. Bernardum in cæna Dom: mihi sct: 1678, Cujusdam,

fastigio delectatus : & continuò in se expertus est
 quòd tanto tempore homo de filiis captivitatìs, & p
 denter advertit, & veraciter protulit, dicens : (m)
se putat aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit.
 misero, quod non fuit, qui jam tunc diceret, *ego,*
superbis terra & cinis? (n) Repentina igitur con
 sione seipsum invenit homo propter infirmitatem
 centem in stabulo, Stabulum quid est? Mundus
 Et propter pecorinam similitudinem indigens erat
 no. Ea propter cibus cælestis mutavit se in pabulo
 pecoris, homine mutato in pecus, *Panis enim Ang*
lorum factus est fœnum. Unicus Patris, Filius
 minis, *Verbum quippe Caro factum est.* (o) Con
 dunt igitur angeli *VERBUM* de Deo natum : con
 dunt homines *VERBUM fœnum* factum, Panes
 vivunt Angeli in cælis & beati; sceno suo vivunt
 mines in terris & sancti sunt. Fœnum quippe
 de prato Virginalis uteri collectum, factum est refectio
 jumentorum. Verbum ut fœnum fieret, latuit in Vir
 gine, sol in sidere, artifex in opere. &c.

Prima post Angelicæ prævaricationis ruinam
 Eva peccavit, (p) inquietudine spiritûs agitata, & in
 dicti Domini jugum suave, & leve onus abiecit
 quoniam expectare noluit, ut de manu Domini, ut
 de jam cætera acceperat, perfectionem quoque bea
 titudinis mereretur, sed præcipere illam serpentis con
 silio attentavit. Propter hoc Paradisum perdidit, ter
 ram deliciarum; propter hoc in ipso corpore contem
 nit, si
 itantes
 non pos
 terra e
 er mor
 fuit
 artus
 dinatè
 licet à
 miser

(m) Galat: 6. (n) Eccl: 10. (o) Joann: 6. (p) S. Bernardus
 festo Omn: SS. ferm, 1. circa medium mihi fol. 284.

nam legem invenit. Sed jam fortassis ad hanc Do-
 mini vocem desiderio mansuetudinis æstuas, & con-
 queris super asperitate cordis tui, & belluinis qui-
 busdam moribus atque indomita feritate. Attende
 ergo, quod sequitur: Beati qui lugent, quoniam ipsi
 consolabuntur. Equum indomitum flagella domant,
 animam imitem contritio spiritus, assiduitas lac-
 rimarum. &c. Propterea beata esses Eva, si post cul-
 pam consolationem quæreres lacrimarum, & conversa
 ad penitentiam veniam citius obtineres. Nunc au-
 tem miseriam quæsisti consolationem de simili casu
 tui, & veneno pessimo, nequissimo videlicet vi-
 cio, totam infecisti posteritatem tuam: ut usque ho-
 die perditionem alterius, alter suam reputet consola-
 tionem. Misera prorsus Evæ consolatio, & eorum,
 qui miseriam hanc imitantur. Sed beati, qui lugent,
 quoniam ipsi consolabuntur.

Adam & Eva ob peccatum de Paradiso expulsi
 sunt, sicut Lucifer de cælo: in hac valle miseriam ha-
 bitantes facti sunt mortales. (9) Nam sicut in cælo est,
 non posse mori, & in Paradiso, posse non mori: sic
 in terra est, non posse non mori, sic in inferno est, sem-
 per mori. Ex his patet, quod primus status homi-
 nis fuit innocentiam: secundus gratiam: tertius culpam:
 quartus penitentiam: quintus gloriam: Dum enim in-
 dignè exivit se supra se, cecidit miserabiliter infra se:
 scilicet à statu innocentiam & gratiam, in statum culpam
 miseriam. Item, quia factus est inobediens suo su-
 periori

periori, iusto Dei iudicio factum est, ut sibi fieri
obediens suum inferius, scilicet caro &c.

Miramur primos omnium parentes ob
unicum admorsum, supplicio tam gravi affectos.
Quis enim Diocletianus, aut Phalaris, ob pauca
cus, aut aliquot flosculos, aut unicum pomum,
le homines in crucem rapuit? Cur igitur Deus,
mille homines, sed innumeros hominum millia
æternæ mortis damnavit? ob arbusculam unam,
solo excisam, sed pomo privatam, & quidem unico
Puerile præceptum, inquit, Theodoretus, & in
tibus conveniens videri potuisset illud: (s) De ligno
hoc ne comedas. Cur ergo tam diuturna severitas
punitur transgressio? Meritò sanè, quòd imperium
hoc expeditissimum, & ne pueris difficile, detrecta-
verint tamen Protoplasti: Si grandia Deus, & difficilia
imperasset, habuissent, quo culpam purgassent. At
verò, cum illis amœnissima libertas in omnes Paradisi
arbores esset, exceptâ unicâ, facinus fuit intolerabile,
& tanto supplicio dignum, nec ab hac quidem unica
tam seriò vetita velle manus abstinere. Hinc iam li-
quet, quàm Deus & illos detestetur, qui gloriam
quam sibi unam vult deberi, iniquissimè præceptum
eunt: (t) odit Deus omnes vitiosos, sed superbis & et-
rogantibus etiam resistit, quos videlicet infecit vitium
idololatriæ cognatum. Pro teste stat veritas; &, quomodo
do, inquit, vos potestis credere, qui gloriam ab invicem
amicam

(s) Hierem: Drexelius de recta intentione lib. 2. c. 5. §. 3. (t) Gen.
10. de Provid: Gen: 2. 9. 7. (t) Jacobi. 4. v. 6. Joann. 9. 1. 4.

accipitis, & gloriam, quæ à solo Deo est, non quaeritis? &c.

Apostrophe Adam Lamentantis ad Nepotes suos.

O Filii, felices futuri, si parens vester scivisset felicitate uti: nunc verò miseri hoc ipso quòd mei filii: ego vos necavi prius quàm genui: propter me reus damnati estis, quàm nati: Deus esse volui, vix homo mansi: omnes in me periistis, antequam perire solletis: ita nescio, patrem me appelletis, an parricidam & tyrannum: vitiosos vos esse quid miror, aut conqueror? à me tales esse didicistis: inobedientes vos esse doleo, sed tamen esse docui, ipse Deo inobediens: intemperantes & gulosos vos avertantur superi: ab paternum hoc est vitium: superbia vestra exosus vos Deo facit; ego primus vestrum ab hoc monstro triumphatus cecidi, factaq; est superbia à me victo superbiere: hoc à me patrimonium habetis, miseriarum cumulum, cælum vobis magni Dei nutu transcriptum erat, & regarum certissima sponsione: ego turbavi omnia, & hereditatem omnium vestrum abligurivi holo unico: luxorem & pomum pluris ego feci: quàm vos omnes, quàm cælum, quàm DEUM. Hem malum & exorandum prandium, post quod aliquot millibus annorum, mihi cœnandum fuit apud inferos? In horto regebam, suprâ quàm cogitari & fingi potest amœno; omnibus quæ animo collibuisse, frui ibidem licebat, cœnam si stirpem declinâssem. Omnium animantium

I 5

Rex

Yo Hierem: Drexelius confid: 7. de æternit: num. 2. miki fol. 19.

Rex eram , sapiens & pulcher , valens & robustus : celestibus innumeris affuebam : Cælum æquabili clementia novis conjugibus favebat , & in cærulea veste nitidius continuè ridebat , soles nonnisi purissimos illic vidimus , nil nisi amœnum & floridum incurrebat orbes : aures suos habebant muscos , aviculas ; terra circum & cinnamomum halabat : undique me voluptas credibilis ambiebat : vivebam procul omni cura , timore , metu , labore , morbo , morte : Deus aliquis eram in terra , hanc felicitatem cælestes mihi ipsi gratulabantur : ego unus eam mihi maximè invidebam : & quia divina legi non parui , & veritum malum admordi , omnia in me mala irruerunt : Paradiso exturbatus , à Deo profugus , pudore plenus latebras captavi . Labor , dolor , mœror , pavor , lacrimæ , calamitates , mille miserie investigare me cœperunt : vos sentitis , quotquot ex mea familia estis , & quod finis ærumnarum esse credunt , mors : sæpè est initium , & quidem æternarum . Omnes filii , meo , vestroque damno sapite , & vel unum horum à me discite **PECCATUM ODISSE** . En prorumpentem juxta me flammam : hæc eodem , quo peccatum , tempore cœpit urere , nunquam in æternum extinguenda : omnia alia supplicia in levi ponenda sunt , & brevi finiuntur , hæc reos semper cruciabit . Sed eam evadere jam possumus , modò ipsi velimus . Ultra omnia que millia annorum , mihi meisque liberis omnia porta cæli occlusa fuit : nunc referata est per illum , quod ego liber malè rapui ex arbore , ipse fixus in arbore totum liberalissimè exsolvit , & nobis omnibus moriendo restituit rem . Cunctis jam cælum patet , sed

sed non inducit nisi via pœnitentiæ, non admittit nisi
 porta crucis! qui hac viâ, & per hanc portam venit
 ad gaudia, securus venit, & certus habitationis æter-
 næ, non excludetur illinc amplius: nemo illic lædi po-
 test aut lædere. O Posterî **ÆTERNITATEM**
COGITATE, brevî immortales futuri, aut inter
 damnatos, aut inter beatos. Hæc ad **POSTEROS**
 monita sunt Adami, qui

*Quam meruit pœnam solus digessit in
 omnes.*

R E X D A V I D
P O E N I T E N S,

Typus Monarcharum, Regum, & Princi-
 pum delinquentium, & crimina
 deflentium.

*S. Ambrosius Ep. de Apologia David. lib.
 1. cap. 2.*

Nusquisque nostrum per singulas horas, quàm
 multa delinquit, nec tamen unusquisque de
 plebe peccatum suum confitendum putat. Il-
 rex tantus, ac potens, ne exiguo quidem momen-
 manere penes se delicti passus est conscientiam: sed
 maturâ confessione, atque immenso dolore reddi-
 peccatum suum Domino. Quem mihi nunc fa-
 cile

cilè reperias hortoratum ac divitem , qui si arguerit , c
 alicujus culpæ reus , non molestè ferat ? At ille re
 clarus imperio , tot divinis probatus oraculis , c
 privato homine corriperetur , quòd graviter delin
 fet , non indignatus infremuit , sed confessus in
 munit culpæ dolore. Denique Dominum dolor in
 movit affectûs , ut Nathan diceret : Quoniam pœnitent
 te : & Dominus abstulit peccatum tuum. Matur
 itaque veniæ , profundam Regis fuisse pœnitentiam
 declaravit , quæ tanti erroris offensam traduxerit. Al
 homines , cùm á sacerdotibus corripiuntur , peccat
 suum ingravant , dum negare cupiunt , aut defendit
 ibique eorum lapsus est major , ubi speratur correctio.
 Sancti autem Domini , qui consummare pium certam
 gestiunt , & currere cursum salutis , sicubi forte ut
 mines corruerint , naturæ magis fragilitate , quàm pec
 candi libidine , acriores ad currendum resurgunt , pe
 doris stimulo majora reparantes certamina : ut non lo
 lum nullum attulisse æstimeretur lapsus impedimentum
 sed etiam velocitatis incentiva cumulasse. Peccavit Da
 vid , quod solent Reges : sed pœnitentiam gessit. Rex
 ingemuit , quod non solent Reges. Confessus est culpam
 , obsecravit indulgentiam , humi stratus deploravit
 vit ærumnam , jejunavit , oravit , confessionis sue testi
 monium in perpetua sæcula vulgato dolore transmisit.
 Quod erubescunt facere privati , Rex non erubuit con
 fiteri. Qui tenentur legibus , audent suum negare pec
 catum , dedignantur rogare indulgentiam , quam pet
 bat , qui nullis legibus tenebatur humanis. Quod pet

si arguerit, conditionis est, quod supplicavit, correctionis.
 et ille reus capitis communis, sed specialis confessio. Culpam ita-
 bilis, cui incidisse naturæ est; diluisse virtutis.

1.

Oculi! quo me oculi
 Fecistis avolare?
 Oculi! O scopuli!
 In quod merlistis mare?
 Vos, amoris spicula!
 In cautum vulnerastis,
 Cum de Palatij specula
 Unadem amastis!

2.

Meæ frontis sidera!
 Quam turpiter errastis!
 Quæ malorum barathra
 Incautum deturbastis!
 Meam vos perniciem
 Injuratò conspirastis,
 Illam ultrò blanditiem
 Cum spontè invitastis.

3.

Quorum munus, & statio
 Fuit pervigilare,
 Quod dictabat ratio
 Sollicitè curare,
 PEREGRINUS atrium
 Incurtivas subintraret,
 Abvena Palatium
 In hoc, Animæ, turbaret.

2. Reg: 11.

4.

Ast vos. Hero fœdifragi
 Deserta statione
 Extra castrum circum vagi
 Turpi defectione.
 Viam pandistis hostibus,
 Et claustra reserastis,
 Portisque bipatientibus
 Rebelles vos probastis.

5.

Ah! pro commisso munere
 Quam perditè fecistis!
 Me hostibus pro fœnore
 Tam vili perdidistis!
 O oculi! O pessimi
 Castellì defensores!
 O Regis vestri (Animi)
 Dolosi Proditores.

6.

O oculi cupidinum
 Rivales incitatores!
 O oculi libidinum
 Vafri Procuratores!
 O oculi! O stimuli!
 O fomites malorum!
 O loculi! O tumuli!
 Heroum tot Magnorum!

7. Sam-

7.
 Samsonem quis fortissimum
 Captivum vincularit? (b)
 Heroem invictissimum
 Quis scedum depilavit?
 Victorem felicissimum
 Quis oculis privavit?
 Quis mancipem miserrimum
 Et caecum jugulavit?

8.
 Vos, vos, lascivi oculi,
 Cum Dalilam amastis!
 Et speciem prostibuli
 Formamque adorastis!
 Vos Israelis gloriam
 Et robur perdidistis!
 Vos defensore Patriam
 Et Patre spoliastis.

9.
 O fures Innocentiae,
 Modestiae praedones!
 Lenones pudicitiae,
 Formae castae mangones!
 Ignes vagi luxuriae,
 Superbiae magistri,
 Irae, & avaritiae,
 Invidiae, ministri!

10.
 Antesignani hostium,
 Et prodromi damnorum,
 Illecebrarum ostium
 Canales peccatorum,

Urentia vos specula,
 Vos Pharetrae amorum
 Vos venenata spicula,
 Magnetes animorum!

11.
 Ah quanti Curiositas
 Unius Dinae stetit?
 Cum levis Sichemittidas
 Videre nurus petijt?
 Vidit: & vidit Virginis
 Princeps Sichem decorum
 Raptaque vi libidinis
 Prostituit pudorem.

12.
 Quantum puellas nocuit
 Vidisse alienas?
 Quantas Jacob exercuit
 In Urbe Lanienas?
 Ulti Pater cum filiis
 Injuriam fororis,
 Et convasatis spoliis
 Testati vim doloris!

13.
 Adalterae cor ignibus (d)
 In Joseph incendistis,
 Et impudicis manibus
 Vi pallium tulistis!
 vos Innocentem carceris
 Ergastulo clauistis,
 Castumque grandis scelus
 Culpabilem fecistis.

(b) Judic: 14. 15. 16. (c) Gen: 34. (d) Gen: 39.

14.

Venatores mentium
Et Aucupes dolosi,
Incantatores cordium
Proci delitiosi.

Mors poli, quorum cardine
Mors, vitæque rotatur,
Et in discrimine
Et lubrico versatur.

15.

basilisci unico
Virus afflatis noctu,
Insultu, plusquam Punico
Uno necatis ictu,
Velut duo fulgura
Ad ima penetratis,
Creataphracta pectora
Momento sauciatis.

16.

solus post meridiem
Spectarem otiosus (e)
Suis subjectæ faciem
Hortosque curiosus,
Agerum vivaria
Lagittas evibrastis,
Et viridaria
Aemotum vulnerastis:

17.

regio solaris (f)
Securè ambulanti,
Sperante de pomario
Nil tale cogitanti,

Ignes ex ipsis fontibus
Cupidinis jecistis,
Parâmq; mentem fontibus
Culpis interemistis.

18.

Quantum vidisse nocuit (g)
Mulierem lavantem!
Damno meo me docuit
Infamiter amantem,
Ictus vel unus oculi
Incaute quem vibravi,
Qui fuit instar jaculi
Quo me, illamque stravi.

19.

Sic Cypridis Rex subditus,
Mancipium amoris,
Turpis reus concubitus
Et Paphii furoris!
Crimen conjunxit crimini
Non parcens Innocenti
Uriæ, David Sangvini (h)
Pro Rege dimicanti.

20.

Heu! quanta nocte lumina
Quantaque nube tecta?
In sua cæca crimina
Peste stygis infecta!
Apertis nihil oculis
Quid agerem videbam,
Et quantis in periculis
Forem, non sentiebam!

21. Ah

2. Reg: 11. (f) ibid. (g) ibid. (h) 2. Reg: 11.

21.

Ah serò te cognoveram
Serò te lumen verum!
Nam totus cæcutiveram
In vanitate rerum,
Sic, ut solem iustitiæ
Et lumen veritatis
Nox raperet malitiæ,
Et nubes pravitatis!

22.

Tenebræ sunt Cimmeriæ
Luminibus offusæ!
Meridiæque Phariæ
Nubes menti obrusæ,
Ceu media Andabata
In nocte ambulabam,
Et quæ inter phantasmata
Errarem, non notabam.

23.

Nox nubila, nox squalida,
Nox horrida premebat,
Caligo tetra, lurida
Splendorem adimebat,
Magnûmque cæli oculum
Divinitûs lucentem
Clausit, ut totum nubilum
Sentirem *ORIENTEM*.

24.

Quin adhuc hanc caliginem
Noctemque diligebam,
Nec animi fuliginem
Insanus sentiebam,

Cæcus eram, & stolidam
Amabam cæcitatem,
Et tenebrarum horridam
In corde densitatem.

25.

Væ malè lapsæ temporibus
Quo te non cognoscebam
Væ cæco vultûs sideri
Quando te non videbam
Væ stultæ ignorantie!
Væ reæ cæcitati!
Superbiæ! Lasciviæ!
Turpi crudelitati!

26.

Hæc nempe mentem criminis
Atra nube texerunt,
Hæc tenebras in lumina
Profundas invexerunt!
Hæc spissam in caliginem
In fraudes & errores,
Hæc caput in vertiginem
Duxerunt, & terrorem.

27.

Hæc animæ dementiam
Ceu virus afflavere:
Hæc crisi, hæc prudentiam
Hæc sensus prostravere,
Hæc Dei reverentiam
Et cultum minuere,
Hæc longo conscientiam
Veterno sopivere,

28. Hæc

28.

Hæc, rationis nebulâ
Lumen obfuscare,
Longaque velut crapulâ
Sepultum tenuere,
Ad crimen hæc de crimine
Gradus fabricavere,
Nullaque me formidine
Peccantem affecere.

29.

Quia Regibus;
Audacter & delinquant;
In iustis legibus
Supra vulgus præsumunt,
In regia libidine
Tuant & potestate,
Nulla pena formidine
Ducti, nec honestate.

30.

Quis est verecundia,
Quam Dignitas tuetur;
Quis est audacia,
Qua scepro sustinetur,
Qua sicut Religio
Nulla sub corona,
Nulla throni subjectio
Regis in persona.

31.

Ut persuasus crederem
Ambitio instruxit,
Ut Exlex delinquerem
Majestas me induxit,

1. Reg: 12.

Dei Timorem, Passio
Amoris profligavit,
Et sceleris confusio
Uram ferro stravit.

32.

Sic reus adulterii
Nec reum me videbam,
Pudebat nec opprobrii,
Quod nullum agnoscebam,
Et licet homicidium
Audirem innocentis,
Nullum tamen iudicium
Occurrit penitentis.

33.

Mei securus, Numinis
Non ferulam verebar,
Patrati neque criminis
Ullius, fontem rebar,
Tot noxis execrabilem
Meam non sensi fortem,
Donec Nathan damnabilem
Annunciaret mortem. (i)

34.

Tunc velut inter somnia
A somno excitatus
Severa sensi omnia,
Et duplices reatus,
Adulteri libidines,
Cædemque innocentis.
Deique, ob cupidines,
Flagellum ferientis.

K

35. Ovi

35.
 Oviculam tunc pauperis (k)
 Occisam intellexi,
 A Divite me, hospitis
 Novi, datam orexi,
 Prophetæ per parabolam
 Me reum designari
 Justamque in me ferulam
 Virgamque colligari.

36.
 Quot lacrimis piaculum
 Tam grande deploravi?
 Quod in totius scandalum
 Rex Regni perpetravi?
 Ah utinam ploratibus
 Tot, memor institissem,
 Et novis me reatibus
 Nocentem non fecissem!

37.
 Dementia, dementiam
 Et error, est errorem
 Sequurus, cum Potentiam
 Et populi vatorem (l)
 Et numerum ad calculos
 Mandavi revocari,
 Et Regionum circulos
 In centum computari.

38.
 Ast cum delicti noscerem (m)
 Admissi gravitatem,
 Tandemque contremiscerem
 Ad culpæ sceditatem,

Transire quidem petii
 A me iniquitatem,
 Tui supplex iudicii
 Precatus Bonitatem.

39.
 Tunc per Prophetam Optio
 Gad, data est pœnarum
 Et de tribus electio
 In me deputandarum;
 Una, qua reus caderet
 Paterno Rex flagello,
 Et objurgatus plecteret
 Fame, peste, aut bello.

40.
 Cum penes me eligere
 Staret, tuas in manus
 Est melius incidere
 Quam me plectat humanum
 Furor, O Deus! dixeram,
 A te prestat feriri,
 Quam insolentis dexteram
 Mortalis experiri.

41.
 Dixi: & tu me supplicem
 Confestim exaudisti,
 Aligerumque vindicem
 Armatum expedisti,
 Acinacem qui stringeret
 Et Populum feriret,
 Regique reo parceret.
 Qui justius periret.

(k) 2. Reg. 12. (l) 2. Reg. 24. (m) ibid. (n) ibid. (o) ibid.

42.

Israel quid millia (p)
 Virorum octingenta
 Pugnantium millia
 De Juda quinquaginta?
 Quas oves quid profuit
 Examinatas scire?
 Quod Numen statuit)
 Tot millia perire?

43.

Quid egredere nimum
 Solutissimum virorum,
 Improbum flagitium
 Vocorum nefandorum!
 Quae hanc consilia,
 Quae Populum straverunt,
 Quinquaginta millia
 Virorum perierunt.

44.

Insolens Ambitio
 Ut oves jugulavit,
 Insanabili Elatio
 Superbia litavit,
 Quae sanguinis profusio
 Indictam in me clamat,
 Quae me culpato
 In parem mortem damnat.

45.

Quod tot innocentium
 Infusus sanguis fecit,
 Quos hos in exitium
 Deum flebile conjecit,

In me debet judicis
 Sententia scire,
 Me manus aequa judicis
 Pro merito ferire.

46.

Ego sum, qui peccaveram,
 Ego qui malum feci!
 Ego in mortis pharetram
 Tot animas conjeci!
 Ego septuagesies
 Dignissimus damnari,
 Ego pro plebe millies
 In fonte, immolari.

47.

Peccavi! nocens Numini!
 Tot delictorum reus!
 Solis apertus lumini
 Reatus patet meus!
 Quod clam carnis nequitia
 Et homicida fecit,
 Divina hoc justitia
 Orbis famae subjecit.

48.

Peccavi! heu immanibus
 In Dominum delictis!
 Et ingratitude in
 In Patris cor inflicis!
 Indignus tantis gratiis,
 Quis turpiter abusus,
 Nunc pro tot beneficiis
 Rubore sum confusus!

K 2

Quid

49.
 Quid potuit tribuere,
 Quod non attribuisset?
 In preces non annuere,
 In quas non annuisset?
 De ovium Pastorculo (q)
 Pro Sâule fecit Regem,
 Suo minantem baculo
 In pingues campos gregem.

50.
 Ut molem grandem sterne-
 rem *
 Gigantem Philistæum,
 Ferrôque interimerem,
 Hoc opus non est meum?
 In funda & in Lapide
 Ut victor eminerem,
 Et in machæræ cuspide
 Hostile caput ferrem.

51.
 Tua fecit potentia,
 Et dextera prostravit,
 Tua fecit Clementia,
 Quæ puerum amavit,
*Hæc pauperem de stercore
 Et sordibus levavit*
 Servumque, Regis decore
 Immeritum ornavit.

52.
 Hæc abstulit formidinem, (r)
 Leones ut necarem;

Hæc dedit fortitudinem,
 Ut urfos suffocarem;
 Hæc pro pedo, & gregibus
 Regni sceptrum porrexit
 Pro petalo, cum Regibus
 Ad thronum me evexit.

53.
 Hæc formidandum hostibus
 Bellisque gloriosum
 Præfecit exercitibus
 Stratis victoriosum,
 Direxit hæc consilia,
 Processus, & conflictus
 Arma stravit hostilia,
 Omnésque mortis ictus.

54.
 Hæc tribuit delicias,
 Honore me beavit,
 Hæc addidit divitias, (t)
 Opésque cumulavit,
 Bis mille millionibus
 Hæc auri quadringentes
 Adjunxit Gazis omnibus (u)
 A Filio inventos.

55.
 Hæc dedit sapientiam
 Ad sceptrum & coronam,
 Hæc ad vires prudentiam
 Mentémq; boni precam;
 Judicium ut gentibus
 Jura, legésque darent.

(q) 1. Reg. 16. ibid. 17. ibid. 17 * ibid. (r) 1. Reg. 17. (s)
 Reg. 2. (t) Cornel. & lap. in cap. 38. Exod. (u) Hierem. Draconis
 aurif: p. 3 c. 1. fol. 771.

Et hostibus frementibus
Parcunctis malis starem.

56.

Quas benigno Numini
Ingrate, grates pendis?
Quis Majestatem Domini
Pro voluptate vendis?
Quoties cum hostibus
Pro te salvo conflixit,
Ammontarum ensibus
Per te Urias vixit?

57.

Quae polluisti sanguine
Coronam innocente?
Quae purpuram libidine
Thorūmque impotente?
Quae ut lecti foedera
Disrupta Fides gemat?
Quae ut clament vulnera,
Et mors vindictam fremat?

58.

Quae ut terra sanguine
Contaminata tot virorum,
Contemte plebem Numine,
Contemte interemptorum
Contemte colpet superbiam,
Contemte insolentem,
Contemte jactantiam
Contemte praecipientem?

59.

Agnosco crimen! poenitet!
Heu me! Deus! Peccavi?
Cur dextra fulmen detinet,
Quod in me concitavi?
Si plectas virum Sangvinum,
Quis contra te queratur?
Lenonem si libidinum,
Quis tibi obloquatur?

60.

Posthac panem cineribus (x)
Insperis manducabo,
Potumque mixtum fletibus
Uteribus potabo,
Et lacrimis perennibus (y)
Sivatum vigil rigabo,
Et jugibus doloribus
Has culpas deplorabo.

61.

Sic in insipientia
Mea, cor conturbatum, (z)
Et praementis angustia
Contabuit siccatum.
Virtus mea exaruit (†)
In pulverem dolorum,
Et lumen me desituit
Meorum oculorum.

62.

Desipui stultissimus,
Cum Deum dereliqui,

K 3

Hic

Psal: 107. (y Psal: 6. (z Psal: 37. (a ibid.

Hic error fuit maximus,
In illum cum deliqui,
Hæc maxima stultitia,
Quâ non feci majorem
In Regno, ex malitia
Cum læti Creatorem,

63.

Lex prima sapientia (b)
Est, Dominum timere,
Ars altera prudentia,
A malo abstinere,
Timorem quisquis exiit,
Et Domini Amorem,
Stultitiam hic induit,
Et quini furorem.

64.

Hic furor me insaniam
Suam infatuavit,
Et lapsum ad infamiam
Quæquæ præcipitavit,
Amor, Honorque Nominis,
Timorque perire,
Horror, Pudorque criminis
Nil frugis habuere.

65.

Ceritus, cælo prætulit
Terrenas vanitates,
Spretaque lege. sæculi
Lascivi voluptates,
Præ sanitate vulnera
Elegi & vibices.

Hinc tubera, hinc ulcera,
Hinc fœdæ cicatrices.

66.

Non est in carne sanitas
Mea, nec valetudo,
Est sanies, est fœditas,
Et gravis ægritudo,
Non est Pax meus ossibus
A facie meorum,
Quæ tot patravi vicibus
Insanus, peccatorum.

67.

Quin cicatrices sanguinis
Corrupto putruere,
Et puris à gravedine
Fœdum verminavere,
Mephytis purulentæ
Gravem sparsit odorem
Et nex insipientiæ
In facie lurorem.

68.

Miser, ac miserabilis
Sum factus, & curvatus
Usque in finem: humili
Totaque contristatus
Die, nullo solatio
Fultus ingrediebar,
Compunctus cor, supplicio
Jugi conficiebar.

(b) Proverb: 1. & 9. Psal: 119. (c) Psal: 37. (d) ibid: (e) ibid.

69.

Nam sunt illusionibus
Lumbi mei repleti,
Sunt pleni cruciatibus
Languoribusque Lethi,
Nisi in carne sanitas,
Nec in medullis vigor,
In animo anxietas,
In cunctis membris rigor.

70.

Humiliatus Spiritu,
Et afflictus gemitibus,
A cordis mei gemitu
Contritus rugiebam,
Tu Domine suspirium, (g)
Tu nostri mentis vota,
Tu meum desiderium,
Astrata coram tota.

71.

At non est absconditus, (h)
Quem cunctis clam, laxavi
Te solo teste, gemitus
Exflens in geminavi,
Tu solus mei pectoris
Abscondita scrutaris,
Necque sinus corporis
Perlustras & rimaris.

72.

Te nihil latet: omnium
Tu gnarus secretorum,

Te penes est scrutinium
Meorum delictorum,
Tu vides quæ præterita,
Tu vides & futura,
Demerita, & merita
In tua creatura.

73.

Tu me vidisti *Parvulum*
Patris oves pascentem,
Inter greges puerulum
Jocari innocentem:
Sed & Regem in folio
Regentem & peccantem,
Nunc intimo cordolio
Flentem & deprecantem.

74.

In tuo me non arguas (i)
(Ut merui) furore!
In ira nec corripias,
Nec perdas amarore, (k)
Nec intres in iudicium
Cum servo delinquente,
Nec meritum supplicium
Sumas de promerente.

75.

Nam quis vivens te iudice (l)
Potest justificari!
Quis peccatorum vindice
Te, reus excusari?

K 4

Sepo-

(f) Psal: 37. (g) ibid. (h) ibid. (i) ibid. (k) Psal: 142. (l) ibid.

Sepone nomen *Præsidis*
 Irâ exacerbati,
 Assume partes *Principis*,
 Et mitis *Advocati*.

76.

Ante conscientia
 Nullius, labe caret,
 Nec ulla innocentia
 Sæ innocens apparet,
Tua sunt sole lumina
 Stellisque clariora,
 Quæ penetrant velamina
 Mentis secretiora.

77.

Ante tuam est faciem
 Nullus cordis velatus,
 Tuam non latet aciem
 Nec atomi reatus, (m)
Si nostras observaveris
 Iniquitates, Deus,
 Et ad bilancem miseris,
 Quis sustinebit reus?

78.

Paterna sed clementia
 Nostras infirmitates,
 Et mitis indulgentia
 Novit fragilitates;
 Novit massam de pulv ere,
 Et luto efformatam,
 Ethinc propensam rueri
 In culpæ pravitatem.

(m) Psal. 129.

79.

Ah ergo mansuetudinis
 Tuæ, pius memento!
 Primæque lenitudinis!
 Tibi sit argumento,
Et Abrahæ fidelitas,
Et Isaâc promptitudo,
Et Jacobæa sanctitas,
 Tuaque Magnitudo!

80.

Ah! Non sit tuus vindictæ
 Tantus furor in iras!
 Ut condemnatum judicet
 Adenses, rotas, pyras!
 Meoque luam sanguine
 Commissum in te crimina
 Et tu nullo placamine
 Reo addas lenimen!

81.

Quot acerbatus vicibus
 Tuis tamen dedisti
 Placatus vitam hostibus,
 Et culpam pepercisti?
 Quin præter culpæ veniam
 Et oblitos errores,
 Adhuc donasti gratiam,
 Et calicos favores!

82.

Est nempè tibi proprium
 Est pronum *Consolere!*

parcere opprobrium
Et noxas abolere!
Ira non fitit dextera
Nec cædes, nec cruores,
Nec tuæ pacis fœdera
Sunt Amor, & dolores.

83.

Quæ ergo dabit capiti
Nec fontes aquarum?
Quæ liquando vertici
Torrentes lacrimarum?
Quæ meas noxas noctibus
Diebus & deplorem?
Quæ animam meum fletibus
Perpetuis irrorem?

84.

Nec solæ fluant lacrimæ,
Nec oculorum rores!
Nec gementis animæ
Et intimos clamores!
Nec quantis mœroribus
Sub lacrimarum undis,
Nec te gemam manantibus,
Nec clamorem de Profundis. (n)

85.

Quando in discrimine
Clamavi, & clamabo!
Multiplici de crimine
Accusans accusabo!
Nec pronis auribus
Nec ad te gementis!

Intende meis precibus
Et jugibus lamentis!

86.

Ad trutinam Justitiæ
Si mea facta pendas,
Nihil que des Clementiæ
Sed jure cuncta vendas?
Meâ me causâ cadere,
Est oppidò necessum
Et victum juris perdere
Te judice Processum.

87.

Nam cujus eloquentia
Est copiæ tam raræ,
Tecum ut excellentiâ
Vocis ausit certare?
Loquente te, vox frangitur,
Et linguæ vis hebescit:
Balbutiënsque labitur,
Hæret, & infantescit.

88.

Omne verbum, oraculum
Et Lex irrevocanda,
Quam nullum mutet sæculû,
Nec diesteterminanda!
Tua non potest æquitas,
Statutum nec mutari,
Nec reprobari veritas,
Nec forum irritari.

K 5

89. Se-

89.
Semel dicta sententia
Stat, & stabit immota!
Sed & tua Clementia
Utrique Mundo nota,
Tuâque quæ centoriam
Virgam manus minatur,
Hæc eadem fert oleam,
Et pacem stipulatur.

90.
Mite tibi ingenium
Abominatur pœnam,
Propensius in præmium,
Manûmque donis plenam.
At cum irasci cogitur,
Et in reos sævire,
Cor gemitu concutitur,
Dolétque se punire.

91.
Invitus justum rariùs
Vindex sumit flagellum,
Cum Homo temerarius
Indicit Deobellum,
Delinquit ille centies.
Vix semel flagrum sonat,
Et supplicat is quoties,
Hic toties condonat.

92.
Cum plectis, tantùm ingemis,
Ceui ipse plectereris,
Ad nomen pœnæ contremis
Ceui pœnam mereris,

Ipse rei supplicium
Ceui tuum incestus sentis,
Nec hominis exitium,
Nec mortem vis mereri.

93.
Sit licet *super omnia*
Quæ opera patrasti
Tua misericordia
Quam mundo demon-

strasti,
Qua lapsis indulgentiam
Et veniam dedisti,
Et gratiæ frequentiam
Afflictis præstitisti.

94.
Sed justus tamen fontibus
Severè reos plectis,
Nil mansuetudo legibus
Præjudicat decretis,
Pari pendet libramine
Lanx utraque libellæ,
Ut nullo se discrimine
Anteferant scutellæ.

95.
Nil datur hic affectibus,
Nil artibus mundanis,
Conceditur respectibus
Nil penitus humanis.
Te nulla suaviloquia,
Nec molles linguæ pacant,
Fucata nec obsequia
Nec sponsiones placant.

96. Nulla

96.

Nulla vincit facundia
Vis, nec flos oratorum,
Nec Suada Eloquentia,
Nec ars Caufidicorum,
Nec liti Proestatio,
Nec lex injuriarum,
Nec furi Appellatio,
Nec Replica caufarum.

97.

Nullae preces, nec pretia,
Nec fraudium commenta,
Nec animorum retia
Mellita blandimenta,
Nec Opes, naxae cordium,
Iustitiae catenae,
Nec viscus Tribunalium
Auro crumenae plenae.

98.

Hoc foro nulla venditur
Causa pendens argento,
In annos nec suspenditur
Doloso vaframento,
Reus convictus plectitur
Decretae poenae hora,
Sed innocens absolvitur
Non interrupta mora.

99.

Semel data sententia
Stat firma, immutanda,
Nec nulla Indulgentia
A iudice speranda,

C, scriptam fronti litteram
(Nigrae notam tabellae)
Hanc nullus tollet tesseram
Paragraphus Novellae.

100.

Non retractatur Curiae
Decretum, nec Effatum,
Culpatur nec injuria
Tabellis contestatum,
Quod semel declaratum est,
Praetore publicante,
Sancitum sacrosanctum est,
Firmatum adamantae.

101.

Te penes stat consilium
Donare, vel ferire,
Si perdere vis filium
Aeternum & perire,
In tua stat potentia
Mortis statutum ferre,
Sed Patris est Clementia
Audire Miserere. (o)

102.

Appello Patrem! filium
Audis ad te clamantem?
Audis? ad tuum solium
Afflictum suspirantem?
Audis? misericordiam
Prostratus ut impleret?
Audis? rubore veniam
Confusus ut exoret?

103. Est

103.

Est multa miseratio (p)
In veniam delicti,
Sed est & consolatio
Patris nomen, afflicti,
Iniquitatem, gratia
Delere potest Rei,
Tua namque clementia
Asylum habet spei.

104.

Non unda tibi deficit,
Non rivus, flumen, mare,
Ut noxam, quæ me inficit (q)
Lotam possit mundare,
Tu potes immunditiam
Narium, iniquitatem,
Cordis lutum, spurcitiam,
Purgare scditatem.

105.

Delictum non diffiteor, (r)
Grandem culpam agnosco,
Intus ab hoste torqueor,
Et memet erubesco,
Obtradit conscientia
Delictum, quod patravi,
Et clamat, O Justitia
Tibi soli peccavi!

106.

Heu, tot turpitudinibus (s)
Malum coram te feci!
Tu justus in sermonibus
Me tamen non das neci,

Sed tuis in justitiis
Semper justificarus,
Et vincis, cum iudicis
Reorum judicaris,

107.

Tu scis vita originem,
Noti Nativitatem,
Peccati scaturiginem
Matrisque pravitatem, (t)
In his conceptus foravi,
In his malum momordi,
In his venenum sorbui,
Mortemque fixi cordi,

108.

Non celo crimen: sceditas
Noxæ mundo pandatur,
Dilecta Deo veritas
In cælum efferatur, (u)
Occulta sapientia
Mihi manifestasti,
Incerta & scientia
Tua in me patrasti.

109.

Hyssopi me aspergine
Dignare, & mundabor,
Si laveris me polline
Plus nive dealbabor,
Dabis auri latitiam,
Ut vox resultet grata,
Tunc exuent mæstitiam
Ossa humiliata.

110. *Tu*

(p) Psal. 50. (q) ibid. (r) ibid. (s) ibid. (t) ibid. (u) ibid.

110.
 Tu qui de cæli specula
 Abyllos intueris,
 Quem nulla latet macula,
 Quin cuncta arbitreris,
 Culpa averte lumina (x)
 Et faciem averte,
 Neque dele crimina,
 Eternum ne me perde.

111.
 Tu qui cælos, & sidera
 Verbo terram fundâsti,
 Igne, aquas, & æthera
 De nihilo creâsti,
 Tu in me potentiâ
 Corruptus crea mundum,
 Immundaque à spurcitia (y)
 Coram emunda fundum.

112.
 Primo Mundi Miraculo, (z)
 Qui spiritum dedisti,
 Tu in spiraculo
 Mentemque indidisti,
 Hinc iterum visceribus (a)
 Immunde renovatum,
 Liber à sceleribus
 Omnem vitæ reatum.

113.
 Oculorum acie (b)
 Ne me, ut Caim, pelle,

*Nec à paterna facie
 Ut hostem me avelle,
 Sed spiritum, quem dederas,
 Sanctum, plenus amore,
 Hunc ne receptum auferas,
 Culpæ tactus dolore.*

114.
 Quem grande crimen fecerat
 Cordis tristem mcerore,
 Et undique repleverat
 Afflictum amarore,
 Huic tu redde læticiam
 Favoris Salutaris, (c)
 Et Spiritus migratiam
 Confirmam principalis.

115.
 Hucusque qui à legibus
 Descivi mandatorum,
 Nunc Doctor ero rudibus. (d)
 Tuorum præceptorum,
 Vias docebo impios,
 Ut ad te convertantur,
 Erudiamque inscios,
 Ut rectum doceantur.

116.
 Tu quoque Reum Sanguinis
 Cædisque innocentis,
 Fac liberum, nec criminis (e)
 Memento insolentis,

Tunc

(x) Psal. 50. (y) ibid. (z) Homini. (a) ibid. (b) ibid. (c) ibid.
 (d) ibid. (e) ibid.

Tunc undique justitiam
Os meum excurret abit,
Tuamque lingua gloriam
Fugè cantans cantabit.

117.

Tu qui linguas infantium
Verbo facis disertas,
Et in ora lactentium
Laudes tuas insertas
Hac labia aperies
Ut tua laus cantetur,
Et gratiarum series
Ubique propaletur.

118.

Si Hecatombis crederem (f)
Iras posse placari.
Oves, bovesque caderem
Pro noxis immolari,
Sed mens tua non flecitur
Ab hostiis exustis,
Nec adeps sacer petitur
Ab animantium bustis.

119.

Non amat Sacrificia
Deus morticinorum,
Nec illum placat hostia
Taurorum vel hircorum.
Sed Spiritus Hic respicit
Munus contribulati, (g)
Nec cordis, sibi despicit
Donum humiliati.

120.

O Deus! qui es Bonitas,
Fons ipsus Bonitatis!
Memento! qua calamitas
Sit Sion vastitatis! (h)
Accumula divitiis
Hanc, ut locupletetur,
Et Solyma novitiis
Muris edificetur.

121.

Tunc hostiam justitia
Aris oblationes,
Et acceptabis gratia
Tuæ litationes,
Tunc vitulos altaribus
Incensis imponemus,
Et holocaustis omnibus
TE DEUM accinemus.

122.

Ergo Deo propitio,
Et lacrimis pacato,
Translato est flagitio
Prophetæ ex effato,
A me procul discedite,
Rei impietatis,
Et me, posthac, non dicite
Servum iniquitatis.

123.

Omnes qui operamini,
(Exeste) pravitatem, (i)
Contrarii que Numini
Lædentes Majestatem.

(f) ibid. (g) ibid. (h) ibid. (i) ibid. (k) Psal. 6. (l) ibid.

Domini exaudiat
Vocem ploratus mei,
Et misericordiam imminuit
Regis vindictam rei.

124.

Superbia nemo gaudeat,
De mea posthac forte,
Insolenter mordeat (m)
Ne culpans dignum morte,
Felles, & adversarij
Confusi conturbentur,
Et animis contrarii
Contritris convertantur.

125.

Quarrenti! veniam (n)
Ad peccata delictorum,
Et misericordiamque gratiam
Peccatorumque commissorum,
Quorum sunt abscondita
(Oblivioni data)
Parata tunc praeferita.
In Dominum peccata.

126.

Quis Vir, cui Dominus (o)
Crimen non imputavit,
In quem dolosus spiritus
In suam condemnavit,
Cui ore falsitas
Nec fraudus sunt commenta,
Cuius mentis Veritas
Et fides est inventa.

172.

Delictum meum cognitum (p)
Et manifestum feci,
Nec volui absconditum,
Sed poenae me subjeci,
Meamque injustitiam
Non abditam celavi,
Nec dolis insolentiam
Occultam oppilavi.

128.

Dixi: meam malitiam (q)
Adversum me. fatebar,
Et quam egi stultitiam
Hanc palam deprecabar,
Dixi: viditque Dominus
Meam Humilitatem,
Remisit & Hic protinus
Omnem impietatem.

129.

Pro hac tua clementia (r)
Sanctus omnis orabit,
Suaveque in angustia
Ad te gemens clamabit,
Et opportuno tempore
Clamans exaudietur,
Et dato pacis foedere
Delictum dimittetur.

130.

Ad te clamavi Domine, (s)
Et tu me suscepisti.
Mea in aegritudine
Me Deus sanavisti,

Et

(p) ibid. (m) ibid. (n) ibid. (o) ibid. (p) ibid. (q) ibid. (r) ibid. (s) Psal. 29.

*Et ab inferno animam
Benignus eduxisti,
Et de lacu miserrimam
Captivam salvavisti*

131.

*Tuas misericordias (t)
Æternum decantabo,
Tuas in me clementias
Exultans predicabo,
Omnisque Generatio
In Generationem
Tuo sciet præconio
Culpæ remissionem.*

132.

*Annunciabit gratiam
Tuamque veritatem,
Os meum & iustitiam,
Et Patris mititatem,
Cantabo & iudicium (u)
In Reum delinquentem,
Et vindicis iustitiam
In servum pœnitentem.*

133.

*Omnes laudate populi, (x)
Deum laudate gentes,*

*In saculum, & sæculi
Ævum, benedicentes;
Quia respexit gemitus,
Et rivus lacrimarum,
Et non abjecit penitus
Me Pater gratiarum.*

134.

*Laus mea, mea gloria,
Et mea Fortitudo
Est Dominus, Victoria,
Et mea Sanctitudo,
Et HUIUS mihi dextera
Est facta in salutem,
Et eadem hac dextera
In me fecit virtutem.*

135.

*HUIC omnes confitemini, (a)
HUIC omnes jubilate, (b)
Cantate Nomen Domini, (c)
Et cytharam crispate,
Huic chordas, Chores, Orga-
num, (d)
Huic tibiae sonate,
Huic cymbalum, & tympanum
Psalterium, pullate.*

Peccavi Domino. lib. 2. Reg. cap. 12.

Bersabea erat mulier Uxor aliena : * cum dolore
quidem dicimus & tremore : Sed tamen DEUS

(t) Psal. 58. (u) Psal. 100. (x) Psal. 116. (y) Psal. 117. (z) Psal. 117. (a) Psal. 99. (b) Psal. 149. (c) Psal. 150. * 8. Augustinus in Psal. L.

coluit taceri, quod voluit scribi. Dicam ergo non
 quod volo, sed quod cogor; dicam non exhortans ad
 imitationem, sed instruens ad timorem. &c. Hujus
 exemplum (David) in bello occidendum curavit. Ho-
 micidio auxit adulterium; & post hoc factum, missus
 est ad eum Nathan Propheta: missus à Domino, qui
 eum argueret de tanto commisso. Quid caveant homi-
 nes diximus: quid verò si lapsi fuerint, imitentur, au-
 diamus. Multi enim cadere volunt cum David; sed
 nolunt surgere cum David. Non ergo cadendi ex-
 emplum propositum est, sed, si cecideris, resurgendi,
 attende nè cadas; Non sit delectatio minorum, la-
 tus majorum; Sed sit casus majorum, tremor mino-
 rum. Ad hoc propositum est, ad hoc scriptum est, ad
 hoc in Ecclesia sæpè lectum, atque cantatum. Au-
 diamus qui non ceciderunt, ne cadant; audiant qui ceci-
 derunt, ut surgant. Tanti viri peccatum non taceretur,
 predicatur in Ecclesia, audiunt malè viventes, & quæ-
 rant sibi patrocinia peccandi: attendunt unde defen-
 dit, quod committere paraverunt, non unde caveant,
 quod non commiserunt, & dicunt sibi: Si David, cur
 & ego? Inde anima iniquior; quæ cum propterea
 errat, quia David fecit, idèd pejus quàm David fe-
 cit. Dicam hoc ipsum, si potero planius. David
 dedit sibi ita ad exemplum proposuerat, uti tu. Ce-
 dit lapsu cupiditatis, non patrocinio sanctitatis: tu
 deditur tanquam sanctum proponis, ut pecces: non imi-
 tatur ejus sanctitatem, sed imitaris ruinam. Hoc
 deditur in David, quod in se odit David. Præparas te ad
 peccandum, disponis peccare. Librum Dei, ut pecces,
 L
 inspi-

inspicis; scripturas Dei ad hoc audis, ut facias, quod dicitur: *Da-
cet Deo. Hoc non fecit David. Corruptus est per Prophanam* non est
tam, non lapsus est in Propheta. Alii verò audientes in clamoribus
briter, in casu fortes, metiuntur infirmitatē suam, & simul
damnat Deus devitare cupientes, ab aspectu securi au-
nent oculos. Non eos defigunt in pulcritudine carnis, aut inter-
nā, nec se ipsos faciunt de perversa simplicitate. *Mi-
ros; non dicunt, bono animo attendi, benigne attende Reg-
di, de Charitate diu aspexi: Proponunt enim fibris, ne-
sum David, & ad hoc illum Magnum vident cecidisse sublim-
ut Parvi nolint videre unde possint cadere. Repellunt a
munt enim oculos à petulantia, non facillè adjunguntur mei D-
non miscent se mulieribus alienis, non levant oculos magna
faciles ad aliena mœnia, ad aliena solaria. De longinqua confi-
enim vidit David Illam, in qua captus est. Mulier luxuriosas q-
gè, libido propè. Alibi erat quod videret, in illo loco, ut
caderet, &c. Sed factum est, dixerim hæc eis, quibus
non commiserunt, ut vigilent custodire integritatem suo ab-
suam; & cum attendunt Magnum cecidisse, pariter suo h-
meant. Si verò aliquis lapsus hæc audit, & aliquid irati
mali in conscientia tenet; Attendat quidem vulneris esset
magnitudinem, sed non desperet medici majestatem, sed
Peccatum cum desperatione, certa mors. Nemo est. Sed
go dicat: si jam aliquid mali feci, jam damnatus in erat
sum; Deus malis talibus non ignoscit; cur non adderebat,
peccata peccatis? fruar hoc sæculo in voluptate, in hoc ad hoc
scivia, in cupiditate nefaria; jam perdita spe reparatio-
nis; vel hoc habeam quod video, si non possum habere in se p-
re, quod credo. Quisquis peccasti, & dubitas agere, *ordis ej-
penitentiam pro peccato tuo desperando salutem tuam**

David gementem. Ad te Nathan Prophe-
 non est missus, ipse David ad te missus est. Audi
 clamantem, & simul clama: Audi gementem
 simul congemisce: audi flentem, & lacrimas jun-
 audi correctum & condelectare. Si tibi non
 intercludi peccatum, spes veniæ non intercluda-
 Missus est ad istum virum Nathan Propheta,
 Regis humilitatem. Non respuit verba præci-
 non dixit: audes mihi loqui, Regi?
 sublimis Prophetam audivit: plebs ejus humilis
 auditum audiat. Audi ergo, & dic cum illo: mise-
 mei Deus secundum magnam misericordiam tuam,
 magnam misericordiam deprecatur, magnam mi-
 De largiam confitetur, &c. Ait Nathan Propheta ad David:
 tulit lucas dives quidam habens plurimas oves, pauper autem
 illo unus ovulus ejus, habebat unam oviculam, quam in sinu suo,
 eis, quæ in cibo nutriebar. Venit hospes diviti: nihil de
 egritate suo abstulit: oviculam vicini pauperis concupivit,
 parvum suum hospiti occidit. Quid dignus est? At ille
 & aliquot iratus sententiam. Planè tunc Rex sciens ubi
 vultus esset, morte dignum divitem dixit, & ovem
 sestertium in quadruplum. Severissimè atque justissi-
 Sed peccatum ejus nondum erat coram eo, post
 non addidit, quod fecerat: suam iniquitatem nondum
 te, in hoc ad hoc missus, abstulit à dorso peccatum, & an-
 reparatio posuit, ut videret illam sententiam tam se-
 am habere in se prolata. Ad secandum & sanandum vul-
 eas agere cordis ejus, ferramentum fecit de lingua ejus, &c.

L 2

Sunt

Sunt multi quos peccare non pudet, agere pœnitentiam
 pudet. O incredibilis insania! De vulnere ipso non erubescis,
 de ligatura vulneris erubescis! Nonne magis foedius & putidius est?
 Confuge ergo ad medicum, age pœnitentiam: dic: iniquitatem meam ego
 confiteor, & peccatum meum ante me est semper. *Quid est hoc?*
 soli peccavi, & malum coram te feci. *Quid est hoc?*
 Coram hominibus enim non erat adultera uxor, & maritus occisus?
 Nonne omnes noverant, quod tu fecerant? *Quid est: tibi soli peccavi,*
 & malum coram te feci? Quia tu solus sine peccato. Ille
 Punitor, qui non habet quod in illo puniatur: Ille
 stus reprehensor, qui non habet, quod in illo reprehendatur &c.
 Restat paucis alloqui vos FF. propter multa mala, inter quæ vivimus.
 Neque enim potestis in rebus humanis, migrare possumus à rebus humanis.
 Cum tolerantia vivendum est nobis inter malos, quia cum mali essemus,
 cum tolerantia vixerunt inter nos. Non obliviscentes quid fuerimus,
 non derisurum de his qui nunc sunt, quod fuimus. &c.

Nemo, nec post centum peccata, nec post mille crimina de misericordia divina desperet. (1) Si peccator
 non desperet, ut sine ulla mora Deum sibi reconciliari festinet:
 ne fortè, si consuetudinem peccati fecerit, etiamsi velit de diaboli
 laqueis liberari, non possit. David, qui & Rex & Propheta
 divino munere fieri meruit, post tantam gratiam, ita præventus
 ut non solum adulterium committeret, sed etiam homicidium
 perpetraret: nec tamen se ad hoc referret.

in senectute sua, ad pœnitentiæ medicamenta confu-
 ret, sed statim cilicio prostratus, conspersus cinere,
 cum ingenti rugitu & gemitu pœnitentiam agens, im-
 mit illud, quod ipse in Psalmis dixerat: (b) Lava-
 per singulas noctes lectum meum, lacrimis meis
 cinerem meum rigabo. Et iterum: (c) Cinerem sicut
 panem manducabam, & potum meum cum fletu mi-
 bibam. Et quia pœnitentiam agere mortifera securita-
 tem distulit, citò in se Dei miserationem ita revoca-
 vit, ut non solum regnum non amitteret, sed etiam
 spiritus donum recipere mereretur. Sed fortè
 aliquis, qui dicat: Ego in militia positus sum,
 cinerem habeo: & ideò pœnitentiam agere quomo-
 do possim? Quasi nos, quando pœnitentiam suade-
 mus, hoc dicamus, ut unusquisque magis sibi capil-
 litudinem aufere, & non peccata dimittere, & vesti-
 menta potiùs evellat, quàm mores. Qui hac dissimu-
 latione decipere se magis, quàm excusare conatur,
 imitatur, quia Regem David, non honor Regni, nec di-
 gnitatis vestimenti ad pœnitentiam agendam potuit im-
 mutare, &c. Agnoscamus quòd Dominus noster, qui
 David post tam grave peccatum indulgit, & Achab
 pro peccato sibi reprobo regi pepercit, & Manassen post innumera-
 ta peccata pœnitentiam agentem inter amicos suos
 computavit, & meretrici, quæ lacrimis pedes rigaverat,
 capillis suis terferat, totum indulgit. Qui ergo istis
 peccatis ac talibus peccatoribus veniam dedit, paratus est
 etiam nobis, si in veritate convertimur, non solum pecca-
 ta dimittere, sed etiam æternam beatitudinem dare.

L 3

Hæc

Psal. 6. (• Psal. 100.

Hæc ergo cogitantes , quantum possumus , cum
 adjutorio laboremus , nè nobis aliqua crimina , vel
 capitalia peccata subrepant. Si verò in hoc malo
 aliquis diabolica calliditate prostratus , priusquam
 crimina ipsa per consuetudinem convalescant , remedia
 sibi in die necessitatis acquirat , & cum ingenti
 gemitu & gemitu Deum sibi reconciliari contendat .
 Non erubescat pœnitentiam agere , qui non erubuit
 peccata committere ; sed citò in se bonis operibus
 tendat imaginem reparare , ut inter filios mereatur
 gnosci à Patre , ne ab illa æterna beatitudine exclusus
 & à convivio nuptiali projectus , ligatis manibus
 in tenebras exteriores , ubi est fletus &
 & stidor dentium &c.

Peccavi Domino , ait David ad Nathan Prophetam ,
 cum de adulterio & homicidio argueretur .
 Et transtulit Dominus peccatum à te , ait Propheta .
 Nimirum , misericordia & veritas obviaverunt sibi .
 hoc quidem ut declinet à malo . &c.

David cum peccavit , charitatem non perdidit
 (e) sed obstupuit quodammodo in eo Charitas ad
 mentem temptationis ictum : & charitatis in eo
 quam facta est abolitio , sed quasi quædam soporatio
 quæ mox ut ad vocem arguentis Prophetæ evigilavit
 continuo in illam ardentissimæ charitatis confessionem
 erupit : PECCAVI DOMINO : & continuo
 meruit , Dominus transtulit à te peccatum tuum ,
 morieris.

(e) S. Bernardus in Annunc. serm: 1, circa inje: mibi fol: 124.
 Idem de Natur: & dignit: Amoris Divin, cap: 6, circa finem
 hi fol. 4155.

FILIUS PRODIGI- GUS POENITENS,

Imago Juventutis, in adolescentia lascivientis, delinquentis, resipiscens, & poenitentis.

Petrus Chrysologus in cap: 15. Luc: serm: 1. & 2. de Filio Prodigio.

Homo quidam habebat duos filios, & dixit adolescentior ex illis Patri: Pater da mihi portionem substantiæ, quæ me contingit. Et dixit, inquit, ille substantiam. Quantum pius Pater, pater hares impatiens: petente uno ambobus totam substantiam mox divisit, ut scirent filii, quod ante tenebat pater, non fuisse avaritiæ, sed amoris: providentia invidentia, non dedisse. Beati filii, quorum tota in patris charitate substantia. Beati quibus manet in obsequio patris, in Patris cultura possessio. Con-
trarius omnibus adolescentior filius peregrè profectus est.
 Adolescentior iste planè, non ætate, sed censu: qui contempsit bona patris, & abiit longè plus mente, quàm ut dato, non accepto, pretio miseræ se venderet in viti. *Dissipavit, inquit, substantiam suam.* Quæ disposita fuerant patre moderante, prodigente filio dissipantur; ut vel tandem sapiat, patrem custodem, & incubatorem fuisse substantiæ. *Vivendo luxuriosè.*
 fatalis est ista vita, quia moritur virtutibus, quæ vi-
 tiis

tiis vivit; sepelitur famæ, perit gloriæ, qui maneat
 pitudini, crescit infamiæ. *Et postquam consumpsit*
omnia, facta est fames valida in regione illa. Luxuria
 ventri, gulæ, fames tortor apponitur; ut ibi ultrix
 na sæviat, ubi pœnalis reatus exarserat. *Facta est*
fames valida. Ad talem finem semper voracitas tenet
 ad talem pervenit terminum fugienda voluptatis efflu
Et ipse cepit egere. Filium data facit egere substantiam
 quæ divitem negata servabat; ut penes se deficeret
 bendo, qui penes patrem abundaverat non habenda
Et adhæsit uni civium regionis illius, & misit illum
villam suam, ut pasceret porcos. Sic invenit, qui se
 gat Patri, qui se committit extraneo, ut sentiat in
 verum judicem, qui fugit indulgentissimum pro
 rem, Affectionis desertor, pietatis refuga deputat
 porcis, porcis addicitur, porcorum traditus servatur
 porcorum pascua lutulenta percurrit, inquieti gregi
 teritur & maculatur excursu, ut sentiat quàm miserum
 sit, amarum quàm sit, quietis paternæ beatitudinem per
 didisse. *Et cupiebat implere ventrem suum de filijs,*
quas porci manducabant, & nemo illi dabat. Quam
 crudele ministerium, quia neque convivit porcis, qui
 vivit porcis. Miser, qui porcorum deficit & esurit
 faginam. Miser qui squalentis cibi cupit, nec impetrat
 qualitatem. *In se reversus dixit: quanti mercatorij*
patris mei abundant panibus, ego autem hîc famæ careo.
 Fames revocat, quem saturitas exularat; fames illi pa
 trem dedit sapere, cui copia tulerat sentire genitorem.
 Oneratus venter ad vitia cor deponit, premit mentem
 nè supernam valeat sentire pietatem. *In se reversus*

in se antè redit, ut rediret ad Patrem, qui à se antè recesserat, cùm recessit à patre. A se migrat, & ab homine totus transit in bestiam, paternæ pietatis immemor, gratiæ genitoris oblitus. *Surgam, & ibo ad patrem meum.* Dicebat qui dixit, surgam; intellexit lapsum, sensit ruinam, jacere se turpis luxuriæ respexit in lubrico, & ideò exclamat, *Surgam, & ibo ad patrem meum.* Qua spe? qua fiducia? qua confidentia? qua spe? illa qua pater dicit, Ego perdidisti, quod erat filii; ille quod patris est, non amisit: *Dicam illi, Pater peccavi in cælum, & coram te.* Cui peccatur in cælo, non terrenus pater est, sed & cælestis; ideò adjecit: *coram te.* Cui in cælo & in terra ante oculos sunt omnia, quæ geruntur. *Fam non sum dignus vocari filius tuus.* Non dicit, non sum dignus esse filius tuus, sed non sum dignus vocari filius tuus; quia vocari ad gratiam pertinet, esse ad naturam. *Ecce sicut unum de mercenariis tuis.* Ecce potestatis lux filius quo devenit? voluptas luxuriæ, adolescentiæ libertas, ecce filium quo promovit?

1.

2.

<p>quem vel pater genuit, Vel mater tulit gnatum, Utrumque puduit, In lucem esse natum, Ego sum ille perditus Partus, & crux parentum, Cui parem est intuitus Nec sol, nec firmamentum.</p>	<p>Ego stirpis infamia, Fæx consanguinitatis, Ego turpis paramia Meæ Posteritatis, Tam clari noxa sanguinis Originisque labes. Tam pulcri spina germinis Posteritatis tabes.</p>
---	--

L s

3. Hcu

3.
 Heu pudet! ego *FILIUS*
 Sum *PRODIGUS* meorum,
 Spei, & frugis nullius,
 Sed probrum genitorum,
 Quem credunt esse *perditum*,
 Et talem mœsti dolent,
 Quem totum malis deditum
 Se genuisse nollent.

4.
 Audite Terræ filii
 Fortunæ blandioris,
 Mei causam exilii,
 Mœroris & doloris!
 Audite! mecum sapite,
 Quicumque deliratis,
 Mœæque sanos capite
 Fructus fatuitatis.

5.
 Res venit ad triarios,
 Et ad Syrtexes lunæ!
 Per casus actus varios
 Ludibria Fortunæ,
 Ad hunc me *Portum* appulit
Mala tempestas *Spei*,
 Naufragioque abstulit
 Thesauri merces mei.

6.
 O si Patris ærarium
 Consultius tractâssem,
 Divè que Patrimonium
 Non sic dilapidâssem,

Nec ità juvenilibus
 Infanivissem annis,
 Nunc falsis & scurrilibus
 Non sibilarer fannis,

7.
 Primas Fortunæ gratias
 Tractavi impudenter,
 Favores & blanditias
 Tuli irreverenter,
 Fortunam ipse ferream
 Mihimet fabricavi,
 Argenteam vel auream
 Cùm possem, non formari

8.
 Eccur à Patre abii?
 Cur effrons valedixi?
 Cur regiones adii
 Longinquas, in quæsvixi
 Ut avis extra caveam,
 Equus absque capistro,
 Qui corruens in foveam,
 Nullo reclusus Magistro?

9.
 Decoctor patrimonii
 Apitius paterni,
 Depeculator serinii
 Et ganeo Materni,
 Gulo, de grege Porcio
 Manducus Epicurus,
 De Phæbadum consortio
 Elpenor periturus.

10.

Hauti falerni Promachus,
Xenocrates culinæ,
Gala totus & stomachus,
Et deditus faginæ,
Tringius potantium
Nepos Caligularum,
Elauros devorantium,
Quadrantal Myrtalarum.

Et ambiens obsonia
Exasperatum fodit,
Suillus grex furfuribus
Ad satiem se farcit,
Plenisque pastus linteribus
Nulli faginæ parcat.

11.

Quo vitæ me licentia
Trahit, obsecundabam;
Quod suavit impudentia, fin-
solentia.
Huic lubens aures dabam,
Trahebant vestem carneam
Amicæ vanitates, (a)
Mentem flectebant ceream
Dolosæ voluptates.

14.
Solut infelix fameo,
Et conqueror annonam,
Et gregibus invideo
Setigeris fortunati,
Qui farciunt se glandibus,
Et ingerunt frumenta,
Totisque turgent ventribus
De farrea polenta.

15.

Audite! (rursus alloquer
Vos pulli vanitatis!)
Audite! (nam sic urgeor
Causis calamitatis)
Audite meas semitas
Quas malè ambulabam,
Quibus ad vitæ incitas,
Mortemque properabam.

12.

Quo dura me calamitas
Infamiter coegit?
Suprema quò necessitas
Mendicum me adegit?
Quin imò: quò fatuitas,
Et amor libertatis,
Stulta juvenilitas,
Et error levitatis?

16.
Suprema quæ consilia
Necessitas suggestit,
Mea inter exilia
Quæ hactenus suppressit.
Superstes verecundia
Me cogit evulgare,

13.

Ures Erisichtonia
Latrantem ventrem rodit.

Et

Et scelerum stipendia
Meorum enarrare.

17.

Infans ætas secesserat
Nutrices averfata,
Sensimque major creverat
Scientiis lactata,
Jam firma manus gladios,
Et lanceas tractare,
Artes, lufusque varios
Didicerat versare.

18.

Ephobos jam excefferam,
Et juvenis vocari,
Meique potes poteram
Et capax æstimari.
Ut meam Hæres peterem
A Patre portionem,
Et fingularem caperem
Rerum divisionem.

19.

Ergo mihi met sapere
Visus, jam fat adultus,
Præsumpsi mox exigere
Audax, & inconsultus.
Ut hanc, quæ me concerne-
ret,
Partem hæreditatis
Pater divisam traderet
Menturam æquitatis.

20.

Hic meæ Pater plangere
Exitium ætatis,
Totoque gemens pectore,
Furorem cæcitatæ,
Multamque meo vulnere
Suadere medicinam,
Præcipiti que funeri
Prædicere ruinam.

21.

Sed cruda me temeritas
Effrontem efferavit,
Et nobilis hæreditas
Infrænem dementavit,
Ut nec madentem fletibus
Audirem deprecantem,
Nec meliora questibus
Admitterem suadentem.

22.

Cautes cordis Marpesia
Firmaverat audacem,
Nulla Patris consilia
Flexere pertinacem,
Nulla Domus calamitas,
Nec preces vicinorum,
Nec Genitorum orbitas,
Nec fratris, nec sororum.

23.

Sed jacta fuit alea
Et tali voluntatis:

Fortunæ ducta linea,
Punctumque libertatis;
Immobilis propositum
In mente obstinavi,
Et quem decrevi abitum
Conclusum obfirmavi.

24.

Quid agat Pater? cogitur
Invitus assentiri:
Urgetur aurum poscitur:
Jubetur æs partiri;
Ego ex æsse dividit
Cum fratre portionem,
Et insolentem expedit
In novam Regionem.

25.

Sic expeditus, alio
Sub sole, viso Terras:
Tantæque dives spolio
Numatas pando peras,
Et liberali prandia,
Et ære, solvo cœnas,
Circædos, & tripudia
Locos, ludos, & scenas.

26.

Confestim fida pectora
Amici & sodales,
Mea stipabant latera
Prompti & vectigales,
In omnia officia
Vota, mandata, nutus,
Obsequia, servitia,
Eventus, & obrutus,

27.

Illi stupere pretia,
Et hospitis splendorem,
Et Tyria tapetia,
Et purpuræ nitorem,
Auro rigentes chlamydes
Gemmis vermiculatas,
Superbas periscelides
Argento incrustatas.

28.

Mirari torques pondere
Artèque insolentes,
In aures multo decore
Per tempora pendentis,
Armillas & monilia,
Botrytes grandes mole,
Prædas maris, corallia
Indo excocta sole.

29.

Fulgere manus annulis
Superbas & Beryllis,
Topaziis, Carbunculis,
Et Erythræ lapillis,
Pyropis fulgurantibus,
Chrysolithi favillis,
Smaragdis, Adamantibus,
Lychnitis & scintillis.

30.

Et ardearum plumulas,
Et pennas struthionum,
Et in cothurnis lunulas,
Et nodos unioam,

Aulæa

Aulæa tot & Stragula
 Exculta Phrygum arte,
 Auro calata pocula,
 Lydoque fusa Marte.

31.

Hæc famam mei nominis
 Et pretium fecere,
 Et magni cultum sanguinis
 Vicinis persuasere:
 Dolorum hinc artifices
 Confestim advolare,
 Ipsique se municipales
 In servos mancipare.

32.

Hic parasiti laudibus
 Me fascinare docti,
 Et Pantomimi fraudibus
 Exculti & excocti,
 Assentatores pascere
 Verborum apparatu,
 Et callido imponere
 Palpones famulatu.

33.

Accessit & fax insolens
 Gnathones, moriones,
 Et Iuventutis pestilens
 Lenones, Ganeones,
 Experti fucum oculis
 Allinere casuris,
 Et paroxysmum oculis
 Febrilem morituris.

34.

Sic albæ mentis hominem
 Me vafri dementare,
 Et sensim in voraginem,
 Malorum deturbare;
 Sic meas aures ungere
 Sirenes blandimentis,
 Et sacculos emungere
 Technarum palpamentis.

35.

Nam quo. me - cumque ven-
 terem
 Adesse laterones:
 Quidquid numatus peterem
 Adferre Balatrones,
 In meum gens interitum
 Ultrò officiosa,
 Et in suum promeritum
 Turba ingeniola.

36.

Cum his mea consilia
 Agebam gaudiorum,
 Cum his mea Pancratia
 jocosum & ludorum,
 Hi Consi in Republica,
 Quirites & Senatus,
 Oracula Hi Delphica,
 Hi totus consulatus.

37.

Sic ergo Saliaria
 Convivia struantur.

Et lata Saturnalia

Hilariter ducuntur,
Plenis fluunt delitiis
Dies, noctesque totæ,
Mensa natant lautitiis,
Neccebrisque potæ.

38.

Hic Didia, & Fannia
Lex procul exulabat,
Neroniana prandia
Culinæ ars sudabat,
Tibanc tota vivaria
Coacta ambulare,
Et plena aviaria
In focum ad volare.

39.

pretiosa pabula
Penus Vitelliana,
Neccebras & fercula
Gaza Luculliana,
Mones census impendere,
Et celsis lascivire,
Et que quadræ vivere,
Sumptuque superbire,

40.

Hæc gulæ delitia,
Obesa turba, coci,
Solers negotia
Curare, & res foci,
Miquis Mystillus, Lesbios
Mycnis, & Taratalla,
Cuppo Perdix anxius,
Hæc Bacchi procella.

41.

Deorum hic Ambrosia,
Cupediæ Syrorum,
Luxuries Milesia,
Dapes Bœotiorum,
Marci luxus Antonii,
Ingluvies Milonis,
Novellii, Tricongii,
Et epulæ Abronis.

42.

Hic nulla parsimonia,
Nec tenax amor æris,
Sed tota patrimonia
Pansis profusa peris,
In Phasidis altitia
Et lingvas psittacorum,
Lucrina & conchyliis,
Jecinorum Scaurorum.

43.

Ipsamet Prodigalitas
Hic visa est regnare,
Et signatum varietas
Hic famem proritare.
Ipsa tributum aëri,
Terraque imperare,
Suumque pensum æquori
In censum imputare.

44.

Frugum strues bellaria,
Et arte, & naturâ,
Phæacum quæ pomaria
Tulere, vel cultura,

Elysiæ

Elysiæ Calabriae,
Nemûsque Damascenum,
Felicis vel Campaniæ
In meam ibat penum.

45.

Hic festa Patris Liberi
Ogygia sonabant,
Læti circum Thyrsiferi
Pæana accinebant,
Hic celebrata orgia
Sub hedera Jachi,
Hic calicem Quinquatria
Dircaï læta Bacchi.

46.

Totas propè vindemias
Saturio haurire,
Campanæ temulentias
Vitis abligurire,
Nobilia præstantiæ
Vina Opimianæ,
Fale næ excellentiæ
Et mulsæ Mamertinæ.

47.

Cressæ ova propaginis
Mellitum fudit rorem,
Primique cella nominis
Chium Lenæa florem,
Hunc totis jam non cymbiis
Sed cantharis fundebant,
Non heminis, sed congiis,
Et cirneis bibebant.

48.

Tempestas dici poterat
Hic comessationis,
Nam interruptim fluxere
pluerat

Annus potationis,
Vasa tonabant quercina
Crateres coruscabant,
Et temulentos folmina
Bacchæa prosternebant.

49.

Jam sangvinem accendens
Crater Capitolinus,
Jöpas animaverat
Chordas, & plectra Lenæa
Chelys, testudo, fistula,
Et barbyta tremebant,
Et cornua, & crotala,
Et lyræ personabant.

50.

Alternos pedes facere
Allexerat Arion,
Et in choreas ducere
Induxerat Amphion,
Orphea modulamina
Aures quidem mulcebant
Sed Dionea carmina
Lenonem molliabant.

51.

O carmina! O cantica,
Quæis mentes incantant.

Blandimenta magica,
Quæ corda fascinantur!

Quæ Cypridis præstigiis
Mens casta dementatur,
Miseræ illiciis,
Iuventus vinculatur.

52.

Quæ, potatur, luditur,
Saturatur, & amatur,
Quæ virtus, æs, perditur,
Quæ stans flos falcatur,
Quæ cæcis offenditur,

Quæ area mens culpatur,
Quæ cæli lusu perditur,
Quæ cæcæ in lucrum datur.

53.

Quæ cæcis, & noctibus
Ludebam temulentus,
Quæ cæcis & mensibus
Delictis intentus,
Quæ, referre pudor est
Quæ agebam non dicenda,
Quæ quibus serus dolor est,
Quæ cæcanda, execranda.

54.

Quæ cæcis patrimonium
Quæ fumos vanecebat,
Quæ cæcis tamen delirium
Quæ cæcis cæca non videbat,
Quæ cæcis syncopen marlupia
Quæ cæcis cætere fatiscientem,

Nec ad postremum scrinia
Redacta jam trientem.

55.

Tandem consumptis oculis,
Fortuna avolare,
Torvisque me Sors oculis
Aversa fulminare,
Majestas evanescere,
Et Gratia perire,
Et Hi, & Hæ, rarefcere
Sodales, & abire.

56.

Sympota tergum vertere,
Et servi disparere,
Nec amplius me noscere,
Nec ut prius parere,
Quin fannis me explodere,
Cachinnis sibilare,
Cicomiasque pinfero,
Et sortem exprobrare.

57.

Quin (renovare displicet
Infandum heu dolorem!
Et sero nimis poenitet
Meum nosci pudorem!)
Procaces in me ruere
Amati & amata,
Et ut Harpyæ furere
Irati & irata.

M

58 Hi

58.
 Hi chlamydem diripere,
 Cristatum hi galerum,
 Illæ crines invadere,
 Et suam nuper herum,
 Ut sannionem ludere
 Cultûque spoliare,
 Et purpurâ exuere,
 Et scurram compellare.

59.
 Sua collo monilia,
 Et humeris catenæ
 Avulsa, & cimelia
 Et Tyræ crumenæ,
 Quin digitos cum annulis
 Præcussissent cultro,
 Hæ Mænades, ni facilis
 Hos detraxissem ultro.

60.
 Hoc nempe charisterium
 Donorum & amorum!
 Hoc omnium summarium
 Excessuum meorum!
 Hoc quod prius monuerat
 Pater, jam abiturum,
 Ah! ego, quod prædixerat
 Non credidi futurum.

61.
 Nam cum exutus omnibus
 Exesse sum coactus,
 Et simul pulsus laribus
 E foribus extractus,

Et pro tot beneficiis
 Referrem maledicta,
 Expensis & divitiis
 Tot verbera inflicta.

62.
 Innubis tunc serenitas
 Est restituta menti,
 Et impudens temeritas
 Objecta est dementi,
 Et velut inter somnia
 Cæpi evigilare,
 Mea videns naufragia,
 Et egestatis mare,

63.
 Quot votis & suspiriis!
 Quot lacrimis dolebam!
 Exercitus miseris,
 Sortem meam gemebam.
 Ah quoties pœnituit
 Me patrem reliquisse,
 Et impudenter (doluit)
 Hæredem abijisse.

64.
 Infausta O convivium!
 Sed serò, exclamabam!
 O noxia tripudia!
 Quæ perditus amabam!
 Onequam Sodalitia!
 Gulonum & bibonum!
 Infamia consortia
 Lenarum & Lenonum!

65.

magiæ præstigiæ
 Et strygon & ienarum,
 cantatrices noxiæ
 Meorum crumenarum,
 Curas vos me poculis
 In bestiam mutastis,
 Meaque phthysim loculis,
 Et heclicam afflastis.

66.

Phyllides ! O Laides ?
 Anticira ! Philenæ !
 O Callæ ! O Thaides !
 O Phyræ ! O lænæ !
 Quomodo dixistis Hermiæ ?
 Quo Lesbicæ Catulli ?
 Quomodo Floræ ? Lamiaë ?
 Tarentiæque Tulli ?

67.

ardium Sirenulæ !
 Scyllæ juventutis !
 Equam Stygis famulæ !
 tinea virutis !
 tyæ innocentæ !
 fides integritatis !
 Sybdes Continentiæ !
 tate Honestatis !

68.

tes naufragantium
 borum Syrtis morum !
 lle pereuntium
 tæ animorum !

O nunquam vestros oculos
 Nec contemplatus ora,
 In hos allisa scopulos
 Mea non foret prora.

69.

Sic naufragus in mediis
 Iactor malorum undis,
 Et crucior inediis,
 Rebusque non secundis ;
 Disparuere socii
 Et sociæ mensarum,
 Mecum nihil negotii
 Ferentes, nec curarum,

70.

Procul esse Amphiones
 Tunc millies avebam,
 Nunquam nôsse Ariones,
 Nec musicos optabam !
 Ad usque Thulen ultimam
 Omnes îsse choreas
 Et cum his luem pessimam
 Idalias Medæas !

71.

O improba temeritas
 Tot insolentiarum !
 O stulta prodigalitas
 Tantarum expensarum ?
 Quibus filus tam impudens
 In pium Patrem fui,
 Meamque sero sapiens
 Protervitatem lui.

M a

72. Ad

72.
 Ad me non posse credidi
 Volentem Egestatem
 Venire, sed cum incidi
 In hanc mendicitatem,
 Tunc potuisse Peniam *
 Me leni involare,
 Ut cogerer hanc nāniam
 Cantare, vel plorare.

73.
 Hæc pœna iusta Prodigio
 Patrem deseruisse!
 Nunc mica panis indigo,
 Nec hanc obtinuisse.
 Nunc pallida jejunia
 Lautitias mensarum
 Compensant, & impendia
 Tot temulentiarum.

74.
 Calamitatum acies
 Me plectit & exercet,
 Fames & lenta macies
 Indocilem coërcet,
 Impransus dies transigo
 Noctesque incœnatus,
 Nec est qui crustam indigo,
 Expendat imploratus.

75.
 Suprema in inedia
 Quid consili capeſcam?
 Ut ad notorum ostia
 Rogem mendicus escam?

Ut hi, qui meis loculis
 Sunt lautè epulati,
 Semelus panis frustulis
 Insultent invocati?

76.
 Sed ipsa hic erubuit
 Mendicitas rogare;
 Et in annonam puduit
 Cauponam implorare.
 Forèſque tot flagitis
 Infames salutare,
 Et meis tot miseris
 Cachinnos cumulare.

77.
 Visum ignotos petere
 Conſultius penates,
 Et peregrinos querere
 Heros vel Mœcœnates,
 Aut ſi & apud Exteros
 Neceſſum eſt famere,
 Præſtabit inter barbaros
 Inglorium egere.

78.
 Ergo inviſam omnibus
 Ignaris Urbem liq̄uor,
 Novis que regionibus
 Novus holpes propinquor
 O qualis illa regio!
 Solum triſte, immitè,
 Mœæ futura ſtatio
 Exiliũ me vite?

* Dei paupertatis.

79.

Colles hiabant horridæ
 Petris, saxisque cinctæ,
 Pomis, rubisque confitæ
 Et lenticeis vinctæ,
 Propter rivos de montibus
 Caducis Alni stabant,
 Sed montes foeti quercubus
 Convalles inuibrabant.

80.

Quocumque verti lumina
 Vasta itabat Eremus,
 Propter petrarum culmina
 Umbrosam Cornis nemus,
 Quæque colles Ilice
 Hanc Ithacam cingebant,
 Quæque multo Silice
 Conspersos asperabant.

81.

Quæ loci austeritas
 Excullerat horrorem,
 Quæ mea infelicitas
 Excullerat timorem,
 Quæ ventris murmura
 Compescere famentis,
 Quæ quam terræ nemora
 Videre blandientis.

82.

Quæ preces extorserat,
 Quæ docuit rogare,
 Quod quid pudor incusserat
 Hoc, illa, infirmare,

Panem (ah charò constitit
 Hæc offula rogantem,
 Vox hæsit, lingua substitit
 Et lusit supplicantem)

83.

Panem (quamvis inedia
 Impresserit pallorem,
 Sed ipsa verecundia
 Induxerat ruborem)

Panem (vocavi Dominam)
 A villica rogavi,
 Et Cererem, heu modicam!
 Et nigram impetravi!

84.

Quàm rusticum hoc pran-
 dium

Obstupuit palatum!
 Hoc primum antecœnium
 Tam durè comparatum,
 Præfagiebat reliquas,
 Quas nondum dapes sci-
 rem,
 Et quas porcorum siliquas,
 Jejunos esurirem.

85.

Sed atri panis nauseam
 Carboni concolorem,
 Famesfecit ambrosiam
 Et indidit saporem,
 Ut crederem lautitias
 Me Palatinas esse,

M 3

Et

Et fontem, Ceu delicias
Bacchaas glutuisse.

86.

Condire fames potuit
Omnem suprema cibum,
Mutare duras docuit
Indulcem glandes libum,
Ipsa cozus frugalitas
Et venter eluritor,
Ipsa focus necessitas,
Penus & dispensator.

87.

Jam doctus corna mandere,
Et rubos explorare,
Jam corylos excutere
Et nuces vestigare,
Silvestres Pyros scandere,
Et Malos expilare,
Acerba pruna legere,
Et stomacho litare.

88

Sic destitutus omnibus
Exul, miser, afflictus,
Philemonis mapalibus
Propinquo derelictus,
Et ruri hospes hospitem
Ignotus peregrinum
Saluto, & in velitem
Me vendo pecorinum,

89.

Sed mollē me cūm cerneret,
Nec viribus valere,

Secum tacens quid ageret
Hoc famulo, movere,
Nam tergum fei re ponder
Elumbe non valebat,
Nec Equisonis onera
Exhausta vis sinebat,

90.

Solum aratro vertere,
Aut sarculum torquere,
Hortum ligone fodere,
Aut agrum exercere,
Nec quercus silvis cadere,
Nec fraxinos valebam,
Nec grandes Ornos findere
Inhabilis sciebam,

91.

Unum ergo supererat,
Pedum mihi & perna,
In hoc, mecum convenerat
Herus, & Baucis hera,
Ut in campos concederem
Suo praefectus gregi,
Et porcos ruri pascere
Quod munus & elegi.

92.

Tam nobilem haec regio
Subulcum non habebat,
Nec ulla *suum* legio
Quam talis Rex pascebat,
Nam nepos *MARCI* possidebat
Hic poteram videri,
Et *COROCOTTE GRUNN*
De sangvine ceneri.

93. Sed

93.

coltus fuit rusticus
Et endromis ruralis,
In veste sordidus,
Et cento pluvialis,
Tantum tegebat simium
Sub penula latentem,
Singeri eximium
Exercitūs regentem.

94.

ibam Curius
Nivicola capillis,
Curens & errans invius
Gregem cogens flagellis,
Nulla vagus otia
Currans per arva sivit,
Negotia
Anhelico faceflivit.

95.

pedes vepribus,
Plantasque vulneratas,
Etque tuli sentibus
Infixis fauciatas,
Quot vestigia
Inpressa sunt arenæ,
Tot prefluvia
Vena dedere venæ.

96.

ortice sandalia
Habebant à cruore,
& humeralia
Habebant à sudore,

Toto languentem corpore
Solis urebat æstus,
Anhelos fessum pectore
Cursus fregit molestus.

97.

Qui prius Idæ floribus
Mollis inambulabam,
Pastanis me odoribus
Succis que recreabam,
Calcabam pulvinaria
Nardo, calthaque fulta,
Phæacum & rosaria
Magistrâ Florâ, culta.

98.

Nunc seminudus currere
Per densa senticeta,
Et cespitando ruere
In dumos & saxeta,
Sus errans cogit debilem,
Et tot æromnis fractum,
Fortunâ miserabilem
In fabulam redactum.

99.

Olentes florum animæ
Et Chloridis rosæta,
Perennes sunt lacrimæ,
Pro moscho sunt fimeta,
Qui prius gemmis nitui,
Vestemque pictus auro,
Juglandis instar arui
Gangetico par Mauro.

M 4

100. Me

100.
 Me ammet turpitudinem
 Et umbram improvisam
 Exhorruim imaginem
 In fontis vitro visam;
 Luror dedit suspiria,
 Et lacrimam pattores
 Scra nimis deliria
 Jam pœnitent dolores.

101.

In me armantur sidera,
 Irasque cælum librat.
 Hyms immittit frigora,
 Æstas calores vibrat,
 In duram stringor glaciem
 Furente Aquilone,
 Totam exiccor faciem
 Exustus à Leone.

102.

Nubes pregnant es imbribus
 Densis pluunt procellis,
 Plenæ tonant fulminibus,
 Et tempestatum bellis,
 Velut flammis ultricibus
 In noxium ituræ,
 Aut pluviis vindicibus
 Delicta eluturæ.

103.

Meæ pellis alumnuli,
 Thoracis inquilini,
 Fax multipes vermiculi
 Sanguipotæ echini,

Nocte, dièque vendicant
 Et exigunt tributum
 Me lancinant, me veniant
 Nullo momento tutum

104.

Hinc neque nox, nec cœles
 Immunis à dolore,
 Aut si brevis ulla quies
 Inducta est sopore,
 Sub quavis sternor arbore
 In cespitem projectus
 Toto extensus corpore
 Hoc cubital, hic lectus

105.

Hic stulta noctis fomina
 Illudunt dormienti,
 Persuadet Morpheus omnia
 Sopito & credenti,
 Nam prima me felicitas
 Ut suum colit herum,
 Sed vigili calamitas
 Votum condemnat ferum

106.

Omnes turbat imagines,
 Cervical dorum, flux,
 Dulcèsque lætitudines
 Concussa ventis læta
 Fractique fragor robora
 Et Boreæ furores,
 Et grunnientis pecoris
 Circum aures, clamores

107.

Oqualis hæc conditio!
Vitæ inquietudo!
Jam fera me contritio,
Et culpæ pœnitudo
Ad laniora stimulat,
Inadæque meliora,
Et lacrimas accumulât
In nostra fufas ora,

108.

Seris mœstus fufpiriis
Meam Catillo fortem
Deploro, & fastidius
Mille præopto mortem,
Mihimet gravis, lacrimas
Fundo nil profuturas,
Et animi mœstiffimas
Incaffum volvo curas!

109.

Sopitum me panda fia
Regalis recreabat,
Sed vigilem inedia,
Et fames cruciabat,
Inorcina greges prandia,
Cœnasque ligurire,
De pallida jejunia
Cogebant efurire.

110.

Rebam ventrem fufpurre
Latrantem fatiare,
Et inhiante guttore
Efuriem placare,

Sed furfur nemo, nec vilis
Quisquiliâs polentæ
Præbebât, miserâbilis
Sortem dolens juventæ.

111.

Ergo: Sus, dixi sapius,
A lintre fatur abit?
Et ponè Pastor sobrius
Famelicûsque habit?
Stabit? videns ingluviem
Brutalem fatiari?
Et me pati efuriem?
A nemine cibari?

112.

Grex fatur intrat stabulum,
Ventrem plenus quiescit,
Pastor fufpirans pabulum
Inediâ fatifcit?
O Terra ferox, barbara!
Excors, inhospitalis!
Non his, vos reftor nemora,
Posthac torquebor malis.

113.

Ibo (nam Patris memini
Abundè servos esse,
Defieri que nemini
Pastum, sed superesse)
Ibo, & me mancipiis
Ignotum immifcebo.
Vernarum & eduliis
Relictis me replebo.

M 5

114.

114.

Quin tecta petam patria,
Larésque penetrabo,
Pedem iussensus, atria
Furtivus sobintrabo;
Ut, ut, Fortuna tulerit
(Fors misero favebit)
Tentabo: si repulerit,
Tentasse nil nocebit.

115.

Tandem sat fit Porcarium
Famere & servire,
Patris juvat panarium
Penúmque convenire,
Forfan si intellexerit
Mendicum venientem,
Parcet, aut me conspexerit
Flentem & pœnitentem.

116.

Ibo, & pronus corruam
Ad pedes Genitoris,
Et lacrimis hos abluam,
Et osculis doloris,
Fors Patris tangant viscera
Et mollient rigores,
Degenerisque vulnera
Novi claudent favores.

117.

Ibo, stat fixum surgere,
Stat fixum pœnitere,
Propudium exuere,
Et flere *MISERERE*,

Dicam levatis manibus
PATER IN TE PECCATI
Infamis tot criminibus
Pentolabus erravi. †

118.

In vestra beneficia!
O sidera! deliqui!
Carnis sequens delitia,
Cum Deum dereliqui,
Indignus ut intuear
Et vos, & Patrem meum,
Cum ultionem merear
Et culpa damnet reum:

119.

Nolo me Pater filium,
Ut prius, dicas tuum,
Sed servum Mercenarium,
Et *CONVICTOREM SUUM*
Sit fas tuis servitiis
Postremum aggregari,
Et de mensæ repotiis
Indignum latari.

120.

Sic ego: vos Soilia,
Lintres, Silva, valets,
Guttur, venter & ilia
Non amplius famete:
Juvat (ad Patrem propitium)
Majale reliquisse;
Si verbo pellar aspero:
Sat fit Patrem vidisse.

† Scurra.

*Idem Filius Prodigus, alio Rhythmo
Pœnitens.*

Prodigus ille filius in se reversus, surgam, inquit,
& vadam ad Patrem meum; Prudenter ait, surgam,
vires ad eum, qui in cœlis est, Patrem. Sed nimis exi-
lim & macilentam spem, reposuerat in sinu suo, mer-
cenariam conditionem Patrem rogaturus. Modestè
eandem pro meritis, sed de paternæ miserationis copia
humiliter nimis, & injuriosè sentiens: verè famelici
suis in hoc animi iudicium & inediâ confecti. Dicam,
inquit, ei: Pater fac me sicut unum de mercenariis tuis.
Non enim poterat jejunam & macram spem ad majora
pertingere. Surgam, inquit, & vadam ad Patrem me-
um. Iste de quærendo nil movetur Patre, tantùm de
scedendo sollicitus. Gilbertus Abbas sup; Cant: serm:
fol: 1766. lit: B.

1.
Quousque leno prodigus
Orbe vagor?
In cella panis indigus
Exul agor!
In sibus de furfure
Pastus vivo,
Impulsus cum turture
Potor rivo,
Dormio sub clivo.

2.
In pannotus fordeo,
Pudet fari:

Suillos lintres mordeo,
Certo pari
Fame pro quadra glandium,
Largè datur
Porcis convivis prandium,
Mî negatur,
Solut non sum satur!

3.
In his Juventa nobilis
Me tot annis,
Et vita duxit mobilis
Cœu tyrannis:

Hæc

Hæc præmia libidinum,	A Patre totus filius.
Hæc amorum,	Non sum dignus,
Hæc merces sunt Cupidinam	Ut vocer natus illius,
Perditorum,	Nec Prirignus,
Harum fraus & Horum.	Sed servus malignus

4.	7.
Agnosco imprudentiam	Non peto in triclinio
Juventutis,	Epulari,
Paternæ indulgentiam	Nec regi lectisternio
Senectutis,	Singulari,
Ibo, precabor supplici	Nec auri primo vellere
Genu flexus,	Exornari,
Fors gratia me duplici	Nec ut prius excellere,
Circumplexus	Honorari,
Patris stringet nexus.	Pronus adorari.

5.	8.
Culpam dicam ingenuè,	Ad tuum Pater, ostium
Non morabor:	Excubabo,
Scelus fatebor strenuè,	Custodiâsque postium
Deprecabor,	Observabo!
Extorrem pudet Patria	Fac ultimus de vernulis
Sic vagari,	Sim tuorum,
Ibo sub Patris atria	Ernârque panis crustulis
Lamentari,	Minimorum
Veniam precari.	Pars mancipiorum.

6.	9.
In Te Pater, & Sidera	Da Pater, da pauperibus
Bis peccavi	Supplex dico,
Naturæ rupi fœdera,	De famulorum ferculo
Declinavi	Panis micam,

Mea quidem indignitas
Non meretur,
Sed Patris fors severitas
Mollietur,
Et in me flectetur,

10.

Et grandis noxa, fateor,
Quam admisi,
Peccati forde moveor
Tam invisi,
Cum scortis patrimonium
Degulavi:
Dicens, fert testimonium
Mens, peccavi,
Turpiter erravi.

11.

Me vile mendicabulum
Luxus fecit,

Lupanar & prostibulum
Huc projecit,
Pro aula, patet stabulum
Hara brevis,
Cum suis par pabulum
Esca levis,
Meis par merx navis.

12.

Ergo valete illices
Tot malorum,
Nequam meorum complices
Scandalorum,
Satis indultum Thaidis
Est amori,
Satis famoso Laidis
Est color,
Nunc plangam Dolori,

Pater peccavi in caelum & coram te,
jam non sum dignus vocari filius tuus.

Luc. 15. v. 19.

Homo quidam habuit duos filios. (a) Quis hic ho-
mo est? Pater misericordiarum, & Deus totius
consolationis. Quosnam porro habuit duos filios?
Iustos scilicet & peccatores, eos, inquit, qui divina
suis mandata servant, & qui dominica transgrediun-
tur praecepta. Et dixit adolescentior ex illis, Patri;
Quis est hic adolescentior filius? Qui mente fuit insta-
bili

(a) S. Joan: Chrysostomus orat: 4. in Parab: de filg: Prod: Luc: 15. mihi fol. 1283. Tom. 5.

bili præditus . & juventutis turbinibus agitatissimus .
 trem agnovit natura eum , qui se condiderat , licet bo-
 nore non prosequuta sit voluntas libera Creatorem suum .
Pater da mihi portionem substantiæ , quæ me contingit .
 Rectè petiit à Deo , quæ Dei sunt , sed malè , quæ
 petiit , perdidit . *Et divisit illis substantiam Pater .* De-
 dit illis , ut domum propriam Mundum universum ; do-
 dit ipsis , ut Creator , creaturam omnem , ipsis corpora
 & animas ratione præditas largitus est , ut ratione , qua-
 si manu ducti nihil agerent contra rationem . Propo-
 suit ipsis legem suam ; & naturalem & scriptam , quasi
 divinum pædagogum , ut ab ea instituti legislatoris vo-
 luntatem adimplerent . *Et non post multos dies , con-*
gregatus omnibus adolescentior filius , ut adolescentiorum
 decebat , fecit , profectus est peregrè in regionem lon-
 ginquam , discessit à Deo , & discessit ab eo Deus . Non
 enim vim facit illi , qui nolit ipsi servire . Sunt enim
 arbitrii , non necessitatis , virtutes omnes . *Ibi dissipavit*
substantiam suam , vivendo luxuriosè . Ibi animæ
 divitias omnes perdidit ; ibi delectans , & delitiis perfru-
 ens naufragium fecit : ibi ludens & delusus pauper est
 factus ; ibi corruptrices animæ voluptates mercatus &
 risum emens , extrema lacrimarum accepit : ac virtutes
 quidem quas habuit , abjecit , scelera autem , quæ
 non habuit , assumpsit . Cùm verò omnia consumpsisset
 gratiæ , facta est fames valida in regione illa ; ubi enim
 temperantiæ fruges non excoluntur , ibi fames valida :
 ubi virginитatis racemus in torculari non premitur , ibi
 fames valida : ubi fertilitas malorum , ibi omnino the-
 ritas

ilitas bonorum : ubi abundantia malarum actionum,
 ubi omnino raritas virtutum : nam ubi humanitatis oleum
 non scaturit, ibi fames valida. *Tunc ergo & ipse cepit*
egere. Nihil enim ei reliquum fuerat, nisi ea, quæ in-
 temperantiæ propria sunt, postquam omnia turpitudi-
 nis acinora commiserat. *Et profectus adhaesit uni ci-*
vi regionis illius. Cives autem regionis illius sunt
 dæmones, in qua profugus degebat. *Et misit eum in*
vilam suam civis ille, ut pasceret porcos. Sic enim
 dæmones afficiunt dæmones eos, qui se honore profe-
 rentur : sic amant eos, à quibus amantur : talia
 dona largiuntur illis, qui sibi obediunt. Et cupiebat
 implere ventrem suum de siliquis, quas porci man-
 ducabant. Quid autem hoc est de siliquis? Nam si-
 liquarum gustus dulcis est, sed tamen & asper simul, &
 vitiosus. Ejusmodi est & peccati natura, paululum
 eadem exhilarat, sed punit plurimum. Delectat ad
 tempus, & æternum castigat. In se autem reversus,
 apud se priorem felicitatem cogitans, ad postero-
 ram hanc miseriam, sibi que in memoriam revocans, qua-
 esset, cum versaretur cum Deo & Patre, qualis au-
 tem nunc sit, dum dæmonibus subjectus est, in se ergo
 reversus dixit : *Quanti mercenarii in domo Patris mei*
mandant panibus, ego autem hic fame pereo : quàm
 ubi nunc catechumeni sacris literis perfruuntur, Ego
 in fame divinorum oraculorum teneor? O quan-
 tum me ipsum bonis privavi! O quantis me ipsum malis
 subiici! Cur enim à beato illo convictu secessi? Cur
 in hanc mortiferam vitam ingressi? Didici ex iis, quæ
 dicitur, Deum non derelinquere, didici eum sem-
 per

per tenere, qui se retinentes semper conservat : dicitur
 impuris dæmonibus non credere, qui omnem impu-
 ritatem, & depravationem docent. Quid ergo ait? *Sur-
 gam, & ibo ad patrem meum.* Revertar benè, unde dicitur
 malè. Redibo ad Patrem meum Conditorem, Dominum
 & Creatorem, & Providorem, & comprehendam eum,
 qui solet expectare, & secum assumpsit eos, qui ad
 eum se converterant. *Surgam, & ibo ad Patrem meum,
 & dicam illi: Pater peccavi in cælum, & coram te
 Fam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut
 unum de mercenariis tuis,* sufficient mihi ad salutem hæc
 verba. Sufficit mihi ad obsecrationem Patris mei
 mèn: etenim facere non potest Pater meus à me appe-
 latus, quin se patrem operibus prædat: non potest
 commovere viscera sua, qui misericors est: non potest
 cum audierit, PECCAVI, non veniam dare delictis
 meis: non potest, cum vocem meam exaudierit, iustitiam
 iræ suæ non oblivisci. Scio quantum apud eum valeat
 pœnitentia: scio quantum possint apud eum lacrimæ,
 scio quo pacto quisque peccator ad ipsum convertere
 flens amarè peccatorum obtineat remissionem, Novum
 Dei mei bonitatem: novi Patris mei benignitatem. Me-
 ferebitur mei pœnitentis, quem non punivit peccato-
 rem, &c.

Vides quòd divinum patrimonium petentibus de-
 tur. (b) Nec putes culpam patris, quòd adolescenti
 dedit. Nulla Dei regno infirma ætas, nec fides gravatur
 tur annis. Iple certè se iudicavit idoneum, qui populum
 Atque utinam non recessisset à Patre, impedimentum

(68. Ambrosius lib. 7. comment: in cap. 15. Luc. post initium)

elisset ætatis. Sed posteaquam domum patriam de-
 linquens, peregrè profectus est, cœpit egere. Meri-
 to ergo prodegit patrimonium, qui recessit ab Ecclesia.
 peregrè profectus est in regionem longinquam. Quid
 longinquius, quàm à se recedere; nec regionibus, sed
 moribus separari; Studiis discretum esse, non terris; &
 quàm interfuso luxuriæ sæcularis æstu, divortia habere
 sanctorum? Etenim qui se à Christo separat, exul est
 terre, civis est mundi. Sed nos non sumus adven-
 tice peregrini, sed cives sumus sanctorum, & dome-
 stici Dei. Qui enim eramus longè, facti sumus propè
 sanguine Christi. Non invidemus de longinqua re-
 gione remeantibus; quia & nos fuimus in regione
 longinqua, sicut Isaias docet. Sic enim habes. Qui
 habitant in regione umbræ mortis, lux orta est illis.
 Regio ergo longinqua, umbra est mortis. Nos autem,
 quibus spiritus ante faciem Christus est Dominus, in
 umbra vivimus Christi. Et ideò dicit Ecclesia: in um-
 bra ejus concupivi & sedi. Ille igitur vivendo luxu-
 riosè, consumpsit omnia ornamenta naturæ. Unde
 dicitur, qui accepisti imaginem Dei, qui habes similitudi-
 nem ejus, noli eam irrationabili sceditate consumere.
 Quis Dei es; noli ligno dicere Pater meus es; nè ac-
 cipias similitudinem ligni, quia scriptum est: similes
 fiant, qui faciunt ea.

Flagellat Deus omnem filium, quem recipit. (c
 disciplinam ejus sustinere; sicut filios, ita & vos ag-
 gatur Deus. Quod probat ille filius Junior, in Evan-
 gelio

N

(c S. Augustinus tomo 9. Tract. 5. de tempore Barbarico. mihi fol.

gelio positus, qui disciplinam paternam contempnit, am co
 substantiam suam in meretricibus erogavit, porcos panis malis
 fame contritus est, filiquis porcorum ventrem suum, q
 implere non potuit, tandem aliquando reversus est ad regionis
 se, & invenit se, qui perdidit se, & in mentem doli cupie
 venit, quòd multi mercenarii patris sui abundanter manuca
 panibus, ipse verò fame periret. Statim surrexit, atq; duri
 patrem recurrit, non se filium, sed tanquam unquam, sed
 ex servis computari rogavit. Inclinator rogari humiliter fit
 tas, excitatur misericordia: voces filii pœnitentis compe
 cutiunt paterna viscera. Dicit se filius indignum, & pater
 ille eum judicet dignum. Rogat ut in numero servorum
 rum jubeatur suscipi; & pater ei illam primam stobam on
 jubet afferri; mactat vitulum saginatum, choram dele
 congregat, advocat amicos, facit epulum magnum; quòd ebr
 re? Quia hic filius meus, inquit, mortuus fuerat, & qu
 revixit; perierat, & inventus est. Hanc similitudinem ad sus
 nem Dominus in Evangelio proposuit, quam ipse semper d
 posuit: Dicens: tale gaudium fieri in cælo super peccatore
 tore pœnitentiam agente.

Nam sicut filius ille, (d) qui peregrè profectus, dol
 est in regionem longinquam, ubi dissipavit substantiam suam
 tiam suam luxuriosè vivendo, sic & quicumque peccator, qui
 tor, dum carnales voluptates diligit, à Domino peccatorum n
 grinatur; & quantò peccando fit dissimilior, tantò magis manita
 à Deo elongatur; substantia enim hominis est omnia, quæ
 quod vivit, cogitat, sapit, & loquitur, quæ Deus est in Deu
 què dividit. Quam substantiam peccator consumit, & sp
 dem. Sed
 dicem

(d) Idem serm: 28, ad fratres in Eremo de filio prodigo.

ntemplam conscientiam, & vitam, & cogitationes, & verba
 rcos p... malis actionibus impendit. De filio etiam isto dici-
 rem sum... quod cepit egere: & ideo adhaesit uni civium
 r fus... & misit eum in villam, ut pasceret porcos,
 nentem... cupiebat implere ventrem de siliquis, quas porci
 oundare... manducabant, & nemo illi dabat. Eget enim pecca-
 rrexit... dum cupit implere ventrem, non pane vitae aeter-
 nam... sed glandibus, qui porcorum cibus est. Ideo
 ri hunc... misit uni de principibus mundi, sub cuius favore
 entis... comedere porcos, id est, daemones valeat. Porcus enim
 rum, ... immundum animal est, & de sordibus saturatur, & de-
 ero... Siliquae enim sunt non solum glandes, sed
 am... omne turpe & immundum, quod porcus come-
 chom... delectatur. Ista denique siliquae sunt fornicatio-
 um; ... ebrietas, & gulositas. Isti enim sunt daemorum
 fueru... quibus peccator repleri desiderat, sed nemo dat
 similit... ad sufficientiam. Peccator enim semper famescit,
 m... devorare quaerit, nunc luxuriando, nunc alia
 per pecc... semper delectari desiderat. Sed visitante Do-
 no... patre per gratiam passionis suae poenitet miser pec-
 profes... dolet iam pascere porcos, cogitat, & cogitando sur-
 r... ergens ad patrem, & dicens: Pater, peccavi in caelum,
 que pecc... assumpsi frequenter nomen tuum, & sanctorum
 nino... in vanum. Peccavi etiam coram te, quia in tua
 anto... manserunt peccavi, quia non cognovi opere tuam infir-
 est... quam pro me passus es. Peccavi coram te,
 a... Deus & homo es. Peccavi in caelum, quia in Pa-
 conf... & spiritum S. Non igitur sum dignus vocari filius
 dum... Sed quid fecerit pius pater, audiamus, legamus,
 dicemus, non sileamus. Nam misericordiam motus,
 N 2 videns

videns illum venientem , occurrit : videns lacrimans , d
 tem , lacrimatur : videns eum nudatum , stolam jubentem ft
 parari : videns eum discalceatum , calceatur : credenti in
 eum debilem & famelicum , occidi jubet vitulum fage mortali
 tum. O quam grandis misericordia tanti patris , O quam
 quam infinita ejus pietas ! O quam dulcis ! O quam
 miseratio ! Ecce enim filius peregrè fugit , & tam
 patienter expectat : Omnia bona destruxit , & tamen
 se revocare festinat. Porcos pascit , & ei jam vultus
 lum parat. Fame jam ferè emoritur , & epulari
 clamat. Nudus apparet , bonis operibus privatus .
 ecce stolâ pristinâ gratiæ Salvatoris , quam in baptis
 recepit , induitur , & annulus fidei desponsationis
 ne amplius valeat pascere porcos , qui ad domum
 fugit : sed tanquam civis sanctorum , & domesticus
 fundetur in domo divinæ majestatis in æternum .
 Quòd benè ostendit ille misericordiæ pater , qui
 dens illum , misericordiâ motus est , & occurrit
 brachia extendens super collum ejus , osculatus est
 dicens servis suis : adducite vitulum , & manducemus
 filius meus mortuus erat , & revixit : perierat , & inven
 est. Similiter hoc idem Salvator Petro , quando
 gavit , quando illum respexit , quando respexit
 tem ejus , tunc flevit amarè. Occurrit peccatori
 vator : quia per se non potest ad Deum accedere ,
 subveniat , nisi mentem ejus respiciat. Sed postquam
 respexerit , flectitur super collum ejus , quia
 leve ponit super collum ejus , dicens : Discite a me
 quia mitis sum , & humilis corde. Tunc stolâ induitur

s lacrimatur, dum anima indumento virtutum vestitur. Duæ
 stolam peccatorum stolæ sunt: Una videlicet, quando anima in præ-
 : credenti indumento virtutum vestitur. Altera verò im-
 tum signum mortalitatis est, quando corpus in fine sæculi etiam re-
 patris, reformabitur. Et ideò, Fratres mei, licet in eremo si-
 quam patris, scire tamen debetis, quòd duæ stolæ sunt, duæ
 & tamen resurrectiones: quæ una est animæ, quando resu-
 & tamen reparatur à vitis, in quibus mortua jacebat: altera cor-
 jam vestris, quando corpus configuratum erit corpori cla-
 pulari matris Christi, quando in die judicii reformabitur.
 ivatus. Ergo Fratres mei, & Corona matris meæ, scitote,
 in baptismo quod porcos jam pavimus, cum multo tempore dæmo-
 nis dæmonibus peccando placuimus. Jam frequenter eorum si-
 num pariter desideravimus, quando mundo placere voluimus,
 effectus quando in eo florere concupivimus, quando delecta-
 m, & cum hominibus suis toto affectu adhæsimus. Sed nunc Dei
 , quia servi Christi sumus, clamare non cessemus:
 occurrit. *Domine, jam non sum dignus vocari filius tuus,*
 us est. Quorum clamorem audiens occurrit nobis osculando,
 cemus. Pacem donando. Stolam donavit, quando a-
 & in vitis vitiis spoliavit. Annulum donavit, quando in
 do eorum nos roboravit. Calceamenta donavit, quando me-
 pexit. Memoriam mortis nobis impressit. Vitulum occidit,
 ceat. Quando in sacramento altaris memoriam passionis ejus
 ere, mente renovavit. Tunc nobiscum pater manducat
 quam copulatur, quando in operibus suis perseverando de-
 a onus. Tunc sic nobis ornatis præcipit angelis Deus,
 cite à me convivium præparent, quia mortui eramus, & sur-
 stolam induimus: perieramus & inventi sumus. &c.

PETRUS POENITENS,

Schema Virorum in dignitate sacra, Statu Ecclesiastici, constitutorum, delinquentium, resipiscentium, & reatus suos deplorantium.

Lacrimas Petri lego, satisfactionem non lego, sed quod defendi non potest, abluipotest. Lavant lacrimæ delictum, quod voce pudor dicere, vel confiteri. Lacrimæ veniam non postulant, sed merentur. Flevit amarè, ut lacrimæ lavarent delictum, tu similiter lacrimis dilue culpam. Non invenio quid dixerit, sed quòd flevit. *S. Ambrosius: Super Lucam lib: 9.*

Petrus singulis noctibus ad galli cantum proci-dens in genua, petensque veniam, deflebat peccatum negationis Christi uberrimis lacrimis, adeò, ut oculi jugiter haberent, quasi sanguine respersi, & in genis canalis lacrimis quasi excavatus appareret. *S. Clemens apud Nazianzenum: phorum. lib. 2. cap. 37.*

<p>I.</p> <p>Cicumque Nomen notum est Simonis Piscatoris, Illud infame totum est, Ob culpam peccatoris:</p>	<p>Hunc, quem Dæmon expectat Ut triticum cribraret, Hic cogitur, quo perit Delictum deplorare.</p> <p style="text-align: center;">2.</p> <p>Si fletus quis audierit, Et improbos singulos</p>
---	--

causam inquisierit
Madentis imbre vultus:
Culpam subesse iudicet
Tanto dignam mœrori,
Que jugi cor sacrificet
In victimam Dolori.

3.

Scalpa fuit fletibus,
Aut lacrimis reatus
Dignus plangi perpetibus
Ab illo perpetratus:
quem Reus desleo:
quem gemo, que-
ror,
Quem nunquam satis doleo,
Nec fat in luctus feror.

4.

unda Nilotica
Quem nunquam satis mun-
det,
Micina nec Probatia
Salubriter inundet,
qui planctus expetit,
Et imbres oculorum,
qui juges elicit
Aulros suspiriorum.

5.

febris cordis est
Et lingvæ paroxismus,
inconstantis mentis est
Et oris solceçismus,
est ingratitude
Immanis barbarismus,

Hic grandis hebetudinis
Nocens idiotismus.

6.

Hoc scelus Alpha criminum;
Omega delictorum!
Quod aulus est in Dominum
Servus imus servorum!
Quo se (perjurus tertio)
Fœdum contaminavit,
Et in Aulæ commercio
Se morti mancipavit.

7.

Quis hujus turpitudinem
Oceanus lavabit?
Infauftam ægritudinem
Quis Medicus sanabit?
Non si concurrant maria,
Hanc eluent sentinam,
Non ars feret herbaria,
Nec Chiron medicinam.

8.

Si culpæ nomen quæritur,
Est improbum; quod ter-
ret
Aures; quo mens percellitur;
Cælum stupet; & hæret
Terra; quod pudet prodere,
Et palam confiteri,
quod humo malle m condere,
Aut prorsus aboleri.

9.

Patrare si non puduit,
Non pudeat vulgare!

N 4

qui

Qui culpam non abhorruit,
Cur horreat narrare?
Lingvæ fuit piaculum,
Et turpe buccæ crimen,
Quod rupit oris vinculum,
Transgressum labrilimen.

10.

Dicam: nullo silentio
Fas est culpam velasse:
Quantoque sit exitio
Caiphæ domum intrasse!
Dicam: eâdem proloquar
Lingvâ, qua TER peccavi,
Scelus dolore persequar,
Quo Dominum negavi.

11.

Quæ mentis fideratio,
Quis entheavit error?
Ut nulla noxæ ratio
Teneret me, nec terror?
Ubi mei fidelitas,
Amor, honor, Magistri?
Ubi jurata charitas
Discipuli? Ministri?

12.

Ubi ferox constantia
In mortem ardens ire?
Ubi dextræ fiducia
Hostes audax ferire?
Ubi servi frequentia
Abesse nunquam visa?

A Domini præsentia
Nec mota, nec divisa?
13.

Ille qui Ducis lateri
Semper comes hærebat,
Et me, cum illo, carceri
Claudendum offerebat,
Iturum in pericula,
Passurum mille mortes,
Per enses, hastas, spicula,
Et hostium cohortes?

14.

Armatis qui manipulis
Licitorum inferebar,
Et solus ex Discipulis
Nil milites verebar,
Et unus armis omnium
Non solitus terrent,
Sed meum promptus Domi-
num
Acinace tueri?

15.

Seu Dux iret per flumina,
Per flumina ferebar:
Seu per Thaboris culmina,
Per culmina sequebar,
Seu navigaret maria,
Per mare navigabam,
Regna, Terras, Imperia,
Cum HOC perambulabam.

16.

Latere jussit vallibus,
In vallibus latebam,

edere iussit montibus,
In montibus sedebam.
Calcere iussit æquora,
Et æquora calcabam,
Tenere iussit littora,
Et littora tenebam.

17.

Laxare iussit retia,
Et retia laxavi;
De piscium negotia
Tractare, hæc tractavi;
Ægra sanare corpora,
Et corpora sanavi;
Resuscitare funera,
Et hæc resuscitavi.

18.

Sed tot firmatus gratiis
Quo animus migravit?
Tunc dives beneficiis
Quo cæcus deviauit?
O dementia!
O cæca veritatis!
O regi: O inconstantia?
O regem fidelitatis!

19.

Resibat in Vesperum,
Nox induit atrorem,
Succens atris Hesperum
In siderum ductorem,
Quæta mox est Delia.
Sed densâ nube clausa,

Ne cerneret crudelia
Audenda tot. & ausa.

20.

Duce JESU concessimus
In hortum Oliveti,
Somno graves indulsumus
Super humum quieti:
Hic positus poplitibus
Tristis Patrem orabat,
Singultiens gemitibus,
Sudansque lacrimabat.

21.

Tunc agonizans Sangvinem
Uberrimè destillabat,
Et mortis ad formidinem
Natura vacillabat,
In terram languens corruit,
Et viribus defecit,
Sed quod Naturæ defuit,
Divinitas suffecit.

22.

Interea Satellitum
Cohortes properare,
Et armatorum militum
Horti portis adflare,
Irruere tumultibus
Unum IESUM quærentes,
Et improbis clamoribus
JESUM, IESUM, pe-
tententes.

N 5

23. Hic

23.

Hic JESUS : quem hic quaeritis?

Reponunt illi: JESUM!
Sime! nullam laeseritis
Ex his, ait, sed JESUM
Quem vultis, EGO SUM ille;
Ad hanc vocem prostrati,
Retrorsum ruerunt mille.
Ceu caelo fulminati.

24.

Nil territi sunt omine,
Sed magis efferati;
Confuso ruunt agmine
In necem comparati,
Captivum strictim vinciunt,
Ceu furem, aut latronem.
Collo funes injiciunt,
Et ducunt ut praedonem.

25.

Ulturus hic injurias
In Dominum patratas,
Actus tandem in furias
In copias armatas
Eduicens ensem irrui,
Et servo insolenti
Aurem dextram absecui,
Maleho facem ferenti.

26.

Ignotum Iudas prodidit
Et vendidit argento:

Amoris signo tradidit
Nequitiae figmento:
Tunc laeta plebs, tam nobilitate
Captivo, praedam ducit,
Qua torrens Cedron flexu
Per arva rivo fluxit.

27.

Ne sorte pari caperer
Ad judicem trahendus,
Et paribus involverer
Malis reus plectendus,
Fugam salutem quaesivi
Per avia viarum,
Et tuta plenus petii
Timoris, & curarum.

28.

Sed amor, licet pavidus
Me tenuit Magistri,
Quid, EI, scire cupidus
Accideret sinistri.
Hinc lentis procul passibus
Servam sequor cohortem
Intentus capti casibus
Dispositis ad mortem.

29.

Sequor lictores praecipuos
Urbem pavens ingreditur
Per angiportus bivios
Ubi turbae congregatae
Meabat infrequentior
Nec plebs tumultuabat.

Sec vigil oculatior
Intrantes observabat.

30.

Sed in ipso limine
Lapsurus espitavi,
Cuius erat de crimine,
Quod hebes non notavi:
Mille frustra tibi
O utinam fragilissem!
Tunc lapsus in perfidiam
Hanc, reus non fuissetem.

31.

Portæ offendiculo
Ceu fulmine prostratus,
Utroque forem oculo
Feliciter orbatus,
Nec tantum nefas fletibus
Sanguineis piandum
Concreverunt, fluctibus
Aut maris inundandum.

32.

gressus aulae faciem
Porticibus vallatam,
Ornatam specto aciem
Hastilibus paratam
Præsidum imperia;
Pars vellicabat focos,
Magitabat serena,
Pars risus, sannas, jocos.

33.

eminus timidior,
Nec quis me nôset fortè,

Spectabam; mox audacior
Cum tota de cohorte
Respicere me neminem
Attentiùs notarem,
Accessi multitudinem,
Et huic me junxi parem.

34.

In vasta fufus area
Satelles excubabat,
Horrendum flante Borea
Circùm ad prunas stabat,
His mixtus Petrus adstiti,
O nunquam adstitissem!
Hoc igne fidem perdidit,
Quam nunquam perdidissem.

35.

Aër gelabat frigore,
Sed mihi cor amore
Ignis arcebat corpore
Suo frigus calore;
Sed ignis, qui, quod latuit
In me gelu arceret,
Non penetrare potuit
Ut algens cor caleret.

36.

Tunc Petrus inter Aulicos,
Babo inter volucres,
Casus præstolans tragicos
Et exitus lugubres,
Qui, ducto ad Prætorium,
JESUM meum manerent,

Non

Non memor quòd perjurium Nec culpæ prænitentia
Malâque tot laterent. Amentem verberabat,
Nec crimen, quod admittis

37.

Hic miles ex me varia
Cùm sciscitari gaudet,
Accedit ostiaria,
Et exprobrare audet :
Me *Homini discipulum,*
Quem dicunt esse Chri-
stum,
Cui, *juro,* dixi cæculum
Virum non novi istum.

38.

Quid? Nonne *Gallileus es?*
Confestim arguebant :
Tu imitator ejus es;
Ancillæ asserabant,
Cælari nequit Patria,
Vox prodit te loquentem,
Nonne, per horti atria
Te vidimus sequentem?

39.

Traclare doctus retia,
Et maria metiri,
Inter Aulæ confortia
Mox didici mentiri,
Iustus, quòd eram dicere
Dolosè simulavi,
Volens causam evincere,
Fædè fragè negavi.

40.

At noxæ conscientia
Me nulla tunc notabat,

rem,
Præ metu sentiebam,
Sed dextre, quòd illudera
Quærentibus, gaudebam

41.

Cùm foco starem propior,
Ancilla custos portæ
Accedit confidentior
De militum cohorte,
Hic, inquit, cur ignoscimus
(Ore diserta pleno)
Hic erat (virum noscimus)
Cum JESU Nazareus!

42.

Concitus hac injuria
Probròque ancillari.
Cæpi per tot perjuriam
Horrendùm detestari!
Virum, quem illi dicerent,
Me nunquam consperant,
Nec me, ut hi objicerent
Discipulùm fuisse.

43.

Hæc me, dixi, absorbeat,
Et me dehiscat humus,
Cælumque fulmen torpeat
Hic me suffocet fumus,
Hic concidam, & abeam
Non vivus ex hac domo.

Notitiam si habeam

Quis, qualis sit, Hic Homo!

44.

O Domus! O Palatium!

Infracta Petro porta!

Omnium nox noctium

Fataliter oborta!

O Sacerdotis atria!

O Ignis ad quem frixi!

O Custos ostiaria

Qui, *hunc non novi, dixi!*

45.

Hes jam gallicinium

Sub nocte duplicavit,

Nec tamen vaticinium

Hoc, bardum excitavit!

Quin imò, cum me noscere

Jam plures affirmarent,

Oros mille fatiscere

Lussi, qui me vorarent.

46.

Ex dixi: cum ter accinit

Meum mi gallus lessum!

Et IESUS quidem respicit

Prædem datam transgressum,

Sua in me lumina

Doloris & amoris

Strabat, sed duo fulmina

Sunt cordis, & terroris.

47.

Peccavi, clamo, perditus,

Sacrilegè peccavi!

Heu me! à gallo monitus

Ter Dominum negavi!

Infelix Petre! perfido

In IESUM sacramento,

Sic reum te, ter edito

Fecisti juramento?

48.

Sic Caipharæ ostiaria

Me Christi desertorem,

Induxit ad nefaria

Cælorum Janitorem!

O si clausissem ostium

Incautæ duplex linguæ,

Non factus essem hostium

Et causæ pars iniquæ!

49.

Prædator olim piscium

Ancillæ præda factus:

Ab hac in grande vitium

Infamiter pertractus:

O si à mutis piscibus

Silere didicissem,

Nunquam tam diris casibus

In scelus incidissem!

50.

O fuga confodaliū,

Timorque fortunatus!

O sanius consilium,

Beatiorque status!

Qui

Qui vos ab hoc piaculo
 Servavit innocentes !
 O si minore scandalo
 Secutus fugientes !

51.

Vox una me ! Vox perdidit,
 Sed peior vox , trecentis !
 Malignum non , quod edidit
 Ter dictis juramentis ,
 Infelix vox , quæ hominem
 Se non novisse dixit ,
 Quæ tot malorum grandi-
 nem
 In pectus hoc infixit !

52.

Dei viventis Filium
 Quem nuper nuncupavi ,
 Tenentis Patris solium
 Professus adoravi !
 Nunc sobolem vix hominis
 Præsumpsi compellare ,
 Et JESUS , quid sit nominis ,
 Me , dixi , ignorare .

53.

Ad isthæc sacrilegia
 Me mulier induxit,
 Hæc animæ naufragia
 Ancillæ fraus , instruxit ,
 Hæc fidei divortium ,
 Hæc foederis fracturam ,
 Hujus fecit consortium
 Hanc gratiæ jacturam .

54.

Cum voce ales Martius
 Auroram nunciaret ,
 Mentemque brutam tertia
 Jam clamor excitaret ;
 Heu me ! quantum expalle
 Audirem cum me peti ,
 Hoc sono : frixi , calui ,
 Attonitusque steti .

55.

Vox hæsit stricta faucibus
 Corpus reliquit vigor
 Immotis steti calcibus ,
 Cor occupavit rigor ,
 Sanguis venis obrigit ,
 Mentem tenebat stupor
 De more , nulla micuit
 Vena , quam strinxit ,
 por .

56.

Ast cum tempestas spiritalis
 Se nihil non sedaret ,
 Tristis successit gemitus ,
 Qui sincopen levaret
 Et horror in suspiria
 Et lacrimas solucus ,
 Clamaret , O deliria !
 Heu quo sum devolutus

57.

Haud secus , ac cum Boreâ
 Gelante rigent flores ,

Auster mox in area
Nivem solvit in rores,
Rigor pruinae defluit
In guttas distillatus,
Dolor meus depluit
In lacrimas liquatus.

58.

Rego, quò me nescio
Converterem tremementem?
Agebat pejeratio,
Quæ conturbabat mentem,
Quæ terrebatur ultio,
Quam trepidus verebar,
Quæ effudit conturbatio
Poenam, quam promere-
bar.

59.

Contagerem ad sidera?
Hæc reus violavi!
Hæc pia JESU viscera?
Hæc effrons denegavi!
Hæc Patris indulgentiam?
Hæc auda x temeravi!
Hæc ad clementiam?
Hæc nocens impiavi.

60.

Nisi Lamentatio
Supererat dolenti?
Mentis perturbatio
Informe crimen flenti?
Nisi me agnoscere,
Et excusare reum,

Et inter planctus dicere,
Heu me! *negavi Deum!*

61.

Insomnis conscientia
Cor lacinat afflictum,
Et crebra pœnitentia
Improperat delictum,
Tot pectus fervet fluctibus,
Reamque mœret fortem,
Ut crebris ictum luctibus
Optet subire mortem!

62.

Ter cecidi: non sufficit
Ter crimen revocasse,
Ter millies nil proficit
Dixisse, me errasse!
Fatenda culpa toties
Et lacrimis pianda,
Obtulerit vox quoties
Sementi tam nefanda.

63.

Momentis autem omnibus
Recurrat, quid fecisti?
Tuis negationibus
Tam effrons cur fuisti?
Quæ potuit confusio
Sic perturbare mentem,
Aut quæ timoris passio
Sic reddere amentem?

64.

Ah (serò licet) memini,
Cùm JESUS quæreretur

In

In horto, notus nemini
 Palamque clamaretur,
 Ubi, vel quis *hic IESUS est?*
 Reposuere petrae
 Quarentibus, *hic IESUS est:*
 Et hunc tu nescis Petre?

65.

Ignarae petrae nominum
 Horti per omnes oras,
 IESUM sunt falsa Dominum,
 Et Petre hunc ignoras?
 O Petre! petris durior,
 Et furdior cavernis,
 Indigne terrâ! dignior
 Mille Simon Infernis.

66.

O multo rupes æquior
 Et magis fida, Petro,
 In fide, quæ constantior
 Nunquam reversa retro!
 Nomen quod semel audit,
 Petitum non negavit,
 Sed quod audivit, tenuit,
 Bis, terque replicavit.

67.

Noverunt hunc pomaria,
 Et frondes Oliveti,
 Et Echo IESUM varia
 Per arbuta vireti,
 Vix IESUS lupo sonuit,
 Quem furens plebs clama-
 bat,

Confestim hunc reposuit
 Vox IESUM, quem
 bat.

68.

Hunc cuncta rerum Do-
 num
 Noverunt Elementa,
 Immensum, & intermanens
 Cælorum firmamenta,
 Nato plaudebant velites
 Exercitus Polorum,
 Et Angelorum cælitibus
 Canentium chororum.

69.

Hunc Stella duce, Regum
 Tres Magi cognoverunt
 Ad cubas cum Pueruli
 Se supplices stiterunt,
 Thus offerentes Nummi
 Auri, myrrhaeque dona
 Regi Reges, & hominum
 Sabæi Regni bona.

70.

Hunc saxa, petrae, marmora
 In frustra dissipata,
 Et defunctorum corpora
 In vitam animata,
 Hunc Terra, cum contremuit
 Agnovit morientem,
 Et mortuum obstupuit,
 Et rursus resurgente

¶ S. Gregor: Pap. homil: 10. in Evang. (¶ Ibid,

71. In illius funere
Soli tenebris obductus,
In confuso aethere
Communis caeli luctus,
Galileæ Hydriæ
Sax Deum cognovère,
Sax se procellæ Adriæ
Galandæ Substravère.

72. Orcus potentiam (c)
Coactus adorare,
Hic obedientiam
Compulsus est præstare,
Vinctus subdere
Præcipue Tenebrarum,
Liberatam reddere
Phalangem Animarum.

73. quem insensibilia (d)
Senserunt Elementa,
Sax qui mirabilia
Et vidi tot portenta,
Sax illæ dixi: nescio
Sax, nec quem dicis, novi,
Sax ergo crimen inscio,
Sax hic nunquam me devovi.

74. mendax fidere!
Saxum induisses!
Veritatem dicere
Sax is didicisses!

Aut cer. è salvo cedere
Cum saxis tacuisses,
Contaminata scelere
Tam gravi non fuisses!

75. Aut clauso rigens gutture
Immobilis hætisses,
Aut Lethæo funere
In talis petram illes,
Et à stando constantiam
Peream tenuisses,
A sale sapientiam
Professa docuisses.

76. Ah memini, cum piscium
Ab opere vocaret
Me suam in consortium,
Et aliùs clamaret,
Me sequere: in littore
Amanter præstolantem,
Relicto statim æquore
Sequutus sum vocantem.

77. Ah! dulcis vocis memini!
Et memini sermonis!
Indigno quem tunc homini
Fecit, tot gravem bonis!
Donisque, quæ lequacibus
Quondam esset daturus,
Et rebus pro fallacibus
In caelo præstiturus.

O 78. Hic

(c) Ibid. (d) Ibid.

78.

Hic Piscatorem Hominum
 Me posthac iussit esse,
 Nec marium, nec fluminum
 Piscatui præesse:
 Sic vale feci retibus,
 Cymbis, scaphis, phaselis,
 Hamis, nassis, & piscibus,
 Antennis, remis, velis.

79.

Ah! quantus Petrus fueram
 De vili piscatore!
 Quantus (qui nil merueram)
 Ex seruo Peccatore?
 Quantus? JESU Discipulus
 Ut essem, & haberer,
 Terra, cinis, vermiculus,
 Ut filius foverer.

80.

Tunc præ me rebar homi-
 nem
 Nullum beatiorem,
 Parémque mihi neminem,
 Tantis, talis, cum forem?
 Qui secretorum conscius,
 Et pars consiliorum,
 Testis fui & socius
 Mirorum portentorum.

81.

Hujus virtute nominis
 Miracula patravi,
 Robur, virésque dæmonis,
 Et potestatem stravi!

Et quæ non ejus robore!
 Conviva mensæ fui,
 Fecitque tuo corpore,
 Et sanguine me frui.

82.

In monte Thabor Numina
 Et Majestatis testis!
 Cum frons fulgeret lumina
 Instar, nivis que vestis!
 Et hunc negasti perdidisti,
 Et dixisti non novisti,
 Quin pejerasti perdidisti
 Illi non convixisti!

83.

Quanto verborum pondere
 Quo vocis apparatu?
 Quo servitutis foedere
 Fidèque famulatu!
 Tecum paratus vivere,
 Mori tecum paratus,
 Tecum in omne ruere
 Periculum testatus!

84.

Prius Cedron recurrere
 Ad suum, dixi, fontem
 Jordanem sursum scandere
 Sublimem Horeb montem
 Prius carere piscibus,
 Et dulcorari, mare,
 Destituisse fluctibus
 Quam JESU te, negare.

85.

85.

Si me te defecerint,
Non ego tecum stabo!
Si me te denegaverint;

Non ego te negabo:
Quocumque iveris,
In poenas, cruces, mortem,
Quocumque volens tuleris,
Hanc tecum feram sortem.

86.

In iudicium subsellia
Te lectus comitabor:
In aethra Tribuna
Comes associabor:
Cum concludar carce,
Tecum stringar catenis,
Quis sit mihi parcere
Tuis non pari poenis.

87.

Debam me in fluctibus
Cui petram firmam stare,
Quaque tempestatibus
Non me ferire mare!
Petrum levis foemina
Defecit, ut natarem,
Inter discrimina
Mundo fluctuarem!

88.

Debam caelo fidera
Terram ruitura,
Terram Terram rudera,
Prius abitura

In merum NIHIL omnia;
Et chaos elementa,
Quam non fore perennia
Sancita iuramenta.

89.

Sed nempè, me praesumptio
Superba sic deiecit,
Et insolens elatio
Ruinam mentis fecit;
Sivilitatis ratio
Me meae tenuisset,
Nunquam jurata sponsio
A ESU defecisset.

90.

Ali! nunc post tot mendacia
Cedron valebit rursus
Sui fontis initia
Relegere, & sursum
Ad Horeb elivum scandere
Jordanis, siccum mare
Non fluctus ullos peliere,
Et inopis pilce, stare.

91.

Sed oris haec professio,
Sanctumque iuramentum;
Et sanctio, & sponsio,
Et linguae sacramentum,
Umbræ, fumoque simile
In auras evolavit,
Et, quam cor sit instabile,
Perjurium probavit.

O 2

92. Res

92.
Res omnes, spes, solatia,
Magistro me vocante,
Uxorem, prolem, retia,
Reliqui Petrus ante,
Nunc ipsum verum Domi-
num,

Mundique Creatorem,
Deum, Altorem hominum,
Patrem, Ducem, Pasto-
rem,

93.
Hæc nempe texit Cynthio,
Et Cynthiæ splendorem,
Induxit hæc negatio
Sideribus atrorem,
Hæc fecit terram tremere,
Montes, petrasque frangi.
Hæc è sepulcris fremere,
Et mœstum manes angi.

94.
In me debebat cœlitum
Ultor sævire zelus,
Fulminibusque perditum
Centum ferire scelus,
In me natura furere,
Nec stare sic afflicta,
Sub metellus corruere,
Et plectere vindicta.

95.
Quid enim non promerui
Sacrilegus negator?

Mens ipsa testis est sui
Judex, & acculator:
Objurgat conscientia,
Quam si sopire tentem,
Immergit in ingentia
Tormenta renitentem

96.
Peccavi! Reo sidera
Ignoscite fatenti!
Dolor impressit vulnera
Amarum pœnitenti!
Iras in me suspendite,
Ignisque cohibete,
Luctus meos attendite,
Et lacrimas videte.

97.
Dies, noctes doloribus
Non interruptum angustis
Cordis mei tortoribus
Cœu telis punctoribus
Seu solis ardent luminibus,
Seu luna det palloribus,
Fluunt per genas flumina
Sparguntq; cordis coccybos

98.
Non tuos posthæc, Phœbe
re,
Cælo tuebor vultus,
Nec tuas faces Helice,
Quin ructet cor fugientes
Noctes, diésque juncet
Sinum fletu rigabo,

audendo pectus duriter,
Nunquam malas siccabo.

99.

ergo perpetes
Præcuncti dolum,
Fædus interpretes
Clementium meorum,
Errant instar fluminum,
Totos laxabo fontes,
Et torrentes luminum
Quæsitos inter montes.

100.

ate specus abditi
Corymbium recessus,
Rupe patens hospiti
Ad latebras ingressus,
Et petras ego molliam
Læto lacrimarum,
Et donec leniam
Indictam divinarum.

101.

ate hospitiū,
Hospitales feræ,
Inquili montium
Tardi, Tigres, Pantheræ,
Pejor vobis omnibus,
Qui petras habitatis.
Mior leonibus,
Mitis feritatis.

102.

posthac palatia
Ultra erunt spelæa,

Aranearum retia
Parietum aulæa,
Nox in cavernis montium
Caligo, & tenebræ,
Erunt culparum fontium,
Et criminum latebræ.

103.

In his latebo tutior
Petrinus inquilinus,
Ab arbitris securior
Saxicola terinus,
Ab hominum consortio,
Et Urbibus ignotum,
Et procul omni vitio
Juyat esse remotum.

104.

Hæc mea rupes crimina
Obscuritate teget,
Super cavernæ limina
Pes nullum passum leget.
Aula peccare docuit,
Eremus dedocebit,
Aulæ libertas nocuit,
Hanc solitudo flebit.

105.

In bestias est tutius,
Quàm Aulas, incidisse,
Inter feras pacatius,
Quàm Aulicos, vixisse,
Malo draconum potiùs
Et esse struthionum,
Quàm Aulicorum socius
Tot animæ latronum.

O 3

106. Pe-

106.

Petrus, qui petram indui,
Et dorum Adamantem,
Cor saxeam exhibui
In IESUM me amantem,
Sub saxis, petris, montibus
Perennè crimen luam,
Et luminum ex fontibus
Doloris rivos pluam.

107.

Mei reatus conscia
Nox diem averfatur,
Cui nota sunt mendacia,
Quèis rea mens dampnatur;
O Nox! amica criminum,
Et artifex culparum,
O Interemptrix hominum!
Et latro animarum!

108.

O architecta fraudium,
Inventrix jurgiorum,
O machinatrix cædium,
Molatrix vitiorum,
Quot in abyssum Barathri
Incautos deturbasti?
Quot in æternas Tartari
Flammas præcipitasti?

109.

De nocte, noctis opera
Castigans castigabo,
Et rupe sub hac alpera
Et Umbris habitabo,

Antri tetra caligine
Hoc caput obtegetur,
Ut nullo solis lumine
Insidum illustretur,

110.

Relictis condiscipulis,
Consortio que fratrum,
Ibo, durisque scopulis
Mei figam theatrum,
In hoc Actor me arguam
Et dicam, quid fecisti?
Nondum egressus janua
Ter IESUM negavisti!

111.

Solus me comitabitur
Præses vigiliarum,
Hic Gallus, quo *cantabitur*
Nocturnus lacrimarum.
Primus: Secundus: Tertius
Vatidicus horarum,
Et monitor, & nuncius
Mearum noxiarum:

112.

Exeso sub hoc scopulo
Mibi lessum cantabit,
Et clausum saxi loculo
Ut mortuum plorabit,
Ferali modulamine
Nycticorax me planget,
Tristique Bubo earum
Funestis threnos pangeat.

tiaris? Nónne hic ipse terror tuus, multò te deterruit? Rogatu
 rem effecit? Tuam istam temeritatem in mari etiam Petrus
 cedens ostendisses, nisi ego manum citiùs extendissem. Mag
 Nónne in monte quoque transfigurationis in me per
 cásti, cùm tria velles tabernacula fabricari, & in eodem
 ordine cum amicis me Dominum collocares? Nónne
 ut Hierosolymam non ascenderem orabas, quòd Judæo
 rum minas non ferres? Et quidem publicare te vole
 bam Petre, & tu præscium Divinitatis meæ oculum
 jecisti. Ecce quæ perpetraturus es, tibi dico, ut qui
 ex rebus tuis cognoscas. Amen, amen dico tibi, ante
 quam gallus cantet, ter me negabis. Petrus autem
 sus mente deceptus, & humanæ conditionis mutabilis
 tem ignorans, Domino in hæc verba respondet. Quis
 me terret? Scio mortem contemnere, neque te negabo.
 Dominus autem ad Petrum: Rectè tu quidem apud
 decrevisti; verùm haud multò post cognosces: tem
 pus enim est in januis, ut manifestetur, & tuum propo
 situm, & mea prænotio. Sed quis tandem finis sermo
 nis? Imminet quippe jam vespere. Comprehen
 namque Domino, atque in atrium Principis Sacerdo
 tum deducto, omnibùsque dispersis discipulis, solus
 Petrus sequebatur in atrium Principis Sacerdotum, ut
 ea nimirùm exequuturus quæ decreta erant. Cùm au
 tem Christus interiùs vinctus teneretur, Petrus in exte
 riori atrio fidenter sedebat immotus, ut qui jam nempe
 victoriam retulisset. Itaque cùm aliquamdiu conside
 ret ille, neque gladium videret exacui, neque propinat
 cotes, non proscriptionem denunciata, non exilium
 irro

e detinere rogatum: sed exigua ancilla pretio empta vilis, acce-
 etiam mens Petrus inquit: Quid hic agis O homo? ubi est vir-
 endillius Magistri tui? Ecce conclusus est intus: ecce crucis
 n me p... p... mox addicetur; tum Petrus, cum omnem con-
 in eod... entiam ac dicendi libertatem ex memoria eiecisset,
 Non... pondens ait: Quid mihi obstrepis puella? Non novi
 d Jude... minem. O rem mirabilem! Qui dicebat, Eriam si
 e te vole... portuerit me mori tecum, non te negabo: jam negat.
 ulum re... quam igitur accidit hæc prima negatio, perturba-
 ut qui... Petrus, ab atrio, tanquam ab igne profiliit extra ve-
 bi, ante... balum currens. Quid deinde rursus? Altera ancilla
 tem ru... occurrit illi: O res mirabiles! nusquam miles, nusquam
 utabili... dicit, sed vilis puella Petro occurrit. Illum aggressa
 . Qu... est, sic dicens. Quid tumultuaris, O homo? quo
 e negati... operas? quid æstuas? Nonne te semper cum Gali-
 n apud... mo incidentem videbam? Quomodo igitur egressus ve-
 s: tem... bulo curris? Petrus autem, non jam simpliciter re-
 n propo... dicit, sed cum juramento inquit, non novi hunc ho-
 is sermo... tem. Vidisti Dei prædictionem & hominis lapsum?
 prehensio... de scandala negatione completa, tertia demum
 Sacerdo... gatione obsidetur. Post pusillum, cum accessissent,
 s, solus... adstabant, Petro dicebant, Verè & tu ex illis es:
 rum, ut... & loquela tua manifestum te facit. Petrus autem
 Cum au... anathematizare, & jurare, quia non novi homi-
 s in ecce... Ubi providum Petri promissum? Qui antea di-
 n nempe... Tu es Christus Filius DEI vivi, hic dicit: Non
 consuetu... hominem istum? Fortasse Petrus imprudens, dum
 opobnat... vocem protulit, evigilavit, nec absurdè locutus
 exilium... non dixit, Non novi Deum Verbum, sed dixit,

Non novi hominem istum, Offendit in eo, quod ce-
nebatur, non in eo, quod intelligebatur. Quapropter
& prævidens Dominus dicebat: Quicumque dixerit
blasphemiam in Filium hominis, remitteretur ei, Quis
Petrus? Non novi hominem istum, & continuo galileus
cantavit: ille invictus Petri accusator, prævious senten-
tiæ Dominicæ, ac patronus, negationis proclamator,
prænotionis index, ac pœnitentiæ lacrimarum admo-
nitor. &c.

Petrus, post tam gravem lapsum, ad tantam
diit eminentiam sanctitatis, (b) Quis de cætero desperat,
si tantum egredi voluerit à peccatis? Attende quod
scriptum est, Egressus foras, flevit amarè. In egre-
sus confessionem oris, in amaro fletu, compunctio-
nem cordis intellige. Et attende, quod tunc primus
recordatus est verbi, quod dixerat IESUS: tunc pri-
mum cordi fuit verbum, quo prædicta fuerat eius
firmitas, cum evanuit præsumpta temeritas, Vae tibi
qui post lapsum fortiozem te nobis exhibes. Ut quis
tam rigidus es in tuam ipsius perniciem? Inclinare po-
tius, ut melius erigaris, & ne prohibeas frangi, quod
distortum est, ut possit melius solidari, quid indignum
inreparanti Gallo? Tibi potius indignare, Plurimum
voluntariam, ait Psalmista, segregabis Deus hæredita-
tuam, & infirmata est. Bona infirmitas, quæ segregat
hæreditati, quæ medicum non repellit: Induratus est
nim tanquam vas figuli in virga ferrea conteret; & hæ-
reditas infirmata est, ait, tu verò perfecisti eam,

(b) S. Bernardus in Dom: 4. post Pentec: Serm: 4. in solenni: 88
Apost: Petri & Pauli. mihi fol. 225.

Audivimus Dominum dixisse, (c) discipulis suis ;
 Omnes vos scandalum patiemini in hac nocte propter
 me, Cui Beatus Petrus ait ; Etiam si omnes scandali-
 zaverint, ego nunquam scandalizabor. Sed Domi-
 nus inspector cordis respondit, & dixit : amen dico tibi,
 nequam gallus canet, ter me negabis. Ille autem
 ait ; Etiam si me mori oportuerit pro te, non te ne-
 gabo. Videte, fratres charissimi, verus & cælestis me-
 dicus venam cordis inspexerat, & quâ horâ tentationis
 condus, vel infidelitatis frigus venturum esset, prædi-
 caverat. Medicus prædicebat, & ægrotus negabat. Sed
 ubi ad horam ventum est, falsum fuit, quod promi-
 serat homo, & verum apparuit, quod prædixerat Deus.
 Quid enim homo sine Dei gratia possit, timor beati Pe-
 tri Apostoli evidenter ostendit. Per solum enim libe-
 rum arbitrium, non addito etiam Dei adjutorio, promi-
 serat se pro Domino moriturum. Sed quid est homo
 sine gratia Dei, nisi quod fuit Petrus, cum negaret
 Christum ; & nisi quod ait Propheta : (d) Omnis Ca-
 nentium ? Et ideo beatum Petrum paululum Dominus
 deseruit, ut in illo totum humanum genus posset
 agnoscere, nihil se sine Dei gratia prævalere, & ut Ec-
 clesiæ Rectori futuro ignoscendi peccantibus quædam
 regula poneretur. Credendæ enim erant Petro Apo-
 stolo claves Ecclesiæ : imò creditæ sunt ei claves regni
 caelorum. Credendæ quoque ei erat populorum innu-
 mera multitudo, quæ esset pro suæ naturæ vitis, passio-
 nis, culpis involuta atque peccatis. Denique sic
 ad

(c) S. Augustinus tom : 10. de tempore. Serm : 124. post Domini-
 cam Palmarum serm : 1. (d) Esa : 40.

ad eum Salvator dicit : Tibi, inquit, dedi claves regni
 cælorum. Deinde sequitur, dicens. Quæcumque
 gaveris super terram, erunt ligata & in cælo; videlicet
 ut in clavibus fidelis ianitor, in sententiis esset clemens-
 tissimus dispensator. Erat enim revera hic Petrus pro-
 lo durior & severus, sicut ejus austeritatem truncata
 Christi injuriam servi principis sacerdotum declarat
 rricula. Hic igitur tam durus, tamque severus, si do-
 num non peccandi à Domino fuisset indeptus, qui
 venia commissis populis donaretur? Sed idcirco divina
 Providentiæ secretum ita temperavit, atque permisit
 ut primus ipse laberetur ac iheret in peccatum, qui
 erga peccantes duriolem sententiam proprii casus intus
 tu temperaret. Quantum igitur divini muneris erga
 salutem hominum, quantum curæ, quantumque sol-
 citudinis impendatur, advertite. Totius corporis
 morbum in ipso capite curat Ecclesiæ, & in ipso ver-
 ce componit membrorum omnium sanitatem, in ipsa
 Confessionis Christi crepidine, in ipso immobilis fidei
 fundamento, in Petro scilicet illo, qui dixerat: Et tu
 si me oporteat mori tecum, non te negabo. Hic est
 Petrus, qui divina revelatione prior omnium veritatem
 meruit confiteri, dicens: Tu es Christus Filius Dei.
 Hic tantus & talis venit ad illam noctem, in qua Domi-
 nus tradebatur, & cum se calefacere vellet ad primum
 accessit ad eum puella, & dicit ei: Et tu hesternò die
 cum homine hoc eras. At ille mox respondit: Nescio
 hominem istum. Quid agis, O Petre, futuræ Re-
 gni Ecclesiæ: quid loqueris? Intuere quid sis interro-
 gatus

ratus, vel quid interroganti responderis. Vox
 tua repente mutata est: hoc est omne illud, quod
 cito, sed non cauto sermone promiseras. Hoc est
 votum, quod etiam omnibus negantibus te usque ad
 mortem perseverare juraveras? Nondum fidem tuam
 quis tentavit, atque discussit, nondum te ob Christi
 negationem adversarius traxit ad publicum, nondum es
 apud reges & præfides propter nomen ejus exhibitus:
 non tibi flagella, nondum sunt admota tormenta. Quis
 porro est, qui te interrogat, quòd tam citò negasti?
 Non est servus, non liber, non Pharisæus, non scriba,
 non sacerdos, non miles, non centurio, non spiculator,
 nullus postremò eorum, qui autoritate sua posset for-
 midinem incutere confidenti: mulier te simplici voce
 interrogat, & fortasse nec proditura confessum: nec
 verò tantùm mulier; sed puella; & non solùm puella,
 sed ostiaria, vile procul dubio, abjectùmque manci-
 pium. O res stupenda! Puella accedens fidem Petri di-
 scussit: Sic soliditatem Petri non turbo, non imber, sed
 vis levissima gutta transfixit. Petrus labia puellæ non
 sustulit: sed ubi locuta est, ille turbatur. Processit
 sermo puellæ, & immobilis columna concussa est. Ve-
 ramtamen instabat illa interrogans, & dicebat: Et tu he-
 die cum homine hoc eras? Petrus autem eò ma-
 gis oppressus formidine, hominem se scire negavit.
 Quem respiciens Christus, suorum fecit recordari ser-
 monum. At ille intelligens factum, conversus ad præ-
 sentiam, amarissimè flevit. Agnovit enim sibi, ut
 homini, peccati irrepsisse perniciem, quod totum ha-

Etenu

Stentus, ut memini, divinitus procreatum est. Videtur ergo Fratres Charissimi, quemadmodum exigua culpa permittitur subjacere tantus Apostolus, ut eminentius elationis vitio, atque correctus, integro vestitus moderationis & clementiae indumento. Jam enim editus es, & doctus in Petro, quemadmodum etiam Dominus tui causa patitur circumscribi delicto, quemadmodum illum fidei pietatisque signiferum, & generis humani columnam permiserit metu dominante qualiter, ut populorum doctoribus, & Magistris esset exemplum, à Deo sibi non peccandi gratiam minime condonatum, sicut dicit Apostolus Paulus: Considerate, ne & tu tenteris. Cum forte quis in Ecclesia delicto praeventus, non statim abiiciat, condemnet, & compatiatur, ac lugeat, consoletur & revocet, commendet jacenti affectum, porrigat manum, erigat lapsum, spem ei divinae Clementiae repromittens, sub quo etiam servare exemplo tantorum comprobatur Magistrorum. &c.

Tenetur Dominus, ad sacerdotum principem perducendus: (e) & cum discipuli laborarent, Petrus promissor egregius cepit ambulare longinquus, pervenit ad principis domum: & quia Petrum trigis urgebatur, calefaciendus, sollicitus assistebat. Ecce ille, qui nihil infirmitatis se putabat habere, paulatim cepit ad verba medici pervenire. Negat tertio Christum, qui se promiserat animam pro eo positurum. Prostravit eum anicula decrepita, quasi gravis febricula, Pre-

(e) S. Augustinus Append: de diversis. tom: 10. ser: 3. post Dion
Palm: de Passions. serm: 46. fuit de tempore 121.

t. Vidit eum lethargicus somnus, & cepit eum præco impi-
 gnae maritimus. Audit gallum cantantem, & vidit se
 emens discipulus Dominum offendisse. Sub ancilla cœpit
 vestigare, pondere mergi atque demergi. Non erat, qui adjuva-
 er, nisi de interioribus prætorii Petrum Dominus re-
 etim Dominus percussisset. Cùm nox media declinatum subito teneret
 quemadmodum, gallus cantavit, & nocte naufragus respira-
 & gemit. Contum invenit fidei liberalem, quousque im-
 te quæret navem, ut in medio scopulorum portum quæ-
 ret lacrimarum. Vidit navim cordis sui sine merci-
 nimè nudam: flere cœpit amarè, quia Dominum suum
 onfiderat. JESUS pelago navigatorem terrebat,
 lesia de gubernatore securitatem sperabat: Domine,
 onnet, Petrus, ubi me dimisisti? Lumen tuum video,
 comit, adhuc non video. Lavisti pedes meos, terxisti linteo
 at lapsus, lumine tuo aperi oculos meos. Quando possum
 sub qua videre te, nisi respexeris me? Ita permansit in amaritu-
 at Magister lacrimarum, quousque Dominus de portis erum-
 peret inferorum. Petrus lacrimas fudit confessionis, &
 das osculum porrigit falsitatis, &c.

MA-

MARIA MAGDA LENA POENITENS,

in qua,

Sexus Muliebris, vitæ suæ licentiam
vanitatem, pravos mores & amores, scand
la & lasciviam detestans, serio dolore
delicta juventutis deplorat.

Cogitanti mihi de MARIÆ MAGDAL
NÆ poenitentia, flere magis libet, qu
aliquid dicere. Cujus enim vel laxum
ctus illæ hujus peccatricis lacrimæ ad exemplum po
tendi non emolliant? Consideravit namque quid
& noluit moderari quid faceret. Super convivantes
gressa est, non iussa venit, inter epulas lacrimas obtulit.
Discite quo dolore ardet, quæ flere inter epulas non erub
bescit. Hanc verò, quam Lucas peccatricem mulierem, Jo
annes Mariam nominat; illam esse Mariam credimus, de
quæ Marcus septem dæmonia ejecta fuisse testatur. Et
quid per septem dæmonia, nisi universa vitia designantur?
Quia enim septem diebus omne tempus comprehen
ditur, rectè septenario numero universitas figuratur.
Septem ergo dæmonia Maria habuit, quæ universis
vitiis plena fuit. Sed ecce quia turpitudinis lac
maculas aspexit, lavanda ad fontem misericordiam accu
currit, convivantes, non erubuit. Nam quia

am graviter erubescere intus, nihil esse credidit,
 sed verecundaretur foris. Quid ergo miramur, fra-
 tres? Mariam venientem, an Dominum suscipientem?
 suscipientem dicam, an trahentem? sed melius tra-
 hentem dicam & suscipientem: quia nimirum ipse eam
 misericordiam traxit intus, qui per mansuetudi-
 nem suscepit foris. S. Gregorius Papa Homil: 33. in
 Evangelia.

1. Vosque furis Magdalis
 Cui plena Baccho Ma-
 nas?
 Montes ceu mons Trinacris
 Flammas succensa venas?
 Contraria
 Pellantur mala malis,
 Unde flammis maria,
 Ne sis, ut eras, talis.

2. Amoris filias
 Sum prima Magdalena,
 ditatum Ilias,
 Et vanitate plena,
 In septem demonia
 JESUS nuper fugavit,
 mentis ægrimoniã
 Mortiferam sanavit.

3. Sic, quondam Virgines
 Nulli virorum nuptæ
 Et hanc turpitudines
 famiter corruptæ

Mature questu plangite,
 Et noxas lacrimate!
 A me dolere discite,
 Et castius amate!

4. Sed Dolor, quantumcumque
 sit,
 Nunquam satis dolebit,
 Licet immensum luxerit,
 Nunquam satis lugebit,
 Tantum meum piaculum
 Omnem excedit poenam,
 Aeternum in ergastulum
 Quod meruit Gehennam!

5. Aedem paternam Magdalom
 Sedem Nativitatis,
 Turpe feci prostibulum,
 Et hanc sceditatis.
 Ex hoc vocata Magdalis,
 Ex hoc quoque Peccatrix,
 Ex hoc dicar mirabilis,
 Et poenitens Amatrix.

6. Ego

6.
 Ego sum illa Magdalis,
 Quam novit Palæstina!
 Ego tot offendiculis
 Famosa Heroïna!
 Ego, quæ vultûs gratiâ
 Et oris blandimentis,
 Tot viris struxi retia,
 Amoris argumentis!

7.
 Ego Mundi mancipium
 Ah nimium perjuri!
 Cui præstiti obsequium
 Ceu nunquam perituri!
 Nunc serò fraudulentiam,
 Et nequam cerno dolos,
 Nanc felleas delicias,
 Plenòsque morte bolos!

8.
 His spebus cor inanibus
 Et animum Saginat,
 Et aureis crateribus
 Veneni mel propinat,
 In fine virus senties
 Sævire per medullas,
 Et exoptabis centies
 Orcas bibisse nullas.

9.
 Experta loquor: credite
 Vera nimis querenti!
 Mundi pompæ ne fidite
 Tot dolis fraudulentis!

Montes promittit aureos,
 Nec æreos largitur,
 Dum numos donat plumbæ
 Argenteos mentitur.

10.
 Nulla canna tam mobilis
 Nec flexilis arundo,
 Nec salix tam nutabilis
 Est in palustri fundo,
 Ut fallax Mundi gaudia,
 Fluxæque voluptates,
 Quas subsequuntur tædæ
 Mille calamitates.

11.
 Orbis Idolum vanitas
 Dat iussa, leges, iura
 Mortalium huic cæcitas
 Paret, flectitque cœca
 Huic thura dantur pellicæ
 Huic hostiæ litantur,
 Huic criminum artificio
 Honores apparatus.

12.
 Huic personato Procius
 Et monstro multo
 Vertumno huic antro
 Fera chameleontis
 In omnes formas mobilis
 Mutabilique vulcus
 Lenæque detestabilis
 Divinus datur cultus.

13.

acilla veneficiis
Me suis dementavit!
acophiltris meretriciis
Tot viros expugnavit,
Virgineam prostituit
Nodorem, florem, mentem,
& frontem perfricuit,
Nec pudet impudentem.

14.

quisque vana Magdalis
Acquiere vanitatem?
Nec velatam vinculis
Formosam libertatem?
Quosque credis gloriae
Fortunae blandientis?
Quosque fidis gratiae
Honoris mentientis?

15.

lo mollis nectari
Voluptate propinantis?
Mero Mundi foederi
Te circumvenientis?

16.

quid vides, est vanitas,
est vanitas, quod tangis!
Mundi felicitas,
nondam cauta plangis?

P 2

Est splendida calamitas,
Quod creditur beatum,
Est labilis beatitas,
Quam intercedit Fatum.

17.

Futuris quid auspiciis,
Vanisque fidis spebus?
Nondum visis delitiis,
Nec nascituris rebus?
Quid aureos Cupidines
Insana mente fingis?
Quid Cypridis imagines
In Fluxa nive pingis?

18.

Averso fugit gratia
(Ceu cerva pulsa) vultu!
Nam cuncta sunt fugacia,
Et obsata tumultu,
Calva venustas, anciput
Nullo tenenda pilo,
Et depilis est occiput
Nullo liganda filo.

19.

Centum licet rudentibus
Ligaveris, abibit:
Firmaris adamantibus,
Eversa interibit.
Quae nuper se Briseidem
Vitro vidit formosam,
Mox nigram dentes Thaidem
Anum cernet rugosam.

20. Mun.

20.
 Mundi hæc est illusio
 Opum, formæ, honorum:
 Hæc omnium confusio
 Amorum, odiorum,
 Sic Orbis inconstantia
 Res omnes variantur,
 Et hujus insolentia
 Rotantur, dissipantur.

21.
 Tam levi, tam instabili
 Mendaci, Fraudulento,
 Tam labili, tam mobili
 Omni vitæ momento,
 Huic te potes concedere?
 In hoc te stabilire?
 Huic tam securè fidere?
 Servire? Obedire?

22.
 Innixus huic, deciperis,
 Subducet ille fulcrum,
 Cùm minime credideris
 Cades, hoc feres lucrum
 Tuæ stultum fiduciæ,
 Et creduli amoris,
 Et illius fallaciæ,
 Et subdoli favoris.

23.
 Tuis illudens oculis
 Grandes fingit honores,
 Mendacibusque speculis
 Opum pingit colores,

Multiplicat solatia
 Per vitra polygonæ,
 Et exstunt palatia
 Crystalla per trigonæ.

24.
 Ubi vitrum removerit,
 Pompa perit colorum
 Tibique quod illuserit,
 Vana nubes vaporum,
 quæ vento pulsa diffusit,
 Offendit NIL FUISSE
 Et tibi, qui sic placuit
 Color, te fefellisse,

25.
 Atris tempestas nubibus
 Tonat in Oriente,
 Crebris micat fulguribus
 Visis in Occidente,
 Momento fulgur spargitur
 Momento & dispersit
 Sic Fastus, qui vix certavit
 Perit, moraque caret.

26.
 Ah quantam in Amoribus
 Vidi morositatem?
 Et quantam in honoribus?
 Sensi fugacitatem
 Ah quantam non in opibus
 Mentis anxietatem?
 Quantam in rebus omnibus
 Caducis salutatem?

27. Quid

27.

Quid Veneris incendia?
 Quid teneri Amores?
 Quis sunt impendia,
 Et animi tortores:
 Quibus captas plasmata
 Et corpora ventorum,
 Quibus mentis phantasmata
 In pharetris amorum.

28.

Quis tantum spes, Fabulum,
 Et potius, sunt Dolores!
 Quid semel fixum spiculum
 Quos excitat dolores?
 Quis lancinat suspicio,
 Torquet zelotypia,
 Quis cecebat emulatio,
 Perturbat ataxia. (a)

29.

Quis est pomum Sodomæ,
 Quis lotos plenum putore,
 Quis est hydrops animæ
 Quis credo tergens humore?
 Quis morum procus (Ambitus)

30.

Quis quondam paræmia
 Quis amens quisquis amat:
 Quis blandiens infania.
 Quam rarus Chiron sanat:

Dulcem licet amentiam
 Et melleum furorem
 Ament, tamen amentiam
 Quis neget, & furorem?

31.

Honor est uter flatibus,
 Plenaque ventis boila,
 Est aquis pepo putribus
 Et nux absque medulla,
 Est putens, tectum nivibus
 Recentibus fimerum,
 Est intus plenum vermibus
 Formosum sepulcretum.

32.

Opum congesta copia,
 Et vis divitiarum
 Est locuples inopia,
 Et saccharum amarum,
 Est sideratum foliis
 Futilibus vepretum,
 Est lappis, spinis, lolis
 Refertum senticetum.

33.

Conchæ, gemmæ, corallia?
 Sunt durum maris sputum?
 Auro texta monilia
 Sunt flavum terræ lotum,
 Omnes thesauri montium,
 Et opes fodinarum
 Inanes spes Potentium,
 Nugæque sunt nugarum.

P 3

33. Quan-

27. Quid
 Græc. Confusio.

34.
 Quantum superba tumui
 Elata dignitate?
 Quantum mei complacui
 In vultus venustate?
 Credebam inter sidera
 Me Deliam lucere,
 Et præ me nihil cætera
 Astra lucis habere.

35.
 In me Solem amoribus
 Insolitis ardere,
 Et æmulis obtutibus
 In me fixum hædere,
 Mirari pulcritudinem,
 Stupere comitatem,
 Probare claritudinem,
 Cultus nobilitatem.

36.
 Quin præ sorore Cynthia
 Me cynthiam ambire,
 Orisque mei labia
 Amasium sitire,
 Solam suis in oculis
 Me ferre, me ferire,
 Et radiorum jaculis
 Amatam deperire.

37.
 Unam esse Terrestrium
 Et Principem Dearum,
 Aut de censu mortalium
 ME QUARTAM GRA-
 TIARUM,

Cui statua ex ebore,
 Aut ære locaretur,
 Aut Pario de marmore
 Ara consecraretur,

38.
 Sic major supercilio
 Meo, mihi placebam.
 Et cæteras consilio
 Meo, præ me spernebam.
 Solam dignam, quæ Pario
 Pomum oblatum ferret,
 Solam dignam, quam Pal-
 dis
 Nativitas deceret,

39.
 Credebam inter arbores
 Me Cedrum eminere,
 Et, me absente, pauperis
 Silvas omnes horrere,
 Me solam hortis gratiam,
 Et gloriam præstare.
 Me solam, excellentiam
 Nemoribus donare.

40.
 Inter florum certamina
 Me triumphare Rolam,
 Et inter formæ Numina
 Me Unicam formosam.
 Me solam cunctis floribus
 Fragrantiam afflare.
 Pastanis me coloribus
 Formositatem dare.

41.

Inter volucrum agmina
Me folam Philomenam,
scum nō esse discrimina
Amoris cantilenam,
Aquilæ natalibus,
Et sanguinis splendore,
Plere me præ millibus
Antiquitatis flore.

42.

Inter animantia
Est Leo, & Leæna,
Formæ rebar præstantiâ
Sic esse Magdalena,
Fuit Et fui! mollibus
Amaliis Leæna.
Calceis quos amoribus
Occidi procaz lena.

43.

Est nempe Cedros fulmina,
Et Rosas Aquilones,
Æterna florum germina
Brumæ vastationes
ferunt, & emarcescere
Cogunt stellas hortorum;
Se formam expalescere
Severa vis annorum.

44.

Hortorum Siren, mensibus
Vix binis Philomela,
canit, mox versis cantibus
Fit lugubris querela.

Qua Terei ferociam,
Prognemque flet sororem,
Et Itys innocentiam,
Et perditum pudorem.

45.

Leones cadunt jaculis
Venantium Afrorum,
Montes, Silvæque sæculis
Fluentium annorum:
Fluxa cadit felicitas,
Fluxa cadit venustas.
Juventus, robor, sanitas,
Divitiæ, voluptas.

46.

Quin ipsæ lætitudines
Suos habent mœrores,
Et mel amaritudines,
Et gloria dolores:
Honor inquietudines,
Divitiæ timores,
Sublimitas vertigines,
Securitas terrores.

47.

Nil nisi diversorium
Unum, hunc crede Mun-
dum,
Momento transitorium,
Nullum habentem fun-
dum;
Annescis evanescere,
Quæ tantò ambiuntur?

P 4

Et

Et ut fumos rarefcere
Quæ falfo blanduntur ?

48.

Formofi vultûs claritas
Cum annis exolefcit,
Vitæ vigor, & fanitas
Cum viribus hebefcit,
Rofæ genarum defluunt,
Ruit Ver iuventutis,
Ætatis flores, abeunt
In fœnum lenectutis.

49.

Omnis voluptas palpitât,
Quanquam palpat dolofa,
In lepuleralem cefpitat
Scrobem Cypris formofa,
Pennatæ funt libidines,
Alati funt Honores,
Abfcedunt ut hirundines
Ad Hyemis algores.

50.

In mari nulla navis eſt
Tâm fugax pulfa vento,
Nec tam inconfans avis eſt
Quovis errans momento,
Nec ventus variabilis,
Nec globo nixa rota
Fortunæ, nec inſtabilis
Nubes à vento mota.

51.

Nulla teſta tam fragilis,
Nec bulla, nata ſpumâ,

Nec fumus tam volatilis,
Nec vento rapta pluma
Nec fluctus variabilis
Reciprocatus æſtu,
Ut Amor eſt mutabilis
Formæ ruentis quæſta

52.

Aurora cælum purpurat
Ortâque ſpargit roſas,
Aurôque frontis fulgorat
Terras reddit formofas,
Nubem adducit Aquilo,
Omnemque tollit culturam
Unius morbi nubilò
Sic Nox, Amoris vultum

53.

Vitrum ſplendet, ſed frangitur
Vix levi motum tactu,
Teſtudinis abripitur
Sonus, Vulturni ſtatu,
Nix, glacies diſſolvitur
Irradiante ſole,
Formoſa frons ſic tollitur
Annoꝝum fluxa mole.

54.

A fulmine concutitur
Cedrus, & exardeſcit,
Ignis in fumos ſolvitur
In cineres vaneſcit,
Cinis à vento rapitur
In aërem diſſolatus,

caltris Honor luditur
A Fato dissipatus.

55.

totus dies labitur
In noctem resolutus,
Mensis, & annus perditur
In **NIHILUM** volutus,
Late v. r. propellitur,
Et Æstas ab Autumno,
Et Brumâ; vita tollitur
Sic Sortis à Vertumno.

56.

currunt, & flumina,
Nullo sistunt momento,
Fluunt, & nomina,
Nec apice retento,
Ventus volat & perditur,
Et nemo scit quò vadit,
Mundi spes extinguitur,
Et Res, in fumos abit.

57.

auras pennâ rapitur
Pennis e velox avis,
Fluctus maris volvitur
Argos propulsa navis,
Acta nulla semita
Vadere, nec fluctu;
Impiorum orbita
Disparet plena luctu.

58.

mandientium somnia!
Non blanda somniorum!

Quàm stulta sunt hæc omnia
Theatra gaudiorum!
Quæ Regna Nox immania
Somno ludente donat,
Hæc risu lux inania,
Aut gemitu coronat.

59.

O quot falsis delitiis
Somni fefellit lusus!
Honoribus, divitiis
In suas fraudes usus!
Quæ Morpheus ludibria
Ut vera, menti finxit!
Hæc suis manè radiis
Sol oriens extinxit!

60.

Et hæ Noctis imagines,
Fictæque somni scenæ,
Hæ falsæ pulcritudines
Illudant Magdalænæ?
Huc usque, cui illuserat
Orbis, hæc ludet orbem,
Et quam dolo fefellerat;
Hæc dabit orbi corbem.

61.

In Palæstinæ Urbibus
Es mulier famosa,
O si & à virtutibus
Dici posses formosa!
Fama, quam continentia
Parit, est pretiosa,

P 5

Quam

Quam Pudor, Innocentia,
Rubor, est gratiosa.

62.

Anhelas si encomia
De te per urbem dici,
Fac tua dent præconia
Plateæ, fora, vici,
*Hæc est, hæc illa Magdalis
Quondam formosa Lena,
Nunc lacrimarum rivulus
Luctu, dolore, plena.*

63.

Adhucne plena Numine
Terram non averlaris?
Peccatrix, turpi nomine
Quousque nuncuparis?
Nondumne factum sæculi
Et calcas vanitatis?
Nondum monet periculi
Te vox aternitatis?

64.

Quid usque, & usque sustines,
Ut nugæ te nugarum,
Et vanitatum oscines,
Lusus ineptiarum,
Ceu noxiarum Principem
Omni cassam virtute,
Ligent, premantque manci-
pem
Infami servitute?

65.

Quid segnis prænitentiam,
Et lacrimas moraris?

Quid premis conscientiam
Quid obsequi cunctant
Pulcerrimo, suavissimo
JESU te invitanti?
Dulcissimo, comissimo
MARIAM te vocanti
amanti.

66.

I. quid moraris? Numine
Sequære prompta ducta
Cælestis cassum luminis
Non finas esse fructum
Nulla te tardent tempora,
Menses, dies, & Hore
I, dum te vocant sidera,
Saluti non sunt mora.

67.

Adspirat aura cælitus,
Tu cordis pande velum
Dum dius afflat spiritus,
Et suffragatur cælum,
Plenis perge remigiis
Et trana salum Mundi,
Nè Sorbeat naufragiis
Abyssus te Profundi.

68.

Absterge frontis nubilum,
Et oculos serena,
Tua cerne pericula
Infelix Magdalena,
Dic vale pompis sæculi
Dic vale Vanitati,

præmiis diaboli,
Dic vale voluptati.

69.

Mallem averte faciem
A vultu comitatis,
A recte mentis aciem
Ad aram sanctitatis,
Et tempori excutias
Crudelem mancipatum,
Sed **QUE** dulcis ambias
Sua vem famulatum.

70.

rerum crepundia
Bullata caducarum,
Carum ite gaudia,
Et spes illecebrarum,
Mendaces gratiæ,
Fuci, fumi, vapores,
Ecclæ fallaciæ,
Adulteri colores.

71.

penitet infaniæ
Lascivæ juventutis!
Pudet infamiæ
Obscenæ servitutis!
Pudet temporis
Amoribus impensi,
Et que luxûs corporis
Delitiis accensi.

72.

lubrica impietas!
Vah! Cypridis calores!

Vah! noxia formositas!
In felleos amores!
O Lerna! unâ litterâ
Tantum discreta Lena!
O Dionæa vipera,
Idalia Læna!

73.

Patens mortis ossarium,
Sepulcrum dealbatum,
Hoc vermium Carnarium
Tot phaleris ornatum,
Bufonum Seminarium
Tot gemmis expolitum,
Serpentium vivarium
Tot epulis nutritum,

74.

Cloacam hanc tot sordium,
Et scelerum sentinam,
Charybdim hanc tot cor-
dium,
Scyllam plusquam mari-
nam.

Hanc Ciren, quæ tot juvenes
In bestias mutavit,
Medeam tot Jâsones
Quæ Philtris inflamma-
vit.

75.

Hoc pelagus cupidinum,
Et scopulum Amorum,
Abyssum tot libidinum,
Sirenem animorum,

Maleam

Maleam Innocentiæ,
Syrtem Virginitatis,
Procellam impudentiæ
Sepulchram Puritatis.

76.

Quousque hoc prostibulum,
O cælités, tulistis?
Cur in hoc Orci pabulum
Non vindices fuistis?
Cur ignis non infremuit?
Et improbam cremavit?
Cur terra non intremuit?
Et vivam tumulavit?

77.

Cur non hiârunt inferi?
Et ream forbuerunt,
Cur non trifaucis Cerberi
Ora me glutiverunt?
Cur non sum data Furiis
Æternùm crucianda?
Quæ tot cælum injuriis
Affeci fulminanda?

78.

Tua nempe me Bonitas,
Mi JESU, conservavit,
Et ne perirem Charitas
Ad lacrimas paravit,
Tu retudisti fulmina,
Nè fontem me ferirent,
Tu terram, ignes, flumina
Nè in me dolævirent.

79.

Me miseram? Væ tempo
Quò docta sum amare
Meoque procax corpori
Infidias aptare!
Quêis velut aucèps vincu
Allectos irretirem,
Et gemmeis; tendiculis,
Et sericis vincirem.

80.

Quò puritatis lilium:
Ligustrum castitatis?
In quod ut exilium
Olor virginitatis?
Quot quot meis infidiis
Dolosa captivavi,
Tot veluti præstigiis
Hamavi, & amavi!

81.

Cùm inter Choros Virginitatis
Recordor me stetitisse,
Et nihil turpitudinum
Puram intellexisse.
Nihil quid ignes Veneris
Lascivius quid Cupidis
Annisque nulla teneris
Gravis esset Libido.

82.

Innubem conscientiam
Scremo falsa vulcu.

Mod-

Modesto innocentiam
Vestis restatur cultu,
Nec nulla me tristitia,
Nec dolor occupavit,
Nec mentis repugnantia
Insontem perturbavit.

83.

Et cum primis igniculis
Me Cyprius Amator,
Et blanditinis spiculis
(Mollis Puer) venator
Innocens confixerat,
Sensu vulnus inflicto,
quo me sauciaverat,
Fuxi mucronis ictum.

84.

Vix tanta sensi serpere
Potens teli venenum,
Et virus invalescere,
Sintumque flammis plenum,
Et tamque me incendio
Insolito flagrare,
Doloris cum dispendio
Sudare, afluare.

85.

Quae omnibus licentiae
Patebat aulis lumen
Innocentis, nec malitiae,
Ullum fuit discrimen;
Quae quae data porta rui
In scelerum ardorem.

Omnemque levis erui
Infamiae pudorem.

86.

Ex hoc primis scaturit
Fons omnium malorum!
Ex hoc fax omnis prodiit,
Et sanies patorum.
Hinc velut de cadavere
Pus sordium manavit,
Et pestilenti ulcere
Gangraena verminavit.

87.

Debueram à teneris
Arcus declinavisse
Cupidinis, & Veneris
Consortia fugisse,
Nec tam incauta fidere
Verborum comitati,
Periculosa credere
Nec me Societati.

88.

Sed nempe mentis levitas
Induxit imprudentem,
Et juventutis caecitas
Obtenebravit mentem,
Ignotae vitae novitas
Me fecit delirare,
Et rerum curiositas
Negatis inhiare.

89.

Procul ab istis ignibus
Praestabat me fuisse!

Es

Et à turpitudinibus
Remotam sapuisse,
Ah! si liceret pristinam,
Ætatem revocare!
Et vitam hanc serotinam
In primam transmutare!

90.

Non licet : sed hoc liceat
Ut possim pœnitere,
Et quod egi, displiceat,
Et placeat dolere!
Possum : & volo perditum
Pudorem deplorare,
Et pedibus suppositum
Amorem conculcare.

91.

Calco, rumpoque vincula,
Quæis capta colligabar,
Lasciva frango spicula,
Quæis læsa vulnerabar,
Ignes restinguo frigidâ
Et lacrimis calores,
Posthac futura rigida
Tyrannis in amores.

92.

Ergo sat datum sceleri,
Et criminum furori,
Satis superbo velleri,
Et vestium colori,
Sat exornata solibus
Sunt tempora pavonum,

Sat ventilata mollibus
Sunt plumis struthionum

93.

Valete cirri capitis
Comarum undolati,
Non ita posthac stabitis
In orbem circulati,
Nec intertextis floribus
In conum assurgenti,
Sabæis nec odoribus
Tincti superbiæis.

94.

Valete, quas superbia
Artes fecit Magistra,
Et instrumenta impia
In luxum calamitæ,
Acus crinales (spicula
Cupidinis) gemmatæ,
Formæ censores, specula
Vitro reciprocata.

95.

Valete comæ spuria
Cæsaries mentitæ,
Vos illices luxuriæ
In fronte margaritæ,
Et vultus alabastrino
Candore ceruffati,
Et bis excocto coccino
In rosas purpurati.

96.

Vos nobiles murenula,
Spinther, torques, mure,

Torti-

Creumatum firenolæ,
Cimeliaque mille,
Auribus conchilia,
Gemmaque pretiosæ,
Cappatræ monilia,
Didoniæque rosæ.

97.

Valete probra, rutili
Ex arte crispi crines,
Labore quos inutili
(Superbiæ Erynnæ)
Officiosa famulæ
In luxum servientes,
Struxerunt Herulæ
Mentum obsequentes.

98.

Valete greges juvenum,
Vale turba Virorum,
Valete Chori Virginum
Meorum fax probrorum,
Mare docta Thaidem
Hanc, spurio decore,
Mare solers Laidem
Hanc, improbo candore.

99.

Pudet! vos testor fidera!
Pudet formositate!
Pudet per tot scelera
Commisæ levitatis!
Pretiosa tempora
Vitæ frustra fluxisse,

Et juventutis scœnora
Tam turpiter perisse.

100.

Pudorem, dolor sequitur
Ah nimius, occultum!
Hoc mens, & Cor concuti-
tur,
Mœstūmq; frangit vultum!
Et me objurgat tacitus
Turpis improbitatis,
Meique me interitū
Monet, & cœcitatē.

101.

Ver vitæ, datum luxū,
Primæque flos ætatis
Impensus molli victui,
Et freno libertatis,
Quod placuit hoc libuit,
Quod libuit, licebat,
Quod licuit, non puduit,
Egi quod non pudebat.

102.

Hinc thalamum eburneum
Aurōque incrustatum,
Toraliūmq; plumeum,
Et sericum grabatum,
Mollēmq; torum premere
Cervical olorinum,
Auroram nunquam cernere,
Nec solem matutinum.

103. Hinc

103.

Hinc ad usque meridiem
Somni fovere moras,
Bis senas & pigritiem
Extendere per horas;
Primum post somnum otium
Fuit, tractare mundum
Muliebrem, negotium,
Jentaculum, secundum.

104.

Sol luxit cum adultior
Per orbés fenestrarum,
Mox advocata doctior
Corona ramularum
Et ornatrices lectulum
Solicitæ ambire,
Lymphas, saponem, specu-
lum
Et pectines accire,

105.

Hæc vittas noctis solvere,
Hæc crines explicare,
Hæc intricatos comere,
Hæc comptos colligare,
Ligatos illanectere,
Et in cirros crispare,
Hæc crispas auro cingere,
Et gemmis innodare.

106.

Inspergit illa pulveres
De Cyprio odore,

Eos illa cineres
De Nabathæo flore,
Illa radices Arabum
Contusas in lomenta
Sabæum illa balsamum,
Et Persica unguenta.

107.

Hæc supparum Sidoniam
Et mammillare pictum
Imponit, illa Tyrium
Dat humeris amictum,
Hæc Cycladem purpuream
Acu Phrygum stellatam
Hæc lumbis pallam auream
Argento fimbriatam.

108.

Eburneam hexilibus
Hæc cingit margaritâ
Cervicem, hæc monilibus
Ab Erythra petitis,
Hæc Hyacinthos carulis
Saphiros, Uniones,
Et aure facit pendulos,
Fronteque botryones.

109.

Hæc manus ornat armillis
Et brachia armillis,
Articulos carbunculis,
Topaziis, Beryllis
Sardonyches, & smaragdulis
Hæc indit, Adamantibus.

(b Gemmæ botrorum formæ.

spides, chrysolithos,
Ue stellas fulgurantes.

110.

compta Venus nitui
Hoc pretiosa cultu,
Et que multos rapui
Corruptelam vultu,
Præbant famuli,
Sunt famulæ sequutæ,
Mentum facta populi,
Turbaque, luxu mutæ.

111.

Illioris comptulus
Oris Iyrma levabat
Oppens Heram Ephebulos,
Et cautus observabat,
Se vestis humum verteret,
Aut inquinaret lutum,
Sive pulvis inficeret,
Aut sordidaret sputum.

112.

Ue me Phæniceem unicum
Rebar formosissimam,
Mentum publicum
Et florem Civitatis,
Ue Deam excultissimam
Dearum terrenarum,
Mentem comptissimam
Nympharum patriarum.

113.

Quantum evanui?
Quantum demens erravi?

Quantum audax desipui,
Cum Deam me putavi?
Quæ capra sum olentibus
De capris Dux caprarum,
Aut princeps prædatricibus
Lupis, lupa luparum!

114.

Corpus fragrabat balsamo,
Ambra, Moscho, Zibetho,
Nardo, croco, & cinnamo,
Et Cyprio roseto,
Perso halans aromate,
Arabicoque flore
Conspersum diapasmate
Et Damasceno rore.

115.

Hircum olebat anima,
Et infernale laser,
Orco devota victima
Et verminans cadaver,
Fædis plenum putoribus
Merum spirabat lethum,
Stygis plenum fœtoribus
Plutonium fmetum.

116.

Mentita vultum Virginis
Manus, pectus, Puellæ,
Monstrum tui sphinx hominis
Ficta vocis loquela:
Fui crudelis bestia
Mendax ore Hyæna,

Q

Quæ

Quæ tot, tectâ savitiâ,
Occidi Magdalena.

117.

Ut sunt notata mortibus
Magni fluenta Nili,
Infamant, quæ funeribus
Prædones Crocodyli,
Humanis, qui corporibus
Pascens lacrimantur.
Sic à meis amoribus
Tot capti, devorantur.

118.

Nam quot crudelis glutii,
Quot animas voravi?
Quot in sepulera vitii
Immerfas deturbavi?
Quot perdidisti blanditiis?
Quot melleis loquelis?
Quot dulcibus illiciis?
Quot mollibus labellis?

119.

Quot in profundum Tartari,
Et Barathrum Abyssi
Amoris ope barbari
Tyranno me sunt missi?
Quot serò nunc post funera
Infauti detestantur?
Et me, & mea scelera
Lamentis execrantur?

120.

Est nempè magnes cordium
Venustas puellaris,

Et quæ trahit ad vitium
Forma, Stella Polaris
Et quæ venenat oculos,
Et vulnerat afflatu,
Et quæ prædatur oculis
Et perimit affatu.

121.

O Magdalis! O Magdalis!
Fuci veneno picta!
O Palæstinæ Idalis
Telis amoris icta!
Tot inclementer vulnera
Multiplicas amorum
Quot tua vibrant sidera
Sagittas oculorum.

122.

Habet suas fallacias
Amor, & imposturas
Habet dolosas gratias
Et catas celaturas,
Habet & artificia,
Et callidos venatus,
Habet compta mendacia
Et comicos ornatus.

123.

Amores ut accenderem
Accensos ut foverem
Et languidos allicerem
Et desides moverem,
Larvam, & mimam induci
Odisse simulavi,

Vultu tristis ingemui,
Et ficta lacrimavi.

124.

Ne me fingebam frigidam,
Et ignes averfari,
Am amores rigidam,
Et coli dedignari,
Et sumque gelu pectore,
Et glaciem fovere,
Et quoque nivem corpore
Severa Virgo ferre.

125.

Et sic flexus formidine,
Ceu flore non amisso,
Vultum tegebam syndone,
Levique pectus bysso,
Et quò videbar castius
Defendere pudorem,
Et tanto ardebam fortius
Accendere amorem.

126.

Meum fallacibus
In pectore latentem
Tegebam nubibus,
Ne propalam ardentem
Incauta vultu proderem,
Sed radios celarem,
Quod in corde gererem
Incendium velarem.

127.

Pantomimam ludere
In artibus amandi.

Et dextrè novi tendere
Insidias venandi,
In formas omnes vertere,
Blandire docta verbis,
Irasque scitè fingere
Obtutibus acerbis.

128.

Aut quos vultus humanitas
Nequivit devincire,
Hos potuit severitas
Versuta irretire,
Quos frangere caloribus
Nequivi reluctantes,
Hos lacrimarum roribus
Mollivi adamantes.

129.

Ah! quot mentis deliria,
Quos questus excitavi?
Profunda quot suspiria
Mœrentibus afflavi?
Ridebam clam amentiam,
Et animi torturas,
Meam laudans astutiam,
Et doctas imposturas!

130.

Vos specula crystallina,
Binæque frontis pilæ,
Vos plena flammis lumina,
Vos igneæ pupillæ!
Vos scintillantes fomites
Quot ignes excitastis?

Q 2

Quot

Quot alienas segetes,
Et agros cinerâssi?

131.

Quanto frontem excolui
Labore liliatam?

Ebur genarum polii
Nivémque miniatam?

Odoro lota smegmate,
Et balsamo peruncta,
Toto nitebam capite
Manus, pedesque tincta.

132.

Et hæ fuere nexiles
Catenæ captivorum,
Hi funes auro textiles
Amantium servorum!
Has aves visco faciles
Promptasque captivavi,
Hos pisces, hamis, nobiles,
His pronos inescavi.

133.

Somno, mentis, & lusibus,
Et jocis incumbenam,
Pronamque voluptatibus,
Me penitus dedebam,
Curarum fuit maxima
Amare, & amari,
In otio dulcissima
Vita, delitiari.

134.

Interea centoculus
Me digitis monstrabat

Prætereuntem populus,
Et sibilis notabat,
Formam laudabant juvenes
Et oris venustatem,
Splendorem vestium ferunt
Et cultus dignitatem.

135.

Pudicæ luxum Virgines
Infamem sunt exolata,
Et illices cupidines
Tulere stomachosæ:
Hæc probum, nostri generis
Et dedecus pudoris,
Mancipiûmque veneris,
Ajebant, & ruboris.

136.

Sed cura nulla nominis,
Nec famæ me tenebat,
Nec justus timor Numini
Procacem percellibat,
Nulla stirpis infamia
A luxu deterrebat,
Nec Domus ignominia
A noxis prohibebat.

137.

Sic ibam: nolo comites,
Vos Solymeæ Nymphae
Stultos vitate tramites
Amorum Paranymphe
Sic me vixisse pœnitet,
Et pudet deliquisse.

quid quid culpam continet
In scandalum egisse.

138.

Exemplo meo sapite
Sioniae sorores,
Contaminatae fugite
Idalios calores;
Cæca cæcum Cupidinem
Sequuta, cæca fui,
In fœcerum voraginem
Sic malè cauta rui.

139.

Augustæ Urbis Æliæ. (c)
Et incolæ murorum
Nurus, Matronæ, Filia,
Meorum delictorum
Telles, vestrae ignoscite
Infantes Magdalena,
Poenitentiam concedite
Sonti, dolore plena.

140.

Quam pristinae redordior
Retexens vitæ telam,
Et ad justam maturior
Examino libellam,
Fœdientis perditas
Ætatis levitates
Vultu confundor: cognitas
Gemens improbitates.

141.

Confusa vultu, pristinum
Abominor amorem,
Odi fastus, & fascino
In Gnidium furorem,
Odi profanam Veneris
Et arceo cohortem,
Odi vulgus, quod teneris
Propinat labris mortem,

142.

Odi fucos, & Cypria
Ficti venena vultus,
Et execror opprobria
Superbioris cultus
Incendia libidinum,
Fomenta voluptatum,
Augmenta turpitudinum,
Commenta fœditatum.

143.

Odi mundi divitias,
Argentum, gemmas, au-
rum,
Maliebres delicias,
Et cultus puellarum,
Odi, quidquid odit Deus,
Et cælum execratur!
Amo, quidquid JESUS meus
Amat, & amplexatur.

144.

Huc usque; fui Magdalis
Vulgo, & Urbi nota,

Q 3

Fui

(c) Ælia est Hierosolyma: Adrianus Junius Nomenclat.

Fui Peccatrix nobilis
Immersa noxistota ;
Nota : ast fiam notior
Non uni tantum Urbi,
Sed toti jam famolior
Qua late patet, Orbi,

145.

Fiam! vos testor sidera!
In qua deliqui stulta!
Inter saxorum radera
Semi-viva-sepulta,
Ignota licet omnibus,
Sciar tamen latere,
Et in abstrusis montibus
Amarum pœnitere.

146.

Dolori meo spacium
Vasta dabit Eremus,
Et in meum palatium
Desertum cedit nemus,
In cavo specus marmore
Meum figam sedile,
Et in cavernæ carcere
Exilii cubile,

147.

Pro culcitra bombycina,
Et cygneo torali,
Strata texentur juncina,
Canna pro cervicali,
Corpus assuetum mollibus,
Delitiis nutritum

Duris stringetur funibus,
Vigiliis attritum,

148.

Quæ membra petulantibus
Lascivis peccavere,
Hæc flagris & ciliciis
Cogentur pœnitere,
Gula famebit, epulis
Ad luxum enutrita,
Sitim aqua de scopulis
Sedabit expetita,

149.

In vasta solitudine
Erunt commilitones,
Perenni consuetudine
Tigres, Pardi, Leonæ,
Judicii memoria
Jugis percellet mentem,
Tristis mortem calvaria
Suspendet imminentem

150.

Hic Angelis spectaculum,
Deo, Mundoque fiam,
Hominibus miraculum
Noxam calcando viciis,
Demonibus ludibrium
Quondam, lususque fœdus
Nunc jus, vim, & imperium
Excessi, Deo nata.

151. Hic

151.

lacrimarum clepsydra
Tota ibo in fontes,
que luctus arbitra
sola, rigabo montes,
as stillabunt oculi
bertim lacrimantes,
i madebunt scopuli
his imbris manantes.

152.

erit exercitium
teorum oculorum,
& suum officium
Habit, cor dolorum,
JESUM suum ignibus
Hoc jugiter flagrabit,
amnis ardens perennibus
Perennis amabit,

153.

Sed Amor quantus quantus sit,
Nunquam satis amabit,
Nec unquam dicet sufficit,
Sed, *AMPLIUS*, clamabit,
Ab JESU meus! amo te!
Nec desinam amare,
Donec detur, amando te
Non amplius spirare.

154.

Ast quamdiu spiravero,
Nil nisi Te spirabo,
JESU mi! Te desidero,
Et nil desiderabo,
Præter Te: Sacrificium
Hoc Cor contribulatum,
Amoris in delitium
Tibi sit consecratum.

Eadem

MARIA MAGDA- LENA POENITENS

Rhythmo alio celebrata.

*Bernardus Abbas. in festo B. Mariae Ma-
gdalene. fol. mibi 243. col. 1.*

Odie misericordia & veritas obviaverunt sibi, &
multitudo miserationum Domini in peccatricem
nam refusa est. Filius enim Virginis, peccatricis
menstruatæ manibus atrectatur: Deumque atque

Q 4

Dei

Dēi Filium mulier infrunita contingit. Tangit pedes
 mundi atque mundantis immunda, & vestigiis creatur
 ris mulier criminosa procumbit. Transiit in affectu
 cordis prævātricatrix, & redit ad cor: & magnitudinē
 scelerum lacrimarū multitudo condemnat. Diligenter
 lat pietas tangentis officium, & obsequiorum iustitiam
 remuneratorius ille majestatis oculus felici dedignatur
 non inspicit. Osculatur Maria pedes Christi frequen-
 tibus osculis, & oculis inundantibus vestigia Redemptoris
 ris infundit, tergit crinibus, odoriferis illinit & unguen-
 tis.

Et paulò post.

Gaudent Angeli super peccatrice pœnitenti-
 gente, & odoris fragantiā cœlestis ille conventus
 gatur, salvantēque & salvandam tota misericordia
 cedo pertingit. Ubi abundavit delictum, superabundavit
 davit & gratia; numerositatem criminum præponit
 pietas intercludit. Quàm magna multitudo dulcedinis
 tuæ Domine in peccatrice confessione, *Ibidem paulò post.*
medium.

Unguentum bonum, quod Maria pedibus
 vatoris insudit; est & melius, quod eadem (si tantum
 eadem) supra caput recumbentis effudit: est & melius
 mum, quod & ipsa præparavit toti corpori Christi.
 mum unguentum contritionis est de recordatione
 catorum, de spiritu contrito & contribulato descendit.
 Hoc infunduntur pedes illius, qui ambulat super peccatorum
 ventorum; hic adorat Maria in loco ubi steterunt peccatorum
 ejus. Steterunt, inquam, quia validissima amoris
 nu pedem utrumque tenuit, donec utrumque periret
 ret, & audiret criminum remissionem & dimissionem.

Remittuntur, inquit, tibi peccata; & vade in
 Magnam prorsus miseriam, magna misericordia
 & abstergit, & hoc quidem festinanter, quia sine
 intervallo conjunguntur & lacrimæ peccatricis, &
 misericordia Salvatoris, Remittuntur peccata, & in
 dimittitur: ut & de præterito sit sollicita, & secura
 futuro. Pedes isti sunt misericordia & iudicium;
 unum alterum sine altero osculari, vel temeraria se-
 curitas est, vel desperatio fugienda. *Ibidem: circa*
ultimum.

Vide Mariam iudicii pedem fortiter attendentem,
 non nobilis & lasciva mulier convivantium faciem non
 respicit, sed extenso corpore provolvitur pedibus Ma-
 ricordie, doloris plena, timoris impatiens, compunctio-
 nis jaculo vulnerata. Sed & misericordie pedem labiis
 pressioribus osculatur, in cuius spe firmiter inhæret
 sanguis Redemptoris, donec audiat, remittuntur ti-
 bi peccata tua. Sanè pretiosum unguentum, quo non
 tantum terrena domus, sed etiam cælestis aspergitur.
Ibidem in fine.

Quis desperare debeat, tanta peccatrice non so-
 lameniam, sed & gloriam consequente? Ipsa hodie
 intercedat pro peccatis nostris, & placatum nobis red-
 dat iudicem nostrum, amicum suum, qui est super
 omnia benedictus Deus in sæcula.

Augustinus serm: 58. de Tempore: Feria
V. Post cineres de Pœnit: serm: 2.

Ereritrix quoque illa, quæ pedes Domini lacrimis
 lavit, & capillis suis extersit, ubi cælestem me-
 dicum

dicum venisse cognovit , ultrò se ingessit in domum
ubi rogata non fuerat ; & quæ prius frontola erat
perditionem , postea frontosior facta est ad salutem
& idèò audire meruit , quòd ei omnia fuerint peccata
dimissa. Nec ipsa se ad hoc reservavit , ut in fine
suæ pœnitentiam ageret , sed dum adhuc peccare
terat , sic Deo inspirante , voluit peccata deserere
illam de adulteriis suis non necessitas subtraheret
voluntas.

1.

ERgo Peccatrix Magdalis
Infamis à tot scandalis
In Civitate ferar ?

Charydis Innocentiæ,

Et Scylla continentię

Nondum afflicta querar ?

Sat datum est amoribus ,

Honoribus. favoribus,

Nunc dandum cor doloribus!

J. Luxus , ite Scandala ,

Posthac non ero Magdala.

2.

Vanæ Fortunæ gaudia ,

Tripudia. diludia .

Delitiæ valete !

Color vester est spurius ,

Posthac lætabor purius ,

Spe nulla me tenete !

Sat datum petulantię ,

Sat vanæ arrogantię ,

Nunc danda mens mœlesti

Posthac non ero Magdala

Quam prisca lædant jac

3.

In aure nullus tinniat

Choraules , nisi finiat

Cum CRUCE non peccat

Sistra, fides, testudines,

Turpis amoris oscines

Ad nauseam tractavi.

Sat datum est blanditiis,

Choræis & lætitiis ,

Blandis plectri nequitiis

Posthac non ero Magdala

Choragiens ad cymbala

4.

Circus, lusus, Comœdia,

Mimus, scena. Tragedia

* Signum musicum crux

... n domi
... cola er
... el salu
... int pec
... n fine
... eccare
... ferere
... heret

... tia,
... s mcedit
... o Magd
... dant jac

... iat
... iniat
... x peccat
... dines,
... ines
... Clavi
... ditiis,

... s,
... quitiis
... o Magd
... ymbala

... mcedit
... agcedit

Posthac non ero Magdala
Tam vilis inter pocula.

7.

Texta bombycis mollia,
Cygni que cervicalia,
Et dives auro byssus,
Sericea tapetia,
Mundi fallacis retia,
Sunt scelerum abyssus,

Sat datum est laticis,
Corpus assuetum vitiis,
Domandum est ciliciis,
Posthac non ero Magdala,
Gemmata inter stragula.

8.

Vultum quem pinxi sibi,
Et cerussatum minio,
Fucosque purpuravi,
Illum pallori vendidi,
Et maciei tradidi,
Mortique destinavi;

Torques, gemmæ, corallia,
Inaures & monilia
Abjecta sunt ut vilia,
Posthac non ero Magdala,
Quam fuci pingat macula.

9.

Stirps, Genus, alta dignitas,
Et Principum affinitas,
Segesque titulorum,
Coronæ,serta, Laureæ,
Calamitatis aureæ,

Hæ

Hæ spinæ sunt dolorum,
Sic victrix transitoriam
Mundi calcabo gloriam,
Et occinam victoriam.
Posthac non ero Magdala,
Manceps Honoris affecla.

10.

Auritalenta millia,
Quæ terræ gignunt ilia,
Et flammis excoquantur,
Sunt splendida mendacia,
Subtus latent fallacia
Venena, quæ teguntur,
Auro venenum bibitur,
Auro libertas venditur,
Auro Deus proscribitur;
Posthac non ero Magdala,
Quam ligent auri vincula.

11.

Palatiorum culmina,
Sua formidant fulmina,
Et trepidant ruinas;
Eremi fiam incola,
Exul mundo rupicola,
Nullas verebor minas!
Hic procul ab invidiis,
Immunis ab infidiis,

Et complicum præstigia
Posthac non ero Magdala,
Mundi fallacis incola

12.

Hic Cypridis mancipium
Cavernis claudar rupium
Et specus habitabo:
Hic lacrimarum fluctibus
Perpetuisque luctibus
Noxas plorans plorabo
Eremi salve sanctitas!
Mundi vale inanitas!
Et vanitatum vanitas!
Posthac non ero Magdala,
Mundi jocantis fabula

13.

Ergo valete, Hi & Hæ
Et socii, & Sociæ,
Non placet sic perire
Nolo his tempestatibus
Et turbulentis flatibus
Æternùm interire;
Deo satis illufimus,
Mundo satis indulfimus
Virtuti nil concessimus
Posthac non ero Magdala,
Sed JESU mei famula

Mulle

14. 5. 1
& 129

uoluerat quæ erat in civitate Peccatrix,
 retro secus pedes ejus, lacrimis coepit ri-
 gare pedes ejus, & capillis capitis sui ter-
 gebat. *Luc. 7. v. 37. & 38.*

Christus peccatores inueniens ait: (a) Ego veni in
 mundum, ut non pereant, sed ut vitam habeant,
 12. 47. Et rursus: Non veni, ut judicem mun-
 dum, sed ut saluum faciam. Et rursus: Animam me-
 ampono pro ovibus meis. Joan: 10. Hæc verba cum
 dicit meretrix, tanquam aromata undiquaque divul-
 sa, & omnibus qui digni erant, odorem fundentia,
 illi mala opera sua in mentem venissent, ea in se da-
 runt, suam deplorans infamiam, cum secum cogitâs-
 set, quanta sibi ob hæc scelera imminerent mala, multa
 tristitia, multusque dolor illic eos, qui meretriciè
 sunt, invadit: horum metu pulsa mutata est meretrix,
 jam amplius meretrix fuit: sed continuò Virgine ho-
 nor facta est. Etenim sedens adversus se ipsam ju-
 dicium exercuit, & se ipsam condemnans, dixit: Hei
 mihi peccatrici, quousque tandem à malis me non sejun-
 ctus? Cur non cogito quanta sit misericordia Dei, cum
 propter me tanquam ovem errantem vias circumbeat Do-
 minus? Propter me siquidem inclinavit cælos, & des-
 cendit, cum Peccatore Pharisæo cibum sumit, qui dat
 vitam omni carni: Appropinquat peccatori, qui omnis
 peccatoris est peccati: mensæ sit particeps, qui omnes nu-
 meros & jacet in terra, qui super Cherubin gestatur, &
 pecca-

Joann. Chrysostomus tom. 5. or. 8. ad meret. mihi fol 1297.
 & 1298.

peccatoribus omnibus Chirographa peccatorum
 largitur. Quid etiamnum expectas ? Aude
 mea , accede : non venit ut salvos faceret justos
 peccatores. Hæc cum illa dixisset , continuo
 sa Christi bonus odor indulgentiæ ad meretricem
 venit , olim incontinentem , nunc temperantem
 olim feram , nunc ovem , olim servam
 nunc liberam pœnitentiâ. Et stans apprehensus
 promptitudine , animo venit ad ipsum , ac
 Dominum apud mensam , non petiit micam , ut
 nœa , sed ipsum vitæ panem totum complexa est.
 Nam Chananzæ quidem pro filia à dæmonio vexata
 cabatur , & cum audiret canis , ut micam acciperet
 ret , petebat. Hæc autem filiam non habebat
 monio obsessam , sed totum corpus ab impudicitia
 fessum. Ac Chananzæ quidem omninò clamabat
 ferere mei , fili David : meretrix autem nec vocem
 dem mittebat ; sed cum probè sciret , Deum
 nosse , tacens ore , corde loquebatur ei , qui
 vit , & plorans deosculabatur pedes , atque
 minum ad compassionem inflexit , &c. Cum
 ret JESUS in Domo Pharisei , mulier quædam
 vitate peccatrix audivit. (c) Et cum cepisset
 strum unguenti pretiosum , ingressa , pedes ejus
 bat , & lacrimis rigabat , capillisque
 bat. Magnum studium mulieris , magnus ad
 cursus , magna contentio animi , qui se periculo
 dire cupit ; audiit , & properavit , ad pœnitentiam
 mum appulit , hæc secum reputans. O peccatrix , Pha

torum, tēque misera, quid exspectas? quid suspenso ani-
 Aude differere? Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc
 justos salutis; ecce tempus, quod quærebas, advenit; ecce
 cinudus, qui solvit, & tollit, & abstergit peccata: adest
 etricem unguentum, quousque tandem in luto, ac fetore hæ-
 mperantem. Perge ad illum, etenim propter te venit ille; abijce
 m peccata illa vana, & dilige, quæ nunc sunt tempestiva:
 prehendit detestabilia, hæc desiderabilia, & æterna. Odio
 ac certum sequere pristinam mentem, unge unguento Crea-
 s, ut Cretum, blandire illi, qui te salvam facere vult. Inve-
 exa est, in amatorem potiore omnibus, quos unquam ha-
 o vexata, amatoribus. Illos osculata multa tibi peccata
 accipere, simulasti, hunc si osculata fueris, etiam priora peccata,
 bebat, ex illis contraxisti, ipse condonabit. Ità secum ra-
 udicium, nata in ædes irrepfit, aitque: Recedo à veteribus ma-
 amabat, & nova invenio bona. Valedico, & ab dico me
 vocem, atque conjungor bono: audivi etenim dicen-
 eum, Davidem, (d) accedite ad eum & illuminamini:
 qui corda dominum ipsum dicentem: Appropinquate mihi, &
 que rita appropinquabo vobis. (e) Appropinquo & ego
 m recedo, sed vereor accedere peccatrix, ad eum, qui pec-
 ædam in expers est, lutum ad unguentum. Verum enim ve-
 piffet, habeo misericordiæ pignus vocem ejus dicentem:
 es ejus, te ad me omnes peccatores, & ego reficiam vos. (f)
 ue, iugulcor igitur: non me probro afficit, non dicit mi-
 s ad furem. Recede à me peccatrix, hæctenus in tenebris vixi-
 riculo, & nunc me justitiæ solem visum venisti? Verum
 tenentem, differo? Accipiam unguentum, & ad eum per-
 ecatra, Pharisei domum mihi Baptistarium faciam, & ex
 fluentis

Pal. 33. 5. (e) Jac. 4. (f) Matth. 11.

fluentis lacrimarum piscinam mihi in lavacrum paravi
 Ex alabastro unguenti Sigillum fidelium in fronte
 mam, & per pœnitentiam mundabor à peccatis,
 medicæ orationis operâ laqueos evadam diaboli.

Cùmque accepisset fidelis meretrix unguentum
 perindè quasi vocata esset, ad ædes Pharisei prope
 vit. Ac Phariseus quidem, cùm meretricem vidisset
 JESU pedes tenentem, eosque ungentem, totamque
 domum unguenti odore repletam, sic apud se re-
 nabatur, dicebatque: Hic, si esset Propheta, sciret
 que, quæ & qualis est mulier, quæ tangit eum,
 peccatrix est. Et mulieris confidentiam vituperabat,
 quæ impudenter accessisset, eumque attigisset.
 Dominum ipsum reprehendebat, ut qui in com-
 ratè omnes ad se accedentes exciperet. Ignorans
 igitur eum condemnans apud se dicebat. Quis
 rei est? Illum ego tanquam ex Prophetis unum
 prandium vocavi, & hanc, quam omnes, qui in
 incolunt, noverunt; quam quisque perspectam
 iste non novit. Si Propheta esset, sciret quem
 mulier sit. Christus autem, qui scrutatur corda
 nes, cogitationes Pharisei videbat, in varias parte-
 tatis ejus considerationibus fit intus tranquillitas
 stus, aitque ipsi: Simon habeo tibi aliquid dicere.
 ille, ait: Magister dic. Ait ipsi. Dignum tibi re-
 sione visum est, quòd hanc peccatricem non sim-
 satus, sed exceperim: dignum tibi reprehensione
 est, quòd non abegerim, sed justificârim: reprehensio-
 dum videtur, quòd non iratus fuerim, sed placidus
 reprehendendum videtur, quòd eam, quæ ob peccata

fugere volebat, revocârim? Cùm deberes potius gra-
 tari lapsò, & mox resurgenti, dolorem inurunt tibi a-
 rum bona. Veruntamen non est rationi consenta-
 prehensio tua, confer hoc cum eo, quod tibi nar-
 rus sum. Duo debitores erant cuidam sceneratori:
 debebat denarios quingentos, & alius quinquagin-
 Cum verò egestate premerentur, ambobus chiro-
 na sua ultrò reddidit scenerator. Quis ergo illo-
 plus diligere debet? Ille autem ait: Æstimo quia
 qui plus donavit. Ait ipsi: rectè judicasti. Deinde
 versus ad mulierem, ait Simoni, vides hanc mulierem,
 qua tu spem omnem abjeceras: tu meos lavare pe-
 non es dignatus: hæc autem lacrimis pedes meos ri-
 osculum charitatis mihi non dedisti, hæc au-
 non cessavit osculari pedes meos. Oleo caput
 non anxilti, hæc autem unguento unxit pedes
 Verùm discite O Pharisæ, quis sit scenerator,
 debitorum. Ego sum scenerator duorum, tui,
 nec vestri solùm, sed & omnium mortalium.
 omnibus largitus sum gratis, quæ à me accepe-
 animam, spiritum, Corpus, sensum, cogni-
 tum, motum. Creditorem itaque à te repetentem
 quæ accepisti, si non habeas, unde reddas,
 aut debitum tibi donet: quod si neque reddere pos-
 neque orare digneris, ut tibi donetur, licet non
 dicas, dum garrulus es, & contendis, tacet ut hæc
 trix, quæ multa numero esse videns debita sua,
 apud se: quid dicam? aut quid respondebo? si di-
 velim, non debeo, scit ipse me debere, & à quo
 ore referendis rationibus sim obnoxia. Itaque cùm
 R
 probè

probè sciret, eum omnia nôsse, nullúmque ex iis
 bus, quæ in se admiserat, eum latere, silentio
 cessit lacrimans, & in corde suo omnia debita
 Deum placatum reddidit. Tace igitur & tu Phari
 ut tibi debitum condonet. Noli tu, cum reus sis,
 demnatam jam condemnare. Noli tu, cum vilis
 vilem vilipendere. Quiesce: neque enim aut tu
 illius rebus indigeo: sed ambobus ut remitterem
 tum, veni. Ego enim sum ille humanus scelerum
 duorum, neque tantùm vobis, sed & omnibus, qui
 vando non fuerint: dummodo fateantur debitum
 stulent per pœnitentiam, ut sibi remittam, donec
 Chiographum. Si quis ergo æs alienum contra
 accedat ad gratiam baptismi: & per eam à debito
 bitur. &c. Verumtamen Domine Dominator Iesu
 Christe, quandoquidem ea, quæ debeo tibi, unquam
 dam, neque habeo neque possum; meis siquidem
 tis sceleribus tuam sortem cum scœnore absorpsi
 quæso, à me repetas, quæ mihi dedisti, animæ
 & corporis scœnus, quin potius pro tua humanitatē
 va me pondere debitorum meorum, mihi dic, ut
 trici, dimittuntur tibi peccata multa: tu enim
 sine peccato, bonus & benignus, & peccata condonans
 téque unum decet omnis gloria, honor & ad
 cum Patre tuo, qui principio caret, & omnino
 bono, & vivifico spiritu, nunc & semper & in
 sæculorum.

Quem Phariseus de falsa justitia præsumens,
 Iudaicum populum: quem peccatrix mulier ad
 sed

† S. Gregorius homil. 33. in Evang. post initium

Domini veniens & plorans, nisi conversam Gentilitatem designat? Quæ cum alabastro venit, unguentum retri, retrò secus pedes rigavit, capillis terfit, eisdemque, quos infundebat, & tergebat pedes osculari non desinit. Nos ergo, nos illa mulier exprimit, si toto corde ad Dominum post peccata redeamus, si ejus peccatorum luctus imitemur. Quid namque unguento, nisi bonæ odoris opinionis exprimitur? Unde & Paulus ait: Christi bonus odor sumus Deo in omni loco. Si ergo recta opera agimus, quibus opinionis bonæ odorem Ecclesiam respergamus, quid in Domini corpore, nisi unguentum fundimus? Sed secus pedes Jesu Mulier stetit, contra pedes enim Domini stetit, cum in peccatis soliti ejus itineribus renitebamus. Sed si ad veram poenitentiam post peccata convertimur, jam retrò secus pedes stamus: quia ejus vestigia sequimur, quem impugnabamus. Lacrimis mulier pedes ejus rigat; quod nos quoque veraciter agimus, si quibuslibet ultimis membris Domini per compassionis affectum inclinamur, si sanctis ejus in tribulatione compatimur, si eorum tristitiam nostram imitemur. Capillis ergo pedes Domini tergimus, quantum ad sanctos ejus, quibus ex charitate compatimur, etiam ad eos, quæ nobis superfluent, miseremur: quatenus & ad eos affectum doloris ostendat. Rigat namque lacrimis redemptoris pedes, sed capillis suis non tergit, qui utrumque proximorum dolori compatitur, sed tamen eis, quæ sibi superfluent, non miseretur. Plorat non tergit, qui verba quidem doloris tribuat: sed non ministrando, quæ desunt, vim doloris

R 2

mini-

minimè abscindit. Osculatur mulier pedes, quos re-
 git: quòd nos quoque plenè agimus, si studiose dili-
 mus, quos ex largitate continemus: nè gravis nobis
 necessitas proximi: nè ipsa nobis ejus indigentia, qui
 sustentatur, fiat onerosa; & cum manus necessaria
 buit, animus à dilectione torpescat.

*Lacrimis cepit rigare pedes ejus, & capillis
 tergebat, & osculabatur pedes ejus.* (d) Pedes isti
 Misericordia & judicium: quorum alterum sine altero
 osculari, vel temeraria securitas est, vel desperatio
 gienda. Quis enim Dei misericordiam indefinenter
 tendens, non statim tepidioris vitæ quietem exoptet.
 Cum enim recogitat Universitatis Dominum formam
 servi pro servis suscipere, triginta & tribus annis operam
 salutem nostram in medio terræ hujus, capi, ligari,
 lanceari, crucifigi, & hoc totum pati pro filiis homi-
 num, statim deceptoriam spe sibi blanditur, & alacriter
 gaudet observari in misericordia & miserationibus, quod
 dicitur, nescit, ignorat justitiam, & puniendam æstimat
 non puniri. Fallitur, qui sic osculatur misericordiam
 pedem, ut pedem judicii non attendat: qui totam
 misericordiam pede præsumit, hoc solum ad salutem
 sufficere credens, quod credit. Rursus cum abbas
 cit os, & judicii pedem crebrioribus osculis intertrahit,
 subcutitur carnis, animæque substantia, & utriusque
 hominis statum vehementior aura percellit. Horrendum
 enim est incidere in manus Dei viventis, offendere Cre-
 atorē, nescire Dominum, recalcitrare dominantis imperium,
 qui habet potestatem corpus & animam ponere in Cæ-
 lum.

(d) S. Bernardus in festo S. M. Magd. mihi fol. 245. & 246.

annam, Terribilis certè, sicut ait Apostolus, quæ-
 am expectatio iudicij, quando ignis in conspectu ejus
 defcet, & virtutes cælorum movebuntur, & vacillan-
 bus conscientijs latitudinem mundi validissimus ignis
 aret. Nihil prorsus terribilius, quàm videre latro-
 officinam plenam sanguine, cumulatam opprobrijs,
 armentis undantem. Quis hæc diutius cogitans non
 contremiscat, & in desperationis rotetur abyf-
 ? Non est igitur huic pedi morosius incumbendum,
 pietatis intuitum ferocia judicantis excludat. Utrum-
 igitur inungat pedem animæ pœnitentis affectus, &
 misericordiam amplectens, nunc iudicium exoscu-
 contribulati spiritus offerat holocaustum. &c.

Osculabatur pedes ejus, & unguento ungebat, (e)
 ungimus Salvatoris, cùm de peccatis, compungi-
 ungimus caput cùm de collatis virtutibus, virtutum
 gratias cumulamus. Interstitii tamen moro-
 inter pedes esse debet, & caput; quia profectò
 & præsumptuosus saltus est à vestigijs ad
 verticem Domini transvolare. Neque erim eadem;
 unxit pedes, unxit & caput: Cùm illa meretrix
 horum fecisse legatur; secundùm illud: Verte-
 & non erunt. Unxit ergo Maria sanctum Do-
 verticem profectò jam electa, jam familiaris effe-
 longèque à peccatrici illius obvoluta vestigijs,
 infelix ille septenarius confundebat. &c.

Unguento pedes ejus ungebat, (f) Attende quia un-
 gimento pedibus infusum, adeò dignantissima lenitate
 cepit, ut Pharisæum murmurantem parabolica pro-

R 3

lixitate

Idem ibidem. (f Idem ibid.

lixitate convinceret, & retorto suggillaret eximio. Quia
 Sed & de refuso super caput ejus unguento discipuli
 indignantes coarguit, bonum mulieris opus esse pro
 stans; & tumidam eorum animositatem verbis com-
 scuit moderatis. Hoc verò tam salubre, tamque me-
 ficum in mortuo suo corpore noluit expendi, quod
 yo utique reservabat. Duo enim corpora habet Chri-
 stus, unum quod suscepit ex virgine, alterum Ecce
 siæ, quod charius habet benignitas reamitatis, Dan-
 nique illud pro isto morti exposuit & tormentis, am, sed
 dictus cruci, junctus sceleratis, morte turpissima co-
 demnatus, &c. Felix Maria unxit pedes JESU; Fel-
 cior eadem unxit caput auctoris: felicissima, quæ
 unguentarium toti corpori Christi præparavit &c.

*Deploratio devotissima S. Anselmi Archiepiscopi
 Cantuar: pro amissa virginitate,*

A Nima mea, anima ærumnosa, anima inquam
 sera miseri homunculi. Excute torporem tuum
 & discute peccatum tuum, & concute mentem tuam
 reduc ad cor enorme delictum, & produc de corde
 manem rugitum. Intende infelix, intende scelus
 horrorem, & prætende horrificum horrorem, & hor-
 ficum dolorem. Tu inquam, quæ quondam
 cælesti lavacro, dotata spiritu sancto, in Christiani-
 fessione jurata virgo servisti Christo desponsata
 nimùm memini! O quem nominavi, utique non
 benignum sponsum Virginitatis meæ, quàm terrum-
 judicem immunditiæ meæ, Heu memoria perditæ
 mea

...ditatis! Cur sic superaggravas pressuram possiden-
 ...discipulis? Quàm misera sors flagitiorum, cui & bonum &
 ...am pariter sunt in tormentum. Torquet enim me
 ...conscientia, & cruciatus ejus in quibus timeo arsu-
 ...; torquet me bonæ conscientia & præmiorum ejus
 ...memoria, quæ scio me perdidisse, nec amplius recupe-
 ...rum. Væ miserum perdere, id perdere irrecupe-
 ...liter, quod servari debet interminabiliter. Heu in-
 ...solabile perdere, quod non solum damnosum bono-
 ...am, sed insuper est lucrosus tormentorum. O vir-
 ...ginitas, jam non dilecta mea, sed perdita mea; jam non
 ...unda mea, sed desperatio mea, quò devenisti? In
 ...am fœtido, in quam amaro cœno viæ dereliquisti!
 ...fornicatio sordidatrix mentis meæ, perditrix animæ
 ...; unde misero surrepsisti, de quàm nitido, de quàm
 ...undo statu me præcipitasti? Hinc uris me, O amare
 ...ceror, quia illud est amissum: hinc angis me, O gravis
 ...olor, & timor gravior, quia istud est amissum. Hinc
 ...damnum inconsolabile, hinc tormentum intolerabi-
 ...væ hinc! væ illinc. Sed si pariter bonum & ma-
 ...um: sic utique jam justè punitis ad huc viventem mi-
 ...rum malum. Dignè, certè, dignè. Tu namque ani-
 ...mea perfida Deo, perjura Dei, adultera Christi liben-
 ...de virginitatis sublimitate miserabiliter es dimissa in
 ...rathrum fornicationis. Tu illa olim desponsata Regi
 ...olorum, audenter facta es scortum tortoris tartarorum.
 ...teu abjecta à D E O, projecta diabolo: imò abiciens
 ...eum, amplectens diabolum. Tu enim, tu miserrimè
 ...meretrix obstinata, fornicatrix impudens: tu prior
 R 4 amato-

amanti & Creatori tuo Deo repudium obtulisti, & infidiatorem, & perditorem tuum dæmonem te contulisti. O miserrima, & plûsquàm miserrima mutatio! Heu de quàm sublimi cecidisti! in profundum corruisti! Væ quàm benignum contulisti! quàm maligno te junxisti! Quid fecisti, O mentis amentia, amens spurcicia, spurca nequitia, quid fecisti vos. In cælo dereliquisti castum amorem tui, & in Inferno est sequuta es odiosum corruptorem tui: & in barathro morârasti non thalamum, sed prostibulum tuum. Homina mirabilis, quàm perversa voluntas? Miraculum horrore vitabile, quàm voluntaria perversitas? Unde mihi, Deo tantæ pravitatis corruptio? Unde tibi, Deus, tantæ miseris satisfactio? Præcipitare miser homuncio in profundum immoderatæ mœstitiæ, qui præcipitatus es in barathrum horrendæ nequitie! Obruere mole nequitie! Obruere, infelix, mole doloris, qui corruisti libens in cœnum infernalis! Obruere, infelix, mole sordidi luxûs. Volutare in gurgite amaritudinis, delectatus es in volutabro turpitudinis. Terror horribilis, dolor terribilis, mœror inconsolabilis; vos super me, irruite, obruite, perturbate, obvolvite, sumdate. Justum est! justum est! Impudentia contempsti vos, & pudenti delectatione provocasti. imò DEUM, non vos, & nunc miserabili desidero vos. Torquete reum, vindicete Deum. Heu sentiat fornicator infernaliam tormenta, quæ meruit.

lissi, ^{habet} quod præparavit, affuecat, quod est passurus,
 a te ^{proptende}, produc, immoderate peccator, luctuosam pœ-
 rima ^{conscientiam}, qui tam longè produxisti tui sceleris immun-
 in ^{causam}. Revolve te, & revolve te in eundem turbinem
 contem ^{peritudinum}, qui tories revolutus es in eandem voragi-
 O ^{mens} libidinum. Consolatio, securitas, lætitia, nolo vos, re-
 id fecerit vos, nisi peccati venia reduxerit vos. Procul estote!
 Infernucul estote ante mortem, nisi forrè indulgentia revoca-
 aratur vos: mihi verò post mortem sit continua pœnitentia,
 Horra comes ætatis meæ: sit acutus dolor, insanabilis
 lum honor vitæ meæ. Sint mœror, & acerbus luctus, infati-
 hi, Debiles tribulatores juventutis, & senectutis meæ. U-
 , tantam, utinam ita sit, opto, oro, desidero, ut ita sit:
 o in ^{causa} enim sum dignus oculos ad cælum levando orare:
 qui ^{sponte} non sum dignus eos vel plorando cæcare. Si con-
 tiæ? ^{Quid} dicitur mens mea orare pudore conscientie, æquum
 e ^{terrore} ut confundatur turbine luctuosi doloris, & tristitiæ,
 alis ^{fac} mer exhiberi ante conspectum DEI sui, iustum est,
 incon ^{scie} habeat ante conspectum suum tormenta sceleris sui.
 gine ⁱⁿ gret igitur, & recogitet cor meum, quid fecit, quid
 inis, ^{quid} dicit. Descendat, antequam descendat ad terram
 rror ⁱⁿ sceleram & opertam mortis caligine mens mea, &
 ager ⁱⁿ daret, qui ibi expectent sceleram animam meam,
 lve ⁱⁿ daret & contempletur, videat & conturbetur. Quid
 ti ⁱⁿ daret Deus; quid est quod animadverto in terra miseriæ
 oca ⁱⁿ daret tenebrarum? Horror, horror. Quid est quod in-
 ce ⁱⁿ daret, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabi-
 m. ⁱⁿ daret Heu confessio ululantium, tumultus dentibus stri-
 uis ⁱⁿ daret, inordinata multitudo gementium, væ, væ.
 R s Quot

Quot, & quot va? Va ignis sulphureus, flammæ gradas
 tærea & caliginosa volumina; quàm terrifico rugit vivat,
 deo vos rotati vermes in igne viventes. Quæ diras &
 diras redeundit vos accendit, quos ille ignis igne non
 non incendit? Dæmones coardentes, frementes arde DE
 frendentes furore, his cur sic crudeles estis, qui me
 rantur inter vos? O commoda tormenta, iustitia mædolenti
 rata ad sustinendum! Siccine nullus modus, nullum sancte
 medium, nullus finis temperabit vos. Hæccine & Cre
 magne DEUS, quæ parata sunt fornicatoribus, & D
 temptoribus tuis quorum ego unus sum? Ego, ego memo
 que unus horum sum. Anima mea expavelce, memini
 mea defice, cor meum scinde te! Quo me rapit tonis e
 ctiores sceleris mei? Quo me tradis peccatum meum mere
 Quò me tradis DEUS meus? Si feci, ut essem reus ad la
 us, nunquid potui facere ut non essem creatus tua tua
 mihi castitatem meam ademi; nunquid tibi misericordie, cu
 am tuam peremi? Domine, Domine, si ego amice pe
 de me damnare potes, tunc amisisti unde salvare poterent
 Noli Domine, noli sic attendere malum meum, ut ut
 viscaris bonum tuum. Ubi verax est, O verax Deus! in
 Ubi est vivo ego, nolo mortem peccatoris, sed ut peccator
 convertatur & vivat? Domine, qui non mentiris. Omnipotens
 mine, quid est nolo mortem peccatoris? Si tu peccator
 in infernum ad te clamantem peccatorem, an deus in a
 peccatorem in gehennam est, nolo mortem peccatoris. A
 An hoc est, volo ut convertatur peccator, & vivat? Pecc
 ator sum ego Domine, peccator sum ego. Si ego
 vis peccatoris mortem, quid te cogit, quòd non vis

...tradas ad mortem? Si vis, ut convertatur peccator,
 ...vivat, quid te prohibet facere, quod vis, ut me con-
 ... & vivam? An immanitas peccati mei cogit te,
 ... non vis, & prohibet, quod vis, cum sis omnipo-
 ... DEUS? Absit Deus meus. Absit, Domine De-
 ... meus, ut prævaleat nequitia peccatoris confidentis
 ... dolentis, sententiæ omnipotentis. Memento, juste
 ... & benigne Deus! Memento quia misericors
 ... & Creator & recreator meus. Ne ergo memineris,
 ... Domine, justitiæ tuæ adversus peccatorem tuum,
 ... ego, ego, ego, memor esto benignitatis tuæ erga creaturam tuam!
 ... memineris iræ adversus reum, sed memor esto mise-
 ... rationis erga miserum. Verum est, quia conscientia
 ... meretur damnationem, & pœnitentia mea non suf-
 ... ad satisfactionem. Sed certum est, quia misericor-
 ... tua superat omnem offensionem; Parce ergo, tu
 ... me, cujus est salus, & qui non vis mortem peccatoris,
 ... peccatrici animæ meæ. Fugit enim exterrita à
 ... justitia tua, ad confortantem misericordiam tu-
 ... ut quoniam præmium Virginitatis corruptæ, O
 ... ! irrecuperabile, saltem, supplicium fornicationi
 ... non sit inevitabile, quia non est possibile o-
 ... potentia tuæ, nec indecens justitiæ tuæ, nec insoli-
 ... misericordiæ tuæ. Et quoniam bonus es, & quo-
 ... in aeternum misericordia tua, qui es benedictus in
 ...cula. Amen.

AUGU-

AUGUSTINUS POENITENS,

Paradigma virilis ætatis, statûs Politicorum
mundi Sapientium insipientium, delinquentium,
resipiscentium, & noxas
deplorantium.

S. Augustinus Soliloquiorum : cap: 6.

Cum fui sine te, non fui, sed nihil; & idcirco
cæcus eram, surdus & insensibilis; quia nec bonum
discernebam, nec malum fugiebam, nec
dolorem vulnerum sentiebam, nec tenebras meas
timebam; quia eram sine te vera luce, quæ illuminat omnes
hominem venientem in hunc mundum. Væ mihi, qui
vulneraverunt me, & non dolui; traxerunt me, & non
resistivi: quia nihil eram, quia sine vita eram, quæ est VERUM
B U M, per quod facta sunt omnia. Ideo Domine, qui
lux mea, inimici mei de me fecerunt, quæcumque
vulneraverunt: percusserunt, nudaverunt, polluerunt,
contempserunt, vulneraverunt, occiderunt me, quia recessi a te,
& factus sum NIHIL sine te. Heu Domine vita mea,
fecisti me; lux mea, qui dilexisti me; defensor vitæ meæ,
miserere mei, & resuscita me, Domine Deus meus,
quia tu es lux mea, virtus mea, fortitudo mea, consolatio mea,

tribulationis meæ, respice inimicos meos, & eripe
 me, fugiant à facie mea qui oderunt me, & ego vivam
 per te. Ipsi enim, Domine, consideraverunt me,
 videntes me sine te, despexerunt me. Diviserunt
 vestimenta virtutum, quibus ornaverast me, fecerunt
 viam per me, sub pedibus suis conculcaverunt me,
 sicut peccatorum polluerunt templum sanctum tu-
 um, posuerunt me desolatum, & mœrore confectum.
 Et post eos cæcus, & nudus & illaqueatus, funibus
 peccatorum trahebant me post se in circuitu de vitio in
 vitium, & de luto in lutum, & ibam absque fortitudine
 in faciem subsequenti. Servus eram, & servitatem
 desiderabam: cæcus eram, & cæcitatem desiderabam. Vin-
 gula eram, & vincula non horrebam. Amarum dulce,
 & dulce amarum credebam. Miser eram, non cogno-
 sceram, & hoc quia sine VERBO eram, sine quo factum
 est NIHIL, per quod omnia conservantur, sine quo
 omnia annihilantur: Sicut enim omnia per ipsum facta
 sunt, & sine ipso factum est nihil, sic per ipsum omnia
 conservantur, quæcumque sunt, sive in cælo, sive in
 terra, sive in mari, & in omnibus abyssis; nec pars parti
 seipse adhæret, nec in aliquo creatorum, nisi quia
 Verbum conservantur, per quod omnia facta sunt.
 Quaream ergo tibi VERBUM ut conserves me; quia
 me recessi, perii in me: nisi quia tu, qui me feceras,
 visitasti me. Ego peccavi, & tu me visitasti. Ego ce-
 cidi, & tu me erexisti; Ego ignoravi, tu me docuisti. Ego
 tenebræ fui, & tu me illuminasti.

ODA

O D A,

1.
O Dulcis liquor lacrymæ,
 Fons vivus oculorum,
 Humor gementis Animæ,
 Et pabulum Dolorum,
 Vos Sanguis cordis abditus, (a)
 Et vulnerati cruor,
 Vos clamor mentis tacitus,
 Clausique luctûs fluor.

2.
 I, Dolor plebis fontibus,
 I, cataractas solve,
 Laxis curre torrentibus,
 Fluctus per ora volve,
 Fac mea sit afflictio
 (Magnus Amoris quæstus)
 Et ut maris, contritio, (b)
 Reciprocantis æstus.

3.
Offensa Dei causa con-
tritionis.
 Peccavi! servus Domino!
 Homo, Deum, calcavi!
 Heu me! cur audax nomino
 Numen, in quod peccavi?
 Nomen quod ineffabile
 Vix sonant Cherubini,
 Cui genua flectant humile
 Ardentes Seraphini?

4.
 Illud quod (Tetragramma)
 Et nefas nominare,
 Divinitatis Adyton,
 Immensitatis mare,
 Sacra plenum formidinis
 Sacro plenum horro-
 Tonitruum, & fulminis,
 Clangoris, & tetro-

5.
 Illud! O temerarium
 Os hominis inclamans
 Tot noxiis nefarium,
 Sanctum Nomen iras
 Qui improbo consilio
 Injus cælum citavi,
 Et stulto Deum prælio
 Ad arma provocavi

6.
 Æterni effrons Numen
 Me hostem sum prope
 Et Majestatem, crimine
 Furore sum aggressus
 Sum! sum! laesa, heu
 Sum Majestatis Reus
 Me perpetim (quod licet)
 Reatus culpatus me

7.
 In hoc vitæ exilio,
 Miseriarum fontibus

(a) S. August. (b) Thren. 2.

perbo supercilio,
Meaque major fronte,
quam sprevi *Clementiam*,
Contempfi *Bonitatem*,
vovis *abundantiam*,
Excessum, *sanctitatem*.

8.

te, O summa *Charitas*
Majestas increata,
inabilis *BEATITAS*,
Potestas caelo data,
semile millionibus
Noxarum violavi,
ultis praesumptionibus,
Contempfi, profanavi.

9.

Te ausum impetere,
Te ausum ferire;
arma in Te vertere,
Et effrons in Te ire
Teo omniscientiam
Explosi in conspectu,
Team *Omnipresenciam*
Irtisi cum despectu.

10.

Non illa tua lumina,
Non oculos verebar,
Non Deitatis Numina,
A quibus conspiciebar,
Lumina cernentia
Rei iniquitatem,

Et ferre non potentia
Hanc mentis foeditatem.

11.

Vos vias contemplantia
Humanas, & progressus,
In imos penetrantia
Rei cordis recessus,
Vos laesi: & iustitiam
Contra me provocavi,
Et iudicis sententiam
Protervus irritavi.

12.

Ego demens mancipium
Deum de Deo Verum,
Et omnium *Principium*
Metam, finemque rerum,
Pessumdare *substantiam*,
Numen annihilare,
Perfectionum gratiam
Conatus exstirpare.

13.

Peccati gravitas, gra-
vem quoque & vehemen-
tem dolorem requirit.

Ubi estis O lacrimae?
Ubi mei dolores?
Ubi gementis Animae
Continui mærores?
In me desertis omnibus,
Quos hactenus pressistis,

Venite

Venite totis viribus,
Quêis Reos peremistis!

14.

Huc vindicantùm agmina
Exercitus *Dolorum*,
Mea ferre crimina,
Progeniem malorum,
Iras armate taureis,
Dextra gyret flagellum,
Plagis sævite ferreis,
Hoc pectus sit macellum.

15.

Cor istud! cor sævissimo
Metam loco furori;
In prædam immanissimo
Cedo lubens tortori,
Illud in partes scindite,
In frustra dissecate,
Discerpite, dividite,
Torquete, laniate.

16.

Seyron, Procustes, sæviant,
Crudelis furat Scinis,
Busyris me injiciat
Præsepibus equinis,
Meusque sit sarcophagus
Famentis faux caballi,
Et me Bos antropophagi
Deglutiat Perilli.

17.

Succende taurum, Phalaris;
Are solum caminum,

Confide, ventrem hilaris
Intiliam bovinum;
Lubens cadam Geryoni
Patris ad aras cælus,
Et Erycis abdomini
Fiam feralis eius.

18.

Tormentum atrox, horrore
In me reduc Mezentii,
Cadaver letho putridum,
Mihijunge viventi,
Magis noxarum mutua
Me torquent morticæ,
Quæ corporis, mens mea
Deo, fert inquilina.

19.

Uncos, cultros, novacula
Sulphur, picem, mucronem,
Furcas, rotas, fiduculas
Expediant Nerones,
Omnes furores exerat
In me Domitianus,
In unum, mille confert
Pœnas Vespasianus.

20.

Tiphone Caligulas,
Alecto Tamburlanos,
Omnes Megæra incolat
Orci mittat Tyrannos,
Secet, urat, dilaniet
Me Diocletianus,

in me fat scæviet
horribus Trajanus.

21.

furor unus sufficit,
licet Styge natus,
vitæ respicit
tantus culpæ reatus,
inferni titio
tantumvis fiam cinis,
tamen sufficio
sit culparum finis.

22.

*Stati Dolor omni
gaudio renuntiat, & a-
nimo, tristibusque ani-
mum occupari desiderat.*
O temeritas!
Te Amor peccavi!
O summa Bonitas,
malum declinavi!
procillas æquoris,
guttulas excessi,
littoris,
improbis congeffi,

23.

homo inter homines,
imò fui brutum,
transgressus ordines,
rationis ductum.

Arbitrio sanissimæ
Abusus Libertatis,
Secutus est stultissimæ
Ductamen Vanitatis.

24.

Ortus mei Principium
Est, Deum Te laudare,
Sed Dæmonis mancipium
Te ausus blasphemare,
O nunquam tot doloribus
Me mater peperisset!
Nec obstetrix me genibus
Infantem excepisset!

25.

Cur vivo? cum sit satiùs
Me mori præ dolore?
Quin! vivere sit gratiùs
Quam mori in dolore!
Æternùm juvat vivere,
Æternùm & dolere,
Nil gaudij admittere,
Sed interruptim flere,

26.

Procul omnis amcenitas,
Cordis hilaritudo,
Procul omnis jucunditas,
Mundi beatitudo,
Exesto, quidquid fletibus
Concire potest moras,
Annos impendam luctibus,
Menses, dies, & horas.

S

27. O

27.
O magne Mundi oculo
 Sol Cæli Luminare,
 Lucis splendorem occule,
 Et mergere in mare,
 Si me reum tot lapsibus
 Non videris gementem.
 Et plenum tot reatibus
 Non lacrimis madentem.

28.
 Te Phœbe, Regem Siderum,
 Jugemque lucis fontem,
 Nunquam cernam imposte-
 rum,
 Nec tuam Luna frontem,
 Nisi fletu undantibus
 Luminibus dolorem,
 Genisque rubescentibus
 Ob crimina pudorem.

29.
 Ego strix Orci, tenebris
 Sum dignus operiri,
 Et spelæorum latebris
 Ceu Bubo sepeliri.
 Nulla lucis lætitia
 Vultûs luctura serenet,
 Sed oculis mœstitia
 Continua perennet.

30.
 Vos Stellæ noctis faculæ,
 Excubiæ cælorum.

Solis, Lunæque famolæ,
 Puerperæ Annorum
 Quaternas vices tempore
 Posthac non alterna
 Nec me vestrorum corpore
 Splendoribus beate

31.
 Me nullæ Veris Gratæ
 Æstatis blandimenta
 Nullæ Autumni Laetæ
 Gulæ irritamenta,
 Nulla frugum bellaria
 Suo dignentur melle
 Dignum, quem plenus
 Orcino potent felle

32.
 Me Hyems Aquilonibus
 Threjiis constringit
 In me Septestrionibus
 Effusus Arctos ninger
 Tristis Brumæ Strimones
 Experiar furoribus
 Et Rhodopes Sithonibus
 Et grandinis algens

33.
 His Anni tempestatibus
 Et temporis horrore
 Vastis solitudinibus
 Antrorum & squallibus
 Me plectam, si sententia
 Cæli dicat Senatus
 Meusque indulgentia
 Hanc impetret rancore

34.
In tristibus subonibus
In antris hospitabor,
In cavernis, & Draconibus
Concivis sociabor,
In noctes, his & per dies
In petris habitabo,
Et sine requie quies
Placeat, & hanc amabo.

35.
Nympha (Echo) garrula
Per Silvas, valles, saxa,
Vocata! vocabula
In nostris luctus laxa,
Tu ah, vae, heu, audieris,
Tu ah, vae, heu, repone,
Nihil responderis
Hoc gratius sermone.

36.
Millies retuleris
Ah! ah! vae! heu! ge-
mentis,
Natio affeceris
Afflictae vota mentis;
Cum lingua si defecerit
In suos fessa questus,
Natis, si audierit
Auris, doloris aestus.

37.
Nemo sit alloquio
Qui leniat dolorem,

In hoc culpæ deliquio
Quo perdidit Amorem,
Plangam irruentium (d)
Fremibus Draconum,
Luctuque ululanti
Ingenti Struthionum.

38.
Si quod habet absynthium,
Aut aloë amarum,
Aut fundit orbis fontium
Immensus lacrimarum, (e)
Me amaritudinibus
Hauftis inebriate,
Pectusque fellis fluctibus
Repletum inundate.

39.
Vos nectar, vos ambrosia,
Vos dulcis favus mellis,
Amari vos symposia
Botri. & Uva fellis, (f)
Vestris potum liquoribus
Fusis meum miscebo, (g)
Vestris luctum sudoribus
Infomnem adimplebo. (h)

40.
Creaturae cum Creato-
re offensae in adju-
mentum & instrumenta do-
loris advocantur.
Peccavi! contremiscite
Omnes nervi, & artus!

S 2 Ad

(d) Mich: 1. (e) Thren: 3. (f) Deuter. 32. (g) Psal: 101. (h) Psal: 6.

Ad Nomen hoc : & discite
 Infaustos culpæ partus.
 Cujus conspectum horruit,
 Et monstrum execratus
 Deus, quod sit, pœnituit
 A se Homo creatus. (i)

41.

Hunc quem fecisse doluit
 Cordis dolore tactus,
 Infectum esse voluit (k)
 Culpæ malo coactus:
 Et quas dolens nequiverat
 Ciere fletus Numen,
 In lacrimarum jusserat
 Nubes abire flumen.

42.

His Caro, quæ corruerat
 Suos, est merfa, fines, (l)
 His vivens omne vixerat
 Funus inter Delphines,
 Naturæ tot reatibus
 Confusæ cùm perirent,
 Gaudebant cæli fletibus
 Quòd merfae interirent.

43.

Vos Cæli luminaria,
 Vos oculi polorum,
 Vidistis temeraria
 Portenta delictorum,
 Tu Terra, quam in crimi-
 num
 Partem affectam duxi,

Et per te mille fulminibus
 Vindictam in me struam

44.

Aversa turpitudines
 Exhorruit Natura,
 Et vindex in libidines
 Exarsit creatura,
 Quibus ego luminibus
 Vos ausim intueri,
 Quin omnia fulminibus
 Armata clament. FER

45.

Ferite cor hoc ignibus,
 Caput ferite telis,
 Qui vos reus infamibus
 Tot inquinavi malis,
 Vestris abusus gratiis,
 Vestris abusus donis,
 Abusus beneficiis
 Cæli, Terræque bonis

46.

*Creatura in ultimis
 dolentis peccatoris
 cantur.*

Agnosco stultæ furias
 Lascivientes mentis,
 Agnosco & injurias
 In Deum sævientis;
 Vos Creaturæ vindices
 Estote Creatoris.

(i) Gen: 6. (k) ibid. (l) Gen: 7.

Elementa iudices
Severa Peccatoris.

47.

præsto sum : vos aspides,
Colubri, & Dracones,
Pardi, & Tigrides,
Lupi, Canes, Leones,
me famis læviciam
Et rabiem armate,
mictibus hanc BESTIAM
Discerptam devorate.

48.

me, adsum ! me petite
in Cælites Rebellem,
me iras convertite,
in Deum perduellem,
quidquid crudele, rigidum,
Terribile, funestum,
dominandum, horridum,
Me petat, me scelestum !

49.

tolerare, vivere
Quam Dei hostem, præstat,
habilitum debiscere
Quodcúmque mei restat,
fama sit, nec nominis
Superstes retribuentum,
FIT : NON EST : sit cri-
minis,
Meique complementum.

In Gen : 9.

50.

Vos cataclismi pluviae,
Qui cælo decidistis,
Vos nubium exuvia,
Quæ mundum obruistis,
Tumentes æstus fluctibus,
Grandes aquarum montes,
Ejecti terræ ructibus
Magnæ abyssi fontes,

51.

Per oculos hos fluite
Ingentes freti moles, (m)
Per quadraginta pluite
Non tantum missa soles,
Sed perpetim : non obices,
Nec cataractas fugo,
Æternos frontis latices
Evolvatur scaturigo.

52.

Origo posthac fontium,
Et radix sit aquarum,
Non mare, sed scaturientium
Frons ista lacrimarum,
Ex hac plenis scaturiant
Vorticibus torrentes,
Rivos, aures, parturiant
Nares, os, lingua, dentes

53.

Doloris hunc Oceanum
Jugis tempestas premat,
Æoliorum turbinum
Confluctu, mare fremat,

S3

Sint

Sint Africi suspiria,
Austri, & Aquilonēs,
Qui criminum, in brevia,
Allidant Pharaones.

54.

Sed parū est, profluvium
Aquarum lacrimare,
Sanguineum Diluvium
Rubrum cruoris Mare,
Ubertim fas est fluere,
Ubertim ebullire,
Delicta quod eluere,
Aut possit sepelire.

55.

Quidcumque Dolor carnis ex,
Invenerit pœnarum,
Nil centiplex, nil milliplex
Suffecerit plagarum,
Mea excedunt vitia,
Quidquid est tormento-
rum,
Minora sunt supplicia,
Vis major peccatorum.

56.

o Cali admiramini, (n)
Et super hoc stupescite!
Et portæ desolamini!
Proterviam ligete!
Culpa inexplabilis
Æternum læsit Deum,
Qui pœnā nullā flexilis
Æternum plectat reum.

(n) Jerem: 2.

57.

Si tracta celo Sidera
Si Stellas, Lunam, Sole
Si mixta terris æquora
Et UNIVERSI molem
Turbassem, & in NIHILUM
Chaosque redegissem,
Minus, quàm cum piaculo
Commisi, deliquissem.

58.

Si Cherubinos gloria,
Et Seraphim amore,
Omnes Sanctos victoribus
Et Angelos honore,
Si Cælitum palatia
Sprevissem, evertissem
Minus hac insolentia
Deo reus fuisset.

59.

Si in vos, O Archangeli,
Et Angeli, peccassetem,
In vos, Cælestes Regula,
Si crimen perpetrassetem
Sed abs Dei injuria,
Clementer tulissetis,
Quàm mea tot perjuria
In Deum, quæ videtis.

60.

In Deum omne facinus
Commissum, vos con-
nit,

est offensæ terminus,
 HUNC, vos quoque
 spernit,
 grande in vos vitium
 are plecteretur,
 iustius supplicium
 me non exercetis ?

61.

Creaturæ Dominum
 celum non vindicatis ?
 non ad Orci clibanum
 cremandum deturbatis ?
 non rupta sub pedibus
 abyssus me dehiscit ?
 meis conspectibus
 Natura non fatiscit ?

62.

ergo feriamini
 Celorum firmamenta ?
 tarda otiamini
 in reum Elementa ?
 celeratum fulmina
 Caput cur non vibratis ?
 mille picis flumina
 me non eliquatis ?

63.

*Confusio Peccatoris ex
 beneficiorum acceptorum
 memoria.*

O! quæ rerum novitas,
 Quæ monstra Bonitatis ?

Paterna quæ Benignitas
 Immensæ charitatis ?
 Dignum Orci Suppliciiis
 Aeternum exerceri,
 Ceu Natum beneficiis
 Amari & foveri ?

64.

Nempe totus invertitur
 Et ordo & natura,
 Stygis rea defenditur,
 Amatur creatura !
 Nox in diem convertitur,
 Caligo fit Aurora,
 Turpis Maurus abluitur
 Frontem albus & ora.

65.

O quæ Dei metaphora !
 O Tropi qui cælorum ?
 Translata in hæc stercora,
 Sordésque vitiorum,
 De loco, in quo propria
 Sunt dona gaudiorum,
 Ad scelerum opprobria,
 Locumque tormentorum ?

66.

Hostem Dei patimini
 O Divi ? & fovetis ?
 Mihi patrociniamini,
 Pestémque sustinetis ?
 Mihi ? qui rupi scedera
 Humana, & Divina ?
 Inferni, favent sidera,
 Ne tumuler ruinâ ?

S 4

66. Fa-

67.
Favent, amant, & serviunt,
Indigno Creaturae,
Promptæ jussis obediunt,
In vota concessuræ,
Ab hostibus custodiunt
Honorant, reverentur,
Custodes latus ambiunt, (o)
Et Angeli tuentur.

68.
Pro meis Numen odiis
Centuplicat amores.
Pro meis contumeliis
Favores, & honores;
Pro me, suis spiritibus, (p)
Deus mandavit curam;
In omnibus tramitibus,
Visque præfecturam.

69.
Hic me pupillæ oculi (q)
Sui æquiparavit,
Instarque mundi speculi,
Ne contrectarer, cavet.
Jussitque, mille odiis
Dignissimum, amari,
Et debitis obsequiis
Sibi, me observari.

70.
Ah quem Amoris annulum,
Arrham Dilectionis,
Averni ego pabulum,
Torres damnationis

Enormi sacrilegio
Læsi, rupi, fœdantur
Turpique fœdifragio
Ipsummet me damantur

71.
Ah quem? qualémq; Deum
Deumque laceffivum
Cui gurgis putris crumena
Monstrumque coarctat
Ego stygis compendiosum
Medulla Furiarum
Mei amanti, omnium
Acervo gratiarum?

72.
Hæc reddis, o hominem
Ingrate, Conditor?
Nec uno tot, teruncio
Talenta largitor?
Insana mens! injurias,
Et odia rependis?
Amoris vicem, furias
Pro gemmis lutum?

73.
Cæcutis? an non Patet
Tuus, qui te creavit
Quin tuus quoq; frater
Qui te, ut se, amavit?
Amavit! sed quem? hanc
dam
Platonis Officinam
Et nautearum sordidam
Carinam & sentinam

(o) Exod: 23. (p) Plat: 20. (q) Zach: 2. (r) Deuter: 32. (s) Gen: 32. (t) Ibid.

74.

edet! confusus cilia
 Robor vetat levare!
 arum, replet ilia
 Doloris mota, mare!
 o fugiam? quæ montium
 Peram tremens spelæa,
 vultum culpæ conscium,
 Effugiat mons rea?

75.

sterni si me specubus
 Aladam, vides præsentē, (x)
 maribus, si lacubus,
 Me conspicis latentem,
 prædiar caliginem,
 Et noctium tenebras.
 am noctis ferruginem,
 Scrutaris & latebras.

76.

ne nulla ficus folia (x)
 Velabunt nuditatem,
 Paradisi spolia
 Abscondent sceditatem:
 sum velut diploide (y)
 Confusione vincetus,
 tutionis chlamyde
 Divinæ circumcinctus.

77.

er! sed cur te nomino
 Patrem? parce! erravi!

Dic serve nequam, Domino.
 Non filius, peccavi. (z)
 Tu quidem Patris munere,
 Et funderis favore,
 Sed ego Nati decore
 Nec dignus sum honore!

78.

Paternam in clementiam
 Reus deliqui demens!
 Peccavi in iustitiam, (a)
 Ast Tu in servum clemens
 A facie non abjicis
 Paterna pœnitentem,
 Et noxias non despicias
 Suppliciter fatentem.

79.

*Peccatum, amore Dei,
 ob peccatum mortui, re-
 ciprocâ morte detestan-
 dum.*

Me à Tuo ejicere
 Conspectu, ut Cajnum,
 Et poteras repellere (b)
 Imprimeréque signum
 Terroris, & formidinis, (c)
 Pallorem, & tremorem,
 Sed memor mansuetudinis
 Me foves peccatorem,

S 5

80, Tu

Job: 14. (x Gen: 3. (y Psal: 108. (z Luc: 15. (a Psal: 50.
 Gen: 4. (b Cornel: à Lap. ibid.

80.

Tu in similitudinem (d)
Mortalium es factus,
Et habitus imaginem
Orisque parem nactus,
Tuas dixisti delicias, (e)
Tuasque voluptates,
Humanas inter gratias,
Lusus & comitates.

81.

Ut inquinatum sordibus
Æthiopem lavares,
Et fœdum tot ulceribus
Me Lazarum mundares,
Tuum fudisti sanguinem
In fontem sanitatis,
Lavares ægritudinem
Excessu Charitatis.

82.

Quid? fontem? plena maria,
Tui offers cruoris!
Cum gutta necessaria
Sat tanti foret roris,
Amor Tuus Oceanum
Effundit tormentorum
Pro me, amaritudinum
Plagarum & dolorum.

83.

O inaudita penitio
Justitiæ Rigori!
Quam nimis atrox ultio
Imposuit Amori:

Judex pro Reo plectitur,
Insons culpæ damnatur,
Pœnâ scelus absolvitur,
Nocensque liberatur.

84.

Hanc nemo capax gratiæ
Cælo, Terræve fatuus
Præstare, sed in hostium
Tu (Verbum Caro) factus
Pro me oblatu in cruce,
Amoris es altari,
Et non nisi reciproco
A me cupis amari.

85.

Quin: O ingens miraculi
Potentiæ portentum,
Tu Te mihi in ferculo
Sub Panis sacramenti
Potumque das, ut rapiam
Me in Tui amorem,
Illecebræque capias
Hac me Convivatorum

86.

O Amor! O dilectio!
O Deus cordis mei!
O insolens refectio
Tam immerentis Re
An ultra fas est vivere,
Qui tantam charitatem
Experior obruere
Meam indignitatem

(d) Phip. 2. (e) Prover. 8.

87.

dolor mi! quid facies
Tot conscie culparum?
Quibus an ut glacies
Extorris scintillarum?

Amor prior exerit
Quasmet in Te flammās,
Matris instar aperit
Dilectionis mammas!

88.

excitat tot mediis,
Ut ames te amantem,
Nulle dignum odiis,
Nec audis invitantem?

Milles cecideris
Victimam Amori,
Quamquam satis feceris,
Nec reddes par dolori.

89.

Quam vitā Tuā charius,
Quam pro me prodegisti?
Quam morte pretiosius,
Quam lubens subijisti?

Quam me licet immolem
Nulle casum frustra,
Quam reddet similem
Casus in favillam usta.

90.

Tua sum servitia,
Tua sunt nutus natus,
Tua sunt omnia,
Tua, mortisque status.

Nil dignum Servus Domino
Reddet, sua, poscenti,
Cujus fuit sine termino
De jure repetenti.

91.

O Deus meus! liceat
Testari vim Doloris!
Seipsum amor exuat
Spe vitæ longioris,
Pro te mi JESU moriar,
Ut victimer Amori,
Rursus post mortem oriar,
Ut rursus possim mori.

92.

Aut si mori non sufficit,
Fac me annihilari,
Et si honori proficit
Tuò, me annullari,
Fac non sim inter entia,
Ut tibi fiat satis,
Nulla dignus clementia
Pro meis tot erratis.

93.

*Peccatum Deo morte
acerbius, extremi doloris
incentivum.*

Quis unquam vel cum bestia
Tam inclementer egit?
A mundi quis infantia
Tam feròx scelus legit?

Quis

Quis unquam tam immaniter
Tyrannus insanivit?
Quis Deum tam crudeliter
Tormentis appetivit?

94.

Ego Tyrannis scavior
Aggressus innocentem?
Te bellus crudelior
Afflictum pro me sumentem.
Vixi, cecidi, tradidi,
Ferocia tortorum,
Damnavi, morte perdididi
Infami tormentorum.

95.

Hanc in Te truculentiam,
Et hanc crudelitatem,
In tuam innocentiam,
Tuamque charitatem,
Crimen meum exercuit
origo tot dolorum,
Crimen meum enecuit
Te Mundi Redemptorem.

96.

Hoc, hoc Te fecit gemere,
Cruorem hoc sudare,
Hoc in agone tremere,
Ad Patrem suspirare,
Hoc Te oppressit gravius,
Quam crux, quam bajulasti,
Hoc ipsa morte durius,
Quam insons tolerasti.

97.

Quod scelus? quæ iniuria
In Te mi JESU fuit
Immensa Tua charitas
Pro me latrone luit
Hinc super Te dolentibus
Dixi, non me lugere
Sed super vos, undantibus
Per ora rivis, fletibus

98.

Ah verè flere jusseras
Non Te, sed Peccatorum
Qui minùs pœnas lenis
Quàm criminum cœcis
Plùs una te malitia
Affixit Peccatorum
Quàm omnia supplicia
Tuorum tormentorum

99.

Ah da mi JESU perpetuo
Lugere, lacrimarum
Da in hac vita affatim
Luctu non satiarum
Da JESU mi doloribus
Meis æternitatem
Diebus & ut noctibus
Deplorem cœcitatem

100.

Me mille mortes meritè
Crudelem Deicidam
Non esse in interitum
Stupefco parricidam

7. prem, mortis artificem
Non esse interfectum,
Passi carnificem
Poenarum architectum.

101.

Mihi! ut quid computor
Es inter existentes?
Quem sustineor
Tot inter innocentes?
Quem Deus cernere
Nec vult, nec potest ferre,
Utque vitam perdere,
Et hostem me videre.

102.

Me sui ipsius & con-
ceptus ob Deum indi-
gne habitum.

us, si nequam homini
Suis peccati puræ
Et dignamini
De vestro Creaturæ
Actu, hanc aspici
Quam parem non vidistis,
Et hanc excindite,
Quam diu quam tulistis.

103.

me Augiæ stabulum,
Credinem Cocyti!
Cæcitarum cumulum
Lordium mephiti.

Job, 7.

Me vomitam, me sanieram
Catharma, excrementum,
Amurcam, lepram, scabiem,
Malorum complementum.

104.

Orbe toto expellite,
Hac lue liberate;
Cicutam hanc evellite,
Virus eradicare.
In ipso stygis gurgite,
Et piceo profundo,
Ne noxia sim, mergite,
Gravisque pestis mundo.

105.

Me fulminum, & ignium,
Et Orci nutrimentum,
Calamitarum omnium
Ultrinsicum fomentum,
Cui consumendo Æquitas
Humana, nec Divina,
Nec sufficit æternitas,
Nec Ditis officina.

106.

Odi memet, & execror
Mihimet gravis factus, (E
Dei hostem abominor,
Qui noxis tot vallatus,
Ut Tartari communibus
Indignus sim tormentis,
Sed novis plectar ignibus
Plagarum instrumentis.

107. Pro

107.
Pro meis novum carceris
 Sit Barathrum peccatis,
Indignus qui cum cæteris
 Coniunctus sim damnatis,
 Nè meo, minùs meriti,
 Tactu contaminentur,
 Visóque me conterriti
 Magis exorocientur.

108.
O Iuda! Dei traditor,
 Et venditor Magistri!
Ego, furentis, proditor,
 Vices agens ministri,
 Tu semel, ego nequior
 Te millies negavi,
 In hoc forsan felicitior,
 Quòd nondum desperavi.

109.
 Tu medius in arbore
 Suspensus crepuiſti!
 Et exta rupto corpore
 In terram effudiſti,
 Et animam in Tartara
 Mersam flammarum rivo;
 Et ego post tot scelera
 Adhuc superſtes vivo?

110.
O ſidus! plenum gloria!
 O Stella perduellis,
Indicens Cælo prælia
 In Dominum rebellis,

O Lucifer Tenebrio,
 Quò tua lux defecta
 In noctem hanc ambigens
 Lethalis te coniecit

111.
 In tenebras præſumptio
 Aternas deturbant
UNA tecum ſeditio
 Tot millia damnata

Ah **UNA** tot municipia
 Tot cæli inquilinæ
Monarchas tot & Principes
 Ad flammeos carceres

112.
UNA! me qui nec nominis
 Nec ſpeciem meorum
 Satis cognosco ſcelera
 Spirituum reorum

Conſortem dignum carceris
 Ut cum his inquilinæ
 Aternùm miſer ardeat
 In flammeis ulſtris

113.
Vos Dæmones, & Gigantes
 Et ſimul univerſi,
 Unius ob piaculi
 Culpam, in Orcum

Quantumvis dereſtaſtis
 At mihi comparati
Videri vos amabiles
 Forèſtis, & ornati

UN
 Reos p
 A me
 Culpas
 ereas
 Exupe
 vincut
 Frond
 bis nul
 Cum I
 nec est p
 Cum Sa
 vos simp
 illius,
 nos il
 Pars lu
 in nos
 Et pars
 vos per
 Immer
 mixit ne
 Carnis
 reple
 Dilect
 denas
 Vixit
 Co
 confo
 randa

114.

UNA cogitatio
Reos præcipitavit,
Mentis elatio
Culpavit, & damnavit,
Pæreatus, littoris
Exuperant arenas,
vincunt guttas æquoris,
Frondeſque comis plenas.

115.

bis nulla conjunctio (b)
Cum Deo Incarnato,
Ecce est participatio
Cum Salvatore nato,
Simplices, Potentiæ
Illius, Creaturæ,
Nos illius gratiæ
Pars sumus, & Naturæ.

116.

in nos auræ particula,
Et pars divinitatis,
Nos per amoris vincula
Immenſæ charitatis,
Proxit nos sibi sanguine
Carnis indutus veſtem,
Repletam Numine
Dilectionis teſtem.

117.

denas trieterides (i)
Vixit Redemptionis,

Cui Pater ephemerides
Præſcripſit Paſſionis,
Præſcripſit, & in arbore
Crucis Patri exſolvit.
Pro me litrum cum fœnore,
Et reum me abſolvit.

118.

Non his vos Numen gratiis
Dignatum, nec favore,
Æternis ſed ſuppliciiſ
Juſtitiaſ rigore,
Omnes addixit: fulmine
In ſingulos vibrato,
Sententiæ diſcrimine,
Nec gratiæ collato.

119.

Vos mitior æternitas,
Me gravior affliget:
Cum culpæ non ſit paritas,
Quæ vos, & me caſtiget:
In me cuncta irruite
Incendia flammaram!
O inferi! me plectite
Nocentem tot noxarum!

120.

Mala omnia præ pecca-
to eligenda, & ſui amor,
Dei amori poſthabendus.
Quantò fuiſſet fatius
Ignes inſiliſſe?

Et

(i) Concorporei & conſanguinei Xti facti eſtis: & divinæ Naturæ
conſortes, S. Cyrillus Ep. Hieroſol. Catech. Myſtag. 4. (i Ad opẽ-
randam ſalutem noſtram Xtus 33. annis in terris vixit.

Et in Deum consultius
Nequaquam deliquisse ?
Culpæque purum inferos
Aeternum habitare,
Quàm in vindictam superos
Ultiores irritare ?

121.

Quidquid amens ferocia
Livorque Tyrannorum,
Et quidquid in supplicia
Avernis tormentorum
Furens potest intendere,
Hæc, *UNUM*, præstat pati,
Quàm vel levi offendere
Deum culpâ peccati.

122.

O Amor mi! O utinam
Abundè pati possem!
Et ad amoris trutinam
Non jam librare nôssem
Immensam cruciatuum,
Et copiam dolorum,
Sed plenos Orbes luctuum
Effundere meorum.

123.

Ah utinam dulcissimo
Cordi vel sic placerem!
Tibique amantissimo
Deo solamen ferrem,
Nihil totius perderem,
Mundi, Orcisque pœnas,

Quin & vivus descenderem
Ad flammæ aviscoriam

124.

O instar thuris liceat
In ara me cremari!
Et odor Tibi placeat
Amoris in altari,
Lubens totus in cinerem
Aut in carbones irem
Si gratum Tibi pulverem
Bustumque fore scierem

125.

Una plus oblectatio
Per me Tibi obtenta,
Fert ponderis, quàm pa
Et omnia tormenta
Quæ sine fine meritum
Reum possent ferire,
Aut penitus interitum
Culpæ pœnam concit

126.

O utinam! ne laberer
Incautus sapuissim!
Et mala tot, ne pleeteret
Sanus intellexissem!
Et funeris novissima
Futura providissem,
Nec toties mitissima
Te Bonitas laxissem!

127.

Tunc poteram præcordia
Divina demulcere,

veterana odia
culparum abolere!
ad thronum Clementiæ
offensam expiare,
ad tribunal gratiæ
locamen impetrare.

128.

Tuo, Te solatio,
gratiâ privavi!
Te delitio
calico fraudavi!
amore futili
Soma nitentis luti,
oris bulla fragili,
Tumore dissoluti.

129.

Amor meus, tradidi,
Malisque tot immerfi,
Te vendidi,
Universi,
obtrusi cymbium
Amarum magis felle,
obtruli ablynthium
Teo nectare & melle.

130.

To ingratitude
Cum frenore retunde!
tu amaritudinem
me rursus refunde;
cumque potum dederis
ad usque bibam fæces,

Mille licet miscueris
Tormenta, poenas, neces,

131.

Te jure decet gaudium,
Me torqueant mœrores
Meluctus, fletus, tædium,
Tormenta, crux, dolores;
Quantumvis dones veniam.
Tortore tamen gravi,
Monebit conscientiam
Interna vox: Peccavi!

132.

*Peccata aliena, dolendi materia abundans:
quid ni ergo etiam, in
& magis propria?*

Quamvis nullo contagio
Me scelerum culparet,
Nec gratiæ naufragio
Mersum noxa damnaret,
Uberrim tamen gemere
Deceret, & dolere,
Cordéque toto fremere,
Singultibusque flere.

133.

Ut si vel unus hominum
Tot inter milliones,
Te UNIVERSI Dominum
Læssilet, ultiones

T

Sat

Sat foret de me fumere
Continuis lamentis,
Injuriámque plangere
Afflictæ læctu mentis.

134.

Et ego ficcus lumina
Omittam irrigare?
Quæ plura dominant crimina
Quàm guttas volvat mare?
Quisquis stellas per æthera
Est potis numerare,
Hic mea quoque scelera
Est potis computare.

135.

Millenis dignus mortibus
Cæli, Terræque reus,
Nunquam sat dignis fletibus
Me dolor plectet meus,
Novas licet Iustitia
Dei, pœnas crearet,
Nunquam sat pro malitia
Pœnarum irrogaret.

136.

Peccatum quia à Beatissimis
in cælo abominabile, nobis
dolendi materies.
Quin & Senatus Cælitum,
Chorusque Beatorum,
Cui Tu, mi Deus! UNICUM
ES BONUM, UNUM, VERUM,

Es Infinita Bonitas,
Fugis Beatitudo,
Amabilis Suavitas
Mentis hilaritudo.

137.

Te intuentes diligunt
Tui ardent amore,
Tui offensam sentiunt,
Tanguntur & dolent
Mallentque cuncta perire
In nihilum abire,
Quàm levi te offenderent
Culpæque Te ferunt.

138.

O Divi! quæ spectacula
Catastraphen horrentem,
Infanda quæ piacula
Ingrati Peccatoris,
A me vidistis constructa
Infami Architecto,
Sanctasque leges diripi
In Strygem non propositas.

139.

Vobis exosus, fontibus
Tot calculis notatus
Tot scelerum reatibus
Et noxis infamatus,
Vestra sum tribunalia
Ausus interpellare,
Et effrons ad subsellia
Opem vestram rogatus.

140.

vos penitentiã
Fenos hilarare,
atq; vehementiã
Contritus vos pacare
ces tot, doloribus
alierem compensare,
Caelites sceleribus
sumpsi irritare!

141.

noxarum odia,
detestationes,
vestra in præcordia
moris sanctiones,
& nunc, tot actibus
mere, legerentur
& velut ictibus
cor mallearetur.

142.

cor adamantinum
fracta dirumpatur,
arere silicinum
mola conteratur,
contritum respici (1)
humiliatum,
te nullum despici
appliciter prostratum.

143.

vos testor O Sidera!
ignus gratiarum
& tanta scelera
petitium mearum?

Nihil præter supplicia,
Nihil præter tormenta,
Et Numinis judicia
Merebar in momenta.

144.

Abiectus quàm in stercore (m)
Putrescam ut jumentum,
Putri percussus ulcere (n)
Immergar in fimetum,
Meique desiderijs
Cordis tradar relictus, (o)
Novisque semper vitis
Sim reus & obstrictus.

145.

Hoc Dæmonum supplicium,
Hæc pœna Damnatorum.
Hoc atrox exercitium
Dolorum æternorum,
Odisse Numen, nec posse
Amare, revereri,
Virtutis opus nec nôsse
Nec legem exerceri.

146.

Sed æviternis odijs
In Deum desævire,
Horrendis & blasphemijs
In sanctum nomen ire,
Ut velut canes mordeant
Authorem sæculorum,
Iráque pejus ardeant,
Quàm flammis Inferorum.

T 2

247. Et

psal. 50. (m) Joel. 1. (n) Job. (o) Joel. 1.

147.
 Et hanc ego voraginem
 Pœnarum officinam,
 Hanc scelerum farraginem,
 Et odii sentinam,
 Infelix stygis incola
 Æternùm habitabo?
 Deùmque per tot sæcula
 Rebells blasphemabo?

148.
 In hunc mortis oceanum,
 Et barathrum abyssi
 Me merfit furor criminum,
 Cælique fors amissi,
 Et hinc indignus cernere,
 Indignus Te videre,
 Malis dictis incessere,
 Et cogar devovere?

149.
 O tormentorum maximum
 Et omnium malorum;
 Tot execrandas Dæmonum,
 Vocésque damnatorum
 Audire semper, rabie
 Iræque cor bullire,
 Deùmque sine fatie
 Blasphemiis ferire.

150.
 O Deus meus! liceat
 Æternùm cruciari!
 Sed & priùs displiceas
 Peccatis inquinari!

Expertem fas sit crimine
 Ardere, & amare,
 Intérque flammæ fulmine
 Pœnâsque Te laudare.

151.
Magnitudo
 eordie Dei in peccato
 proponitur ad spe-
 gendam.
 Sed quæ Tui dignatio
 Quæ cura miserentis
 Quàm facilis oblatio
 Dei, servum foventis
 Sua gazophilacia,
 Opesque meritum
 Offértque mortis pretium
 Pro litro peccatorum.

152.
 Effusi pro me sanguinis
 Thesaurum Deitatis
 In salutem hominis,
 Et pensum libertatis
 Depromit, ut me liberos
 A iugo servitutis,
 Et inimicum duceret
 In Patriam salutis.

153.
 Tu miserator Dominus!
 Misericorsque Pater,
 Frumentum Tu, Tu pariter
 Tis plenus meri Cratere.

157.

O saginatum vitulum
 Ex adipe frumenti!
 O sacrum Patris epulum
 Tam grandis sacramenti!
 O dulcem vini poculum!
 O charitatis rorem!
 Quod nullum vidit sæculum,
 Quo potas peccatorem!

158.

Ut animi lætitiã,
 Mentis hilaritatem
 Prodas, addis & musicam,
 Vocisquę suavitatem,
 Totumquę facis gaudiis
 Cœnaculum sonare,
 Et animum tripudiis
 Concessis exultare.

159.

In partem vocas Angelos
 Tuorum gaudiorum,
 Omnesquę cœli regulos
 Et incolas polorum,
 Ut super pœnitentiã
 Unius Peccatoris
 Tecum agant lætitiã
 Amoris & honoris.

160.

Paterni patrimonii
 Sic amas Decoctorem?

T 3

Tul-

propinas omnibus,
 Das etiam Te rimentis,
 cum peccatoribus, (q)
 præbesque Te famenti.

154.

Convivias, nunciis (r)
 Alexipus viarum,
 sacris lautis
 epulis escarum,
 claudos, & debiles
 Paucis, nihil merentes,
 que præbes nobiles
 laturas egentes.

155.

Patris amantissimi
 Vices, & partes agis, (s)
 que scelestissimi
 Duris moveris plagis,

156.

pandis amplexibus,
 Et obviam festinas,
 stringis nexibus,
 osculum propinas,
 Primam, & annulum
 Tubos reverso dari,
 mandas vitulum,
 epulum parari.

Tuique testimonii
Legisque desertorem?
O IESU? quid tenerimo
Tuo restat amori?
Nisi ut Te miserimo
Des totum peccatori?

161.

Das: quin imò comunicas,
Ceu fores mecum UNUS,
Et intimi magnificas
Amoris in me munus;
Nam Deum Deus exiit,
Ut fiat Homo Deus,
Et Homo Deum induit,
Ut Homo fiat Deus.

162.

O grande beneficium!
O magnum sacramentum!
Hoc summum artificium
Amoris argumentum,
Hoc maximum miraculum,
Quo majus nequit dari,
Quod cœlites spectaculum
Non possunt sat mirari.

163.

Hoc divinarum opus est
Misericordiarum,
Amoris iste scopus est,
Hæc meta gratiarum,
Qua salvum cupit hominem,
Et gloriâ donari,

Et interire neminem,
Sed cœlo coronari.

164.

Hoc opus super omnia
Est operum Tuorum
Quo Patris agis munia
Tuorum filiorum,
Mavisque reis parcere,
Et mitis misereri,
Quàm sævus ultor plebi
Et iudex trux haberi.

165.

Humilis in Dei
tate fiducia.
Ego drachma abscondita,
Quam querens invenit
Ego sum ovis perditus,
Quam lassus quaesivit,
Et è prædonum de nubi
Ereptam sustulisti,
Et in (lupis frementibus)
Ovile retulisti.

166.

Ego vermis, & non homo,
Sum factus ut jumentum
Et Tu in Tua me Domo
O gratiæ portentum!
Honore me & gloria
Indignum coronasti,
Et Principem in regia
Paterna collocasti.

167. Q

167.

Quas vices gratitudinis,
Quas referam amoris?
Quas grates multitudinis
Laboris, & favoris?
Infinita Bonitas
Tot beneficiorum!
Inexhausta largitas
Donorum Divinorum!

168.

Nulla mens complectitur,
Nec intellectus capit,
Quis mortalis perditur,
Et nil caeleste sapit,
Nec iusta silentia
Vox omnis obmutescit,
Nec mans Eloquentia
Fratiscit, & tabescit.

169.

Quae miserentis Domini
Adoro Bonitatem,
Quaeque supplex Numini
Involvo vilitatem,
Quae posco sapientiam
Terra, putredo, Cinis,
Quae veneror clementiam
Quae iustitiam finis.

170.

Miserentia,
Quae non consumpsi summi,

Debetur, & victoriae
Nostrae caeleste munus,
Tuam misericordiam
Aeternam decantabo,
Et infinitam gloriam,
Nomenque dilaudabo.

171.

Anacephaleosis Dolo-
ris & Amoris Dei super
omnia, & ex hac verae
Contritionis Synæresis.
O insolens insania,
Qua vixi dementatus!
Cur mundi haec inania
Ceritus sum sedatus?
O stulta rerum somnia!
Quis credens insanivi!
O fluxa, fluxa omnia
Quae amens appetivi!

172.

Cur haec mundi crepundia
Tam serio dilexi?
Cur vera caeli gaudia
Incurius neglexi?
Cur vanis vanitatibus?
Cur credidi fortunae?
Cur castis voluptatibus,
Carnisque importunae?

173.

Cur verum ego gaudium
Te Deus non amavi?

T 4

Cur

Cur omnium compendium (t)
Te serò estimavi?
Te pulcritudo tam vetus
Tam nova, nimis serò,
Amavi, fluxarum letus
Delictarum mero.

174.

O Deus meus! utinam
Te citius amassem!
Et peccatorum sarcinam
Onusque declinassim!
Nec tam crudelis Domini
Fuissem jago pressus,
Nec manceps factus Dæmoni,
Malisque tot oppressus.

175.

Ah tædet, pudet, poenitet,
Blennum insanivisse,
Et, qui dolores continet,
Mundo inservivisse!
Ast nunc, quantumvis seriùs
Ad Te suspiro, clamo,
Et quàm priùs, jam veriùs
Te amo, amo, amo!

176.

Te amo super omnia
Creatæ & creanda;
Opes, mortis semina,
Et lucra detestanda,
Grandes honorum titulos,
Fumos & vanitates,

Auróque fusos vitulos,
Carnisque voluptates.

177.

Abominor, & execro
Quo fui captus visco,
Tota mente in Te seror,
Te solum concupisco,
Procul, quid quid non
est

Sit, vani vis ardoris
Nam solus scopus meo
Deus, & fons amoris.

178.

Non interruptis fletibus
Opprobria dolebo,
Et lacrimarum imbribus
Sinus meos replebo.
O si infectum reddere,
Quod factum est, licet
Differre nil, nil parceret
Industriæ liberet.

179.

O si qui malis visibus
Disparuere soles,
Et temporum reflexibus
Præteritorum moles,
Redirent ad infantiam
In verno flore firmam
Primamque innocentiâ
Puramque culpâ vitam.

180. Quam

180.

Quanto momenta nobilis
Horasque pretiosas
Mercarer sumpta temporis,
Et dies otiosas
Virtuta nulla fluere
Tuo non sacra cultu,
Nec oculorum ruerent
Ictus vibrati vultu.

Et Paradiso excidi
Abyssu voluptatis,
Non quia *Ultor* Deus es
In sacula futura,
Sed quia Deus meus es,
Et ego *Creatura!*

181.

Quam stringerem amplexibus
Quae prius *aver* labar,
Plenis amoris nexibus,
Quae prius *obluct* abar,
Nunc an *divitias*
Prudentius tenerem,
Et spiritus delirias
Consultius foverem.

Amor Dei super omnia
excedit omnes creaturas
possibiles & existentes.
Te amo super omni,
Quaecumq; sunt, & erunt.
Quae fingere ingenia
Possunt, vel potuerunt,
Non quia Te amantibus
Mercedem polliceris,
Sed quia *DEUS OPTIMUS*
FUISTI, ES, & ERIS,

182.

Ah! ah! quis mihi meritos
Sufficiat dolores?
Ut affatim praeteritos
Plangam reus errores?
Ah doleo! doloribus
Non ex timore natis,
Nec Aegyptis quod ardoribus
Cremandus cum *Damnatis.*

Te Deus meus *UNICUM*
BONUM amans, amabo,
Te praeter nullum gaudium
Posthac desiderabo,
Tu solum mihi praemium,
TU MERCES MAGNA NI-
MIS,
Tu mihi instar omnium,
Tu vitae meae finis.

183.

Non quia caelum perdidisti
Sedem Beatitatis,

186.
Tu summa amabilitas,
Tu ipsa pulchritudo,

Tu

Tu

Tu copiosa suavitas, (u)
Tu cordis plenitudo,
Tu omni melle dulcior,
Sapidiórque musto,
Tu lacte nutritibilior,
Cùm Te mi Deus gusto.

187.

Tu omni luce clavior, (x)
Splendidiórque sole
Tu Stellis es nitidior.
Omnique cali mole,
Tu mihi super aureas
Agenteásque gazas
Es charior, & gemmeas,
Et baccas pretiosas.

188.

Tu mihi super Onyches.
Smaragdos, & Beryllos,
Sapphiros, & Sardonyches,
Et Indiæ lapillos,
Tu Adamante charior,
Chrysolití hique auro,
Achate pretiosior,
Et omnium thesauro.

189.

Tu nunquam exstinguibilis, (y)
Et semper ardens ignis,
Tu flamma delectabilis,
Quæ sacros æstus gignis,
Accende me, ut ardeam,
Et Conflagrem amore,

Et in favillas abeam
Tuo flammans ardore
 190.

Totus accendar ignibus,
Ut diligam Te totus,
Flammis urar perennibus
Afflatu Tuo totus,
Tecum, qui amat quidpiam
Te, Deus, amat minus,
Aut præter ten et uspiam
In suos claudit sinus.

191.

Tu totum Tibi vendicæ
Cordis humani fundam,
In hoc te SOLUS colloca
Admirtis nec secundam,
Sedem Tuam non patieris
Cuivis hospitem,
Hac tota solus fruieris,
Et non fers corrivalem.

192.

Nam celo cùm descendens
E throno majestatis,
Et carneam indueres
Vestem mortalitatis,
Mancipium me Dæmonis
Amore coëmisti,
Et litro tui sanguinis
Me servum redemisti.

163.

hoc, Amoris gravitas,
Audendum, Te coëgit,
Eripale Divinitas
In hominem compegit.
Hæc est in tempore
Hæc in Terras, missus
In mortali corpore
Mortalis Deus visus.

194.

Verbum Altissimi
Infantem mutum fecit,
In antri vilissimi
Præsepium projecit,
Infantum, contemptum, pau-
perem,
Gementem, & plorantem,
In Naturæ carcerem
Conclucit exulantem.

195.

Mundi artificem
Et rerum conditorem
Fecit Opificem,
Et fabrum lignatorem,
Josepho Patri subditum,
Et Matri obsequentem,
In sudore madidum,
Et frigore trementem.

196.

Duras imposuit
Vitæ necessitates,

Orsusque telam texnit
Crucum calamitates,
Exercuit opprobriis,
Ludibriis afflixit,
Mortisque, tot blasphemis
Reum, ferox, addixit.

197.

Amor movit formidinem
In horto deprecanti,
Sacrum sudare sanguinem
Fecit agonizanti,
Et, ut latronem, militum
Cohortes captivarent,
Suoque juri subditum
Catenis vincularent.

198.

Hic duxit ad Subsellia,
Et Præsidum senatum,
Ad terna tribunalia
Constanter accusatum,
Flagris scidit immanibus,
Spinisque caput cinxit,
Mortisque, suis manibus,
Chirographum affixit.

199.

Sic ultimùm in arbore,
Mi Deus, obiisti,
Et me in Tuo latere
Captivum inclusisti,
Asylum hoc refugii
Tuus expandit Amor,
Et

Et

Et ultimus supplicii
Me vocat ad Te clamor.

200.

Clavos inter & vincula
Agoris & torturas,
Caput luans in oscula
In aurem insufurras,
TUI AMORE MORIOR,
UT REDAMES AMAN-
TEM,
SIC AMOR MORTE DURIOR
ME COGIT EXSPIRAN-
TEM.

201.

Te Deus meus eligam
Quem prior elegisti,
Te Amor meus diligam,
Quem prior dilexisti,
Præstat cessare vivere,
Et mori hinc migrantem,

Cessare quàm diligere,
Te Deus, me amantem.

202.

Cùm nullum punctum
poris
Sit, hora, vel momentum
Quo mihi non contuleris
Opis Tuæ fomentum,
Qui me tot beneficiis
Dignaris immerentem
Et prævenistot gratis
Indignum Pœnitentem.

203.

Sic nullum tempus traham
Nec hora, nec momentum
Quod non amantis visum
Fidelis argumentum
Nam TE amare vita est,
Amare mors cessare,
In hoc vis omnis fœta est,
Aut mori, aut amari.

Quoniam iniquitates meæ supergravi
sunt caput meum : & sicut opus grave
gravatæ sunt super me *Psal. 34.*
confitebor adversum me in iustificationem
meam Domino : & tu remisisti impietatem
peccati mei. *Psal. 33.*

Accipe Sacrificium confessionum mearum de
linguæ meæ, (a) quam formasti & excitavit
confitear nomini tuo : & sana omnia ossa mea
cant, Domine quis similis tibi ? Neque enim

(a) S. Augustinus lib. 5. Confess; cap. 1.

quid in se agatur, quid tibi confitetur : quia ocu-
 tum non excludit cor clausum : Nec manum
 repellit duritia hominum : Sed solvis eam cum
 misericordis, aut miserans, aut vindicans & non est, qui se
 defendat à calore tuo. Sed te laudet anima mea, ut
 laudet te : & confiteatur tibi miserationes tuas, ut laudet
 te. Non cessat, nec tacet laudes tuas universa creatura
 tua, nec spiritus omnis hominis per os conversum ad te :
 nec animalia, nec corporalia, per os considerantium ea:
 exurgat in te à lassitudine anima nostra, innitens eis,
 quæ fecisti : & transiens à te, qui fecisti hæc mirabiliter
 à tibi refectio & vera fortitudo.

Defecit in dolore vita mea, & anni mei
 in gemitibus. *Psal. 30.*

Erò te amavi pulcritudo tam antiqua, & tam nova,
 (b) serò te amavi. Etecece intus eras, & ego foris,
 ubi te quærebam, & in ista formosa, quæ fecisti, de-
 sideriis irruebam. Mecum eras, & tecum non eram.
 Me tenebant longè à te, quæ si in te non essent, non
 erant. Vocasti, & clamasti, & rupisti surditatem meam.
 Percussisti, splendisti, & fugasti cæcitatem meam.
 Ingrasti, & duxi spiritum, & anhelò tibi. Gustavi, &
 sitiò: Tetigisti me, & exarsi in pacem tuam.

Anxiatus est super me spiritus meus : in
 me turbatum est cor meum. *Psal. 142.*

Quis similis tibi eriam in diis Domine ? (c) Quis si-
 milis tibi ? Magnus in sanctitate, terribilis atq;
 laudatus.

(b) Idem Conf : lib. 10, cap. 27. (c) S. Augustinus soliloq. cap. 33.

laudabilis & faciens mirabilia ? serò te cognovi lumen
 rum, serò te cognovi. Erat autem nubes magna & tenebr
 sa ante oculos vanitatis meæ, ità ut videre non poss
 lem iustitiæ, & lumen veritatis. Involuebar in tenebris
 tenebrarum, tenebras meas amabam, quia lumen
 cognoscebam. Cæcus eram, & cæcitatem amabam
 & ad tenebras per tenebras ambulabam. Quis inde
 eduxit, ubi eram homo cæcus sedens in tenebris,
 umbra mortis ? Quis accepit manum meam, ut
 me educeret ? Quis est ille illuminator meus ?
 eum quærebam, & ipse quæsiuit me ; non voca
 cum, & ipse vocavit me. Quis est ille ? Tu es Do
 ne Deus meus, misericors, & miserator : Pater
 cordiarum, Deus totius consolationis. Tu sancte
 mine Deus meus, quem confiteor toto corde meo,
 rias agens nomini tuo. Non te quærebam, tu me qu
 sivist : non te invocabam, tu me vocasti ; Vocasti
 me nomine tuo. Intonasti desuper voce grandi
 teriorem aurem cordis mei : Fiat lux, & facta est
 & discessit nubes magna, & liquefacta est nubes
 brosa, quæ operuerat oculos meos, & vidi lucem
 & cognovi vocem tuam, & dixi : Verè Domine.
 es Deus meus, qui eduxisti me de tenebris, & t
 mortis, & vocasti me in admirabile lumen tuum,
 video. Gratias tibi illuminator meus. Et conv
 sum, & vidi tenebras in quibus fueram, & abyssi
 nebrosam, in qua jacueram, & contremui, & ex
 & dixi : Væ ! væ ! tenebris meis, in quibus jacui ! væ
 cæcitati illi, in qua videre non poteram lumen

lumina tua ! vā prāteritā ignorantīā meā , quando non co-
 noscebam te Domine . Gratias tibi ago illuminator ,
 liberator meus , quoniam illumināsti me , & cogno-
 uisti me . Serō te cognovi veritas antiqua , serō te cogno-
 uisti veritas aeterna ; tu eras in lumine , & ego in tenebris ,
 non cognoscebam te , quia illuminari non poteram
 te , & non est lux extra te .

Domine ante te omne desiderium meum ,
 & gemitus meus à te non est absconditus .

Psal: 37.

Optissime , magnipotens Deus spirituum universae
 carnis , * cuius oculi sunt , super omnes vias filio-
 rum Adam , à die nativitatē eorum , usque in diem
 mortis eorum , ut reddas unicuique secundum opera sua ,
 bona vel mala : ostende mihi ut confitear tibi paupertate-
 meam , quoniam dixi , quod dives essem , & nul-
 lum egerem , & nesciebam , quoniam pauper eram ,
 nudus , miser , & miserabilis . Credebam enim
 fore aliquid , cum nihil essem . Dixi sapiens efficiar ,
 cultus factus sum . Cogitabam me esse prudentem ,
 & acceptus sum , & video nunc , quia donum tuum est ,
 quo nihil possumus facere , quia nisi tu Domine
 audieris civitatem , frustra vigilat , qui custodit eam .
 docuisti me , ut cognoscerem me , quia dereliqui-
 stis me , & probasti me , non propter te , quod cognosce-
 re me , sed propter me ; ut cognoscerem me . Nam ut
 Domine credebam me aliquid fore ex me , existi-
 mabam

Augustinus Soliloq. cap. 15.

mabam me sufficere per me, nec percipiebam
 niam tu regebas me, donec aliquantulum te elonga-
 me, & cecidi statim in me, & vidi & cognovi
 niam tu regebas me: & quod cecidi, fuit ex me
 quod surrexi; ex te. Aperuisti mihi oculos lux,
 citasti, & illuminasti me, vidi quoniam tentatio
 ta hominis super terram, & quod gloriari non valet
 te te omnis caro, nec justificatur omnis vivens,
 niam siquid boni est, parvi vel magni: donum
 est, & nostrum non nisi malum est. Unde igitur
 riabitur omnis caro? Nunquid de malo? Hic
 est gloria, sed miseria. Sed nunquid gloriabitur
 bono? Nunquid de alieno? Tuum Domine est
 num, tua est gloria: qui enim de bono tuo gloria
 bi quaerit, & non tibi quaerit, hic fur est, & latro
 similis est diabolo, qui voluit furari gloriam tuam.
 enim laudari vult de tuo bono, & non quaerit
 gloriam tuam, sed suam, hic licet propter tuum
 num laudetur ab hominibus, a te tamen vituperatur
 quia de dono tuo non tuam, sed suam gloriam
 fivit. Qui autem ab hominibus laudatur vituperatur
 te, nec liberabitur condemnante te. At tu Domine
 formator meus ex utero matris meae, non me
 dere in illa exprobratione, ut exprobretur
 voluisse gloriam tuam. Tibi enim sit gloria,
 est omne bonum: nobis autem confusio faciei,
 miseria, quorum est omne malum, nisi tu volueris
 reri. Misereris quippe Domine, misereris omnium
 & nihil odisti eorum, quae fecisti, & das nobis
 nis tuis, & ditas nos Domine Deus inopes opimis

Quoniam diligis pauperes, & divites facis eos di-
 scis tuis. Ecce nunc Domine pauperes nos filii tui su-
 mus, & pusillus grex tuus, aperi nobis januas tuas, &
 erant pauperes & saturabuntur, & laudabunt te, qui re-
 runt te. Scio enim Domine, & confiteor docente
 quoniam illi soli, qui cognoscunt se pauperes, &
 dicuntur tibi paupertatem suam, dirabuntur à te,
 quoniam qui se divites existimant, cum sint pauperes,
 non divitiis inveniuntur exclusi. Ego igitur confiteor
 Domine Deus meus paupertatem meam, ut sit tibi
 gloria tota, quoniam tuum est bonum per me ge-
 rere. Domine confiteor, ut docuisti me, nihil aliud
 est, quam universa vanitas, umbra mortis, & abyssus
 tenebrosa, & terra inanis & vacua, quæ sine
 benedictione nil germinat, fructum quoque non
 facit, nisi confusionem, peccatum, & mortem. Si quid
 bonum unquam habui, à te recepi, quidquid boni ha-
 bui, tuum est, vel à te habeo. Si quando steti, per te
 cecidi: sed quando cecidi, per me cecidi: & semper in-
 firmus fui, nisi tu me erexisses: semper cæcus fui,
 nisi tu me illuminasses. Quando cecidi, nunquam
 erexisses, nisi tu mihi manum porrexisses. Postquam
 erexisses, semper cecidisses, nisi tu me susti-
 nisses. Sæpius perissem, nisi me gubernasses. Sic
 Domine, sic semper gratia tua, & misericordia
 prævenit me, liberans me ab omnibus malis, sal-
 vans à præteritis, suscitans à præsentibus, & muniens
 à futuris: præcidens etiam ante me laqueos peccatorum,
 & occidens occasiones & causas: *quia nisi tu hoc mihi fecisses,*
 U ego

ego omnia peccata mundi fecissem. Quoniam scio Domine quod nullum peccatum est, quod unquam fecerim, quod non possit facere alter homo, si Creator a quo factus est homo. Sed quod non facerem, tu iussisti: quod abstinerem, tu iussisti: & quod tibi crederem gratiam tu infudisti. Tu namque Domine rogasti tibi & mihi: ut adulterium: & omne aliud peccatum non committerem, gratiam, & lumen donasti.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua.

Ego autem sum filius ancillae tuae, qui me credidi dari in manu tua. * jam his meis pauperculis confessionibus confitear tibi liberator meus toto corde & reducam ad mentem meam omnia bona, quae tu mihi à juventute mea omni vita mea. Scio quod quod ingratitude multum tibi displiceat, quae est totius mali spiritualis, & ventus quidam desiccans urens omne bonum, obstruens fontem divinae cordiae tuae super hominem: qua & mala mortuaria oriuntur, & viva jam opera moriuntur, & adipscentur. Et ego Domine gratias tibi agam, si tu sim ingratus tibi liberator meus: quoniam liberasti me. Quoties jam me absorbuerat ille Draco, & tu Domine ab ore ejus extraxisti me. Quoties ego peccavi, tu se paratus fuit deglutire me: Sed tu Domine defendisti me. Cum contra te iniquè agebam, tu mandata frangebam, stabat ipse paratus ut iret ad infernum, sed tu prohibebas. Egote liberator

* s. Augustinus soliloq. cap. 18.

benignissimæ pietatis tuæ. Confitear tibi beneficia
 magna, quoniam eripuisti me de inferno inferiori
 mel, & secundò, & tertio, & centies, & milles
 ego semper ad infernum tendebam, & tu me semper
 ducebas, & justè millies damnasses me, si volu-
 isset. Noluiti quia amas animas. & dissimulas peccata
 meum propter penitentiam Domine Deus meus, &
 misericordiæ in omnibus viis tuis. Nunc ergo
 hæc Domine Deus meus, & cognosco per lumen
 & deficit anima mea in misericordia tua magna,
 est super me: quoniam eripuisti animam meam
 no inferiori & me ad vitam reduxisti. Totus enim
 in morte, totumque me resuscitasti. Tuum igitur
 totum id, quod vivo, & totus totum me tibi
 Totus spiritus, totum cor, totum corpus, tota
 vivat tibi, vita mea dulcis: quoniam totum me
 ut totum me possideres: totum me refecisti, ut
 merehaberis. Diligam te igitur Domine, virtus
 diligam te ineffabilis exultatio mea, & vivat, jam
 mihi, sed tibi tota vita mea, quæ perierat in miseria
 resuscitata est in misericordia tua, qui es Deus
 clemens & miserator, & multæ misericordiæ in millia
 qui diligunt nomen tuum. Idcirco Domine Deus
 meus, sanctificator meus, jussisti in lege tua
 diligam te toto corde meo, tota anima mea, tota
 mea, tota fortitudine mea, & totis viribus meis, &
 tiam ex intimis medullis cordis mei; omnibus
 momentis, quibus fruor bonis misericordiæ tuæ, quoniam
 niam semper perirem, nisi quia semper me vivificas.

momento me tibi obligas, dum omni momento
 magna tua beneficia præstas. Sicut ergo nulla
 est, vel punctum in omni vita mea, quo tuo bene-
 non utar: sic nullum debet esse momentum, quo
 non habeam ante oculos in mea memoria, & te
 diligam ex omni fortitudine mea. Sed nec hoc
 nisi tu dederis mihi, cujus est omne donum bo-
 & omne datum optimum descendens à Patre lumi-
 apud quem non est transmutatio, nec vicissitudi-
 obumbratio: Non enim est volentis, neque curren-
 sed tui miserentis, ut diligamus te. Tuum est Do-
 hoc donum, cujus est omne bonum: jubes te di-
 da quod jubes, & jube quod vis.

Merere mei Domine quoniam infirmus
 sum: sana me Domine quoniam contur-
 bata sunt ossa mea: Et anima mea turba-
 ta est valde, sed tu Domine usque quo?
Psal. 6.

agrotabam & ex cruciabar, * accusans memet ip-
 sum solito acerbius nimis, ac volvens ac versans me
 vinculo meo, donec abrumperetur rotum, quo
 exiguo tenebar, sed tenebar tamen. Et instabas
 occultis meis Domine severâ misericordiâ, flagel-
 geminans timoris & pudoris, ne rursus cessarem,
 non abrumperetur id ipsum exiguum & tenuel, quod
 auferat, & revalesceret iterum, & me robustius al-
 ligaret.

V 3

6. Augustinus Confess: cap. 11. lib. 8.

ligaret. Dicebam enim apud me intus ; Ecce
 fiat, modò fiat. Et cum verbo jam ibam in pla
 Jam parè faciebam ; & non faciebam ; nec re
 tamen in pristina, sed de proximo stabam & resp
 Et idem conabar, & paulò minùs ibi eram, &
 minùs jam jamque attingebam & tenebam ; &
 eram, nec attingebam, nec tenebam, hæsitans
 morti, & vitæ vivere, plùsq; in me valebat deterius
 tum, quàm melius insolitum, punctumq; ipsum ter
 quo aliud futurus eram, quantò propius admo
 tantò amphorem incuriebat, horrorem ; sed non
 bat retro, nec avertebat, sed suspendebat. Re
 me nugæ nugarum, & vanitates vanitatum, &
 amicæ meæ, & succutiebat vestem meam carna
 submurmurabant ; Dimittisne nos ? Et à momen
 non erimus tecum ultra in æternum ? Et à momen
 isto non tibi licebit hoc & illud ultra in æternum
 quæ suggerebant in eo, quod dixi hoc & illud
 suggerebant, Deus meus ? Avertat ab anima
 misericordia tua. Quas lordes suggerebant ? qua
 cora ? Et audiebam eas jam longè minùs, quàm
 dius, non tanquam liberè contradicentes, eundem
 viam, sed velut à dorso muslitantes, & disceden
 quasi furtim vellicantes, ut respicerem. Retra
 tamen me recunquantem abripere, atque excutere
 & transilire quo vocabar, cum diceret mihi con
 violenta : Purasne sine istis poteris ? Sed jam
 me hoc dicebat. Aperiebatur enim ab ea parte,
 tenderam faciem, & quò transire trepidabam

Ecce in plenas continentiam, Serena, & non dissolutè hilaris,
 in plene blandiens, ut venire, neque dubitarem, &
 nec recedens ad me suscipiendum & amplectendum piis
 & religiosis, plenas gregibus bonorum exemplorum. Ibi
 & pueri & puellæ: ibi iuventus multa, & omnis æ-
 tas, & graves viduæ, & virgines anus, & in omnibus
 continentia nequaquam sterilis, sed sæcunda ma-
 gisteriorum gaudiorum de maritote Domine. Et irri-
 ris me irrisione exhortatoria quasi diceret: Tu non
 timebis, quod isti & istæ? An verò isti & istæ in se-
 ipso possunt, ac non in Domino Deo suo? Domi-
 nus Deus eorum me dedit eis. Quid in te stas & non
 timeas? Projice te in eum, noli metuere, non se subtra-
 hatur, ut cadas. Projice te securus, excipiet & sanabit
 te. Et erubescbam nimis: quia illarum nugarum mur-
 mur adhuc audiebam, & cunctabundus pendebam. Et
 ait illi, quasi diceret: obsurdesece adversus immu-
 ta illa membra tua super terram, ut mortificentur. Nar-
 rant tibi delectationes, sed non sicut lex Domini Dei
 est. Illa controversia in corde meo, non nisi de me
 solo adversus me ipsum. At Alipius affixus lateri meo,
 multati motus mei exitum tacitus operiebatur,

Meditatus sum nocte cum corde meo, &
 exercitabar, & scopebam spiritum meum.
 Nunquid in æternum projiciet DEUS:
 aut non apponet ut complacitior sit ad-
 huc? Aut in finem misericordiam suam

abscinder, à generatione in generationem? Aut obliviscetur misereri Deus? Aut continebit in ira sua misericordias suas? Dixi: Nunc cœpi: hæc mutatio deus Excelsi: Memor fui operum Domini: Memor ero ab initio mirabilium tuorum.
Psal. 76.

Ubi verò à fundo arcano alta consideratio co-
 xit, * & congeffit totam miseriam meam in co-
 ctum cordis mei, oborta est procella ingens, ferens
 gentem imbrem lacrimarum. Et ut totum effundere
 cum vocibus suis, surrexi ab Alipio: Solitudo enim
 hi ad negotium flendi aptior suggerebatur, quàm
 cessi remotius, quàm ut posset mihi onerosa esse
 ejus præsentia. Sic tunc eram, & ille sensit, non
 quid. Aliquid enim puto dixeram, in quo appareret
 sonus vocis meæ, jam fletu gravidus, & sic surrexi.
 Mansit ergo ille, ubi sedebamus, nimè stupens.
 sub quadam fici arbore stravi me, nescio quomodo
 dimisi habenas lacrimis, & proruperunt flumina
 lorum meorum, acceptabile sacrificium tuum. Et
 quidem his verbis, sed in hac sententia multa dixi
 tu Domine usque quo? Usque quo Domine irasceris
 in finem? Ne memor fueris iniquitatum nostrarum
 quarum. Sentiebam enim me ab eis teneri. Jactabam enim
 voces miserabiles; quamdiu, quamdiu, cras, cras?
 re non modo? quare non hac hora finis turpitudinis
 meæ? Dicebam hæc, & flebam amarissima contumelia
 flendi

* S. Augustinus Confess. cap. 12. lib. 8.

cordis mei. Et ecce audio vocem de vicina domo,
 cantu dicentis, & crebro repetentis, quasi pueri aut
 puellæ, nescio: Tolle, lege, tolle, lege: Statimque
 mutato vultu, intentissimus cogitare cœpi, utrumnam
 erent pueri, in aliquo genere ludendi cantare tale ali-
 quid: nec occurrebat omninò audivisse me usquam,
 pressòque impetu lacrimarum, surrexi, nihil aliud
 interpretatus, nisi divinitus mihi juberi, ut aperirem co-
 dicem, & legerem, quod primum capitulum invenis-
 sem. Audieram enim de Antonio, quòd ex Evange-
 lica lectione, cui fortè supervenerat, admonitus fuerit,
 ut quæquam sibi diceretur, quod legebatur: vade, vende
 omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesau-
 rum in cælis: & veni, sequere me: & tali oraculo con-
 victum ad te esse conversum. Itaque concitus redii ad eum
 locum, ubi sedebat Alipius, ibi enim posueram codicem
 apostoli, cum inde surrexeram. Arripui, aperui, &
 in silentio capitulum, quo primum coniecti sunt or-
 dines mei: Non in comestationibus, & ebrietatibus: non
 in cubilibus & impudicitis: non in contentione & ex-
 citatione: sed induimini Dominum Jesum Christum,
 & carnis providentiam ne feceritis in concupiscentiis ve-
 stis. Nec ultra volui legere, nec opuserat; Statim
 prope cum fine hujusce sententiæ, quasi luce securita-
 tis, statim cordi meo, omnis dubitationis tenebræ diffu-
 dit. Tum interjecto, aut digito, aut nescio quo
 signo, codicem clausi, & tranquillo jam vultu indi-
 caui Alipio. At ille, quid in se ageretur, quod ego
 faciebam, sic indicavit. Petit videre, quid legissem,
 & attendit etiam ultra, quàm ego legeram:

& ignorabam, quid sequeretur. Sequebatur
 Infirmum autem in fide recipite: Quod ille ad
 mihiq; aperuit. Sed tali admonitione firmatus est
 citòque ac proposito bono, & congruentissim
 moribus, quibus à me in melius jam olim valde
 distabat, sine ulla turbulenta cunctatione con
 est. Inde ad matrem ingredimur, indicamus, g
 narramus quemadmodum gestum sit. Exultat
 umphat: & benedicebat tibi, qui potens es ultra
 petimus aut intelligimus facere; quia tantò amp
 à te concessum de me videbat, quàm petere sole
 ferabilibus flebilibusque gemitibus. Convertisti
 ità me ad te, ut nec uxorem quærerem, nec a
 spem sæculi huius, stans in ea regula fidei, in qua
 te tot annos ei revelaveras. Et convertisti luctum
 gaudium, multò uberius, quàm voluerat: &
 chariùs atque castiùs, quàm de nepotibus carnis
 quirebat.

Dolor meus in conspectu meo semper

Quoniam iniquitatem meam annuntia
 bo: & cogitabo pro peccato meo.

ET tibi quidem Domine, * cujus oculis nudam
 byssus humanæ conscientia, quid occultum
 in me, etiamsi nollem confiteri tibi? Te enim
 fconderem, non me tibi. Nunc autem quòd
 meus testis est displicere me mihi, tu resulges
 & amaris, & desideraris, ut erubescam de me,

* S. Augustinus lib: 10. Confess. cap. 2.

am me, atque eligam te, & nec tibi, nec mihi placeam,
 de te. Tibi ergo Domine manifestus sum, qui-
 que sum; & quo fructu tibi confitear dixi. Neq;
 id ago verbis carnis & vocibus, sed verbis animæ,
 clamore cogitationis, quem novit auris tua. Cùm
 malus sum, nihil est aliud confiteri tibi, quàm di-
 licere mihi. Cùm verò pius, nihil est aliud confiteri
 quàm hoc non tribuere mihi: quoniam tu Domine
 benedixisti iustum, sed priùs enim iustificas impium. Con-
 fiteor itaque mea, Deus meus, in conspectu tuo tibi ta-
 ceat, & non tacitè: tacer enim strepitu, clamat affe-
 ctu. Neque enim dico recti aliquid hominibus, quod
 non à me tu priùs audieris: aut etiam tu aliquid tale
 dicis à me, quod non priùs mihi tu dixeris.

**Dilcedite à me omnes qui operamini ini-
 quitatem: quoniam exaudivit Dominus
 vocem fletus mei. Exaudivit Dominus
 deprecationem meam: Dominus oratio-
 nem meam suscepit: *Psal. 6.***

Quid mihi ergo est cum hominibus, ut audiant con-
 fessiones meas, quasi ipsi sanaturi sint omnes langvo-
 res meos? Curiosum genus ad cognoscendam vitam alie-
 nam; desidiosum ad corrigendam suam. Quid me
 querunt audire, qui sum? qui nolunt à te audire, qui
 querunt? Et unde sciunt, cùm à me ipso de me ipso audiunt,
 verum dicam: quandoquidem nemo scit hominum,
 quid agatur in homine, nisi spiritus hominis, qui in ipso
 est

* S. Augustinus lib. 10. Confess. cap. 3.

est? Si autem à te audiant de seipsis, non poterunt
 re, mentitur Dominus. Quid est enim à te audire
 se, nisi cognoscere se? quis porro cognoscit, &
 falsum est, nisi ipse mentiatur? Sed quia charitas
 credit, inter eos utique, quos connexos sibi me
 facit, ego quoque Domine etiam sic tibi confiteor,
 audiant homines, quibus demonstrare non possum
 vera confitear, sed credunt mihi, quorum mihi
 charitas aperit. Verumtamen tu, medice meus in
 quo fructu ista faciam, eliqua mihi; Nam confessio
 præteritorum malorum meorum, quæ remisisti &
 xisti, ut beares me in te, mutans animam meam
 sacramento tuo, cum leguntur & audiuntur, exci-
 cor, ne dormiat in desperatione, & dicat, non possum
 sed evigilet in amore misericordiæ tuæ, & dulcedine
 gratiæ tuæ: quæ potens est omnis infirmus, qui sibi
 ipsam sit conscius infirmitatis suæ: Et delectat
 audire præterita mala eorum, qui jam carent eis:
 idè delectat, quia mala sunt; sed quia fuerunt, & non
 sunt. Quo itaque fructu, Domine Deus meus,
 quotidie confitetur conscientia mea, spe misericordiæ
 securior, quàm innocentia suâ. Quo fructu, qui
 etiam hominibus coràm te confiteor per has literas,
 huc quis ego sim, non quis fuerim? Nam illum fructum
 vidi, & commemoravi. Sed quis, adhuc sim, eorum
 ipso tempore confessionum mearum, & multi hoc
 se cupiunt, qui me noverunt, & non me noverunt,
 ex me, vel de me aliquid audièrunt, sed auris eorum
 non est ad cor meum, ubi ego sum, quicumque
 Volunt
 quonec
 ere:
 dicit et
 me
 Conf
 q
 P
 On
 Bcat
 peccata
 confess
 sacrifici
 cia, in
 sitione
 reputat
 ali gl
 adient
 s, non
 amen q
 cinum
 multa,
 post
 Christu
 teor
 cinum
 Volu
 s.

Volunt ergo audire confitentem me quid ipse intus sim: non nec oculum, nec aurem, nec mentem possunt intueri: credituri tamen volunt, nunquid cognituri? Dicit enim eis charitas, qua boni sunt, non mentiri me, me confitentem, & ipsa in eis credit mihi.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.
Psal: 106.

Primum animæ ornamentum confessio, quæ & peccatorem purgat, & justum reddit purgatorem. * Si peccata sunt, in confessione lavantur: Si bona opera, confessione commendantur. Cùm malatua confiteris, sacrificium Deo Spiritus contribulatus: cùm Dei beneficia, immolas Deo sacrificium laudis. Absque confessione justus judicatur ingratus, & peccator mortuus reputatur. Confessio igitur est peccatoris vita, cuncti gloria. Video David dicentem: Peccavi: Et audiens: Transtulit Dominus peccatum tuum à te, non morieris. Considero Mariam, si non verbis, tamen operibus publicè sua crimina confitentem, & Dominum pro ea respondentem: Dimissa sunt ei peccata multa, quoniam dilexit multùm. Respicio Principem apostolorum negantem timidè, amarissimè flentem, Christum illum respicientem. Felicem latronem in teor se accusantem, Christum excusantem, & Dominum promittentem: Hodie mecum eris in Paradiso.

* S. Bernardus serm. de 111. grad. Confess: fol. 1707.

so. O quàm sublimis ista confessio, per quam de
 tibulo ad regnum, de terra ad cælum, de cruce
 damnatus ac crucifixus ad paradysum ascendit. Co
 riosa confessio, quæ Petrum Apostolum, trinæ nega
 nis crimine liberavit: & ab Apostolatûs culmine ca
 non permisit. Fidelis institutio, quæ Mariæ mu
 diligenti, multum dimisit: & amoris multi
 signitam, discipulorum corpori sociavit. Pra
 miseratio, quæ regem & Prophetam multiplici
 num inundatione mundavit, & in antiquæ gloriæ
 gnitatis perducendo reduxit. Hæc est via, quæ
 rem suam nunquam fefellit, quæ nunquam deser
 nisi deserentem se.

*S. Anselmus de Miseria hominis, peccator
 reatu, gravitate, pœnitudine, judicij horrore,
 & pœnis Inferni.*

Terret me vita mea. Namque diligenter disc
 apparet mihi aut peccatum, aut sterilitas fer
 ta vita mea. Et si quid fructûs in ea videtur, si
 aut simulatum aut imperfectum, aut aliquo modo
 ruptum, ut possit, aut non placere aut displicere
 Ergo O peccator, vita tua, jam ferè tota, aut in
 cato est, aut damnabilis, aut infructuosa, & contem
 bilis. Sed quid separo infructuosum à damnabili
 que, si est infructuosa, est & damnabilis. Con
 nim & verum esse, quod veritas Dei dixit: om
 bor, quæ non facit fructum bonum, excindetur
 in ignem mitteretur. Denique si quid ago utile,

nullatenus illud compenso alimentis corporis, qui
 abutor. Sed quis pascit pecus, quod nec tantum
 odest, quantum consumit: & tamen tu benignus
 pascis, tu nutris, & expectas tuum inutilem, verum
 nocentem peccatis. Quam tolerabilius canis putri-
 dus foeret hominibus, quam anima peccatrix DEO,
 quam infelicius ista Deo, quam ille hominibus. Heu
 non hominem, sed opprobrium hominis, vilius peccato-
 rum, pejus cadavere. Tædet animam meam vitæ, vive-
 re erubesco, mori pertimesco, quid ergo restat tibi,
 peccator, nisi ut in tota tua vita plores totam vitam
 tuam, ut ipsa tota se ploret totam. Sed est in hoc ani-
 ma mea miserabiliter mirabilis, & mirabiliter misera-
 bilis: quia non tantum dolet, quantum se noscit: sed
 nec secura torpet, velut quid patiat, ignoret. Anima
 miserabilis, quid agis, quid torpes anima peccatrix? Dies
 iudicii venit, juxta est dies Domini magnus, juxta est,
 velox nimis dies iræ, dies illa, dies tribulationis &
 angustiarum, dies calamitatis & miseriæ, dies tenebrarum &
 tenebrarum, dies nebulæ & turbis, dies tubæ & clangoris,
 vox diei Domini amara! Quid dormitas anima tepida,
 digna evomi? Quid dormitas? qui non expergiscitur,
 non tremit ad tantum tonitruum, non dormit, sed
 torpens! Arbor infructuosa, ubi sunt fructus tui?
 Arbor digna securi, & igne, digna succidi, & succen-
 di, qui sunt fructus tui? Utiq; spinæ pungentes, &
 thorns, quæ utinam hic te poenitendo punge-
 rent, ut consurgerent: sic amarescerent, ut evanescerent,
 forsitan parvum quid putas peccatum aliquod? Utinam
 strictus iudex parvum existimaret aliquod peccatum.

Sed

Sed heu me? Nonne omne peccatum per pravari-
nem Deum exhonorat? Quod ergo peccatum
tor audebit dicere parvum? Deum enim exhonora-
quando est parvum? O lignum aridum, & in
æternis ignibus dignum, quid respondebis in illis
cum exigetur à te usque ad ictum oculi omne tempus
vivendi tibi impensum, qualiter fuerit à te expensum?
Tunc quippe condemnabitur quidquid fuerit inventum
in te operis, vel otiosi sermonis & silentii, usque
minimam cogitationem: etiam quod vixisti, si
fuerit ad Dei voluntatem directum. Væ, quæ
cata ibi proruent ex improvise, quasi ex insidiis,
modò non vides? Certè plura, & fortassis terribilia
ra his, quæ nunc non vides. Et quæ non esse
pütas, & quæ nunc esse bona credis, nudata facie
parebunt ibi nigerrima peccata. Ibi procul dubio
pies prout gessisti in corpore, cum tunc nullum
tempus misericordiæ, cum pœna recipitur, & clem-
latio nulla datur. Hic cogita, quid gessisti, quid
teat te recipere. Si multa bona, pauca mala, multum
gaude: si multa mala, pauca bona, multum luge. O
tilis Peccator! an non sufficiunt tibi hæc ad impen-
rigitum? An non sufficiunt ad eliciendum sanguinem
& medullas in lacrimas? Væ mirabilis duritia, ad
confringendam leves sunt tam graves mallei, O
sensibilis torpor, ad quem concitandum sunt obtusissimi
acuti aculei! Prò Lethalis sopor! ad quem excitandum
raucum est tam terrificum tonitruum. Peccatum
utilis! satis hæc tibi debent esse ad continuandum
ctum! sufficere tibi possunt ad sorbendas juges

sed quid debeo de gravedine, de magnitudine im-
 mentis miseræ quidquam dissimulando tacere, & ocu-
 animæ meæ frui? An ut improvise irruant repentini
 flores, & subito ingruat intolerabilis? Certè non,
 expedit, peccatori. Si enim dixero, quidquid
 tero excogitare, nondum ad id, quod res est, pote-
 operari. Igitur deducant oculi mei lacrimas per
 em & noctem, & non taceant. Auge ergo pecca-
 auge superioribus ærumnis pondus, adde terrorem,
 ulatum super ululatum: nam ipse te judicabit, ad cu-
 contumeliam spectat, quidquid inobediens DEO,
 prævaricator peccat, qui mihi bonum pro malo red-
 dit, cui ego malum pro bono: qui nunc patientissi-
 mus, tunc districtissimus; clementissimus nunc, ju-
 stissimus tunc. Heu me! heu me! cui peccavi?
 Deum inhonoravi, omnipotentem provocavi; Pecca-
 vi, quid feci? Cui feci? quàm malè feci? Væ!
 Ira omnipotentis ne irruat super me! Ira Omni-
 potentis ubi poteris capi in me? Non est qui possit
 terare. In toto me angustia: hinc erunt accusan-
 peccata: inde terrens justitia, subtus patens horri-
 um chaos inferni, desuper iratus iudex, intus urens
 conscientia, foris ardens mundus. Fustus vix salva-
 tur, peccator sic reprehensus in quam partem se pre-
 ter? Constrictus ubi latebo, quomodo apparebo?
 erare erit impossibile, apparere intolerabile. Illud
 sidero, & nusquam erit: istud execrabor, & ubiq;
 Quidquid erit tunc, quidquid erit tunc: quis
 eruet me de manibus Dei? Unde mihi consilium?

X

Unde

Unde salus? Quis est, qui dicitur MAGNI CO
 LII ANGELUS? qui dicitur SALVATOR, a
 men eius vociferer? Jam ipse est, jam ipse est IESU
 ipse idem est iudex, inter cuius manus tremo. *Sanctus*
 jam, O peccator, respira ne desperes, spera in con
 times. Aufuge ad eum à quo aufugisti: *O*
 importunè, quem superbè provocasti. IESU, *S*
 propter hoc nomen tuum, fac mihi secundum no
 tuum. *JESU, JESU*, obliviscere superbum
 cantem. Nomen dilectum, nomen delectabile
 men confortans peccatorem, & beatæ spei. Quid
 est *JESUS*, nisi Salvator? Ergo IESU propter
 ipsum esto mihi IESUS, qui me creasti, non per
 Qui me redemisti, ne condemnes: qui me creasti
 bonitate, ne perimas opus tuum mea iniquitate
 go piissime, ne perdat me mea iniquitas; quod
 tua omnipotens bonitas. Recognosce benignissimè
 quod tuum est, & absterge, quod alienum est.
 SU, IESU, miserere, dum tempus est miserendi
 damnes in tempore iudicandi. Quæ namq; tibi
 in sanguine meo, si descendero in æternam corrup
 nem? Neq; enim mortui laudabunt te Domine
 omnes qui descendunt in infernum. Si me ad
 intra lausivum tuæ misericordiæ sinum, non erit
 stior propter me Domine. Admitte ergo, ô deli
 tissime IESU, admitte me intra numerum electo
 tuorum; ut cum illis te laudem, te perfruar, glori
 te; inter omnes, qui diligunt nomen tuum; qui
 DEO Patre, & Spiritu Sancto, gloriaris per inter
 ta sæcula.

Prototypon feu Methodus veræ Pœnitentiæ, & confessionis.

Sanctus Bernardus serm : 3. in festo S. Andreae Apostoli. circa dimidium : mihi fol : 331.

O Stendam tibi unum iustorum iustissimè confitentem. Quæris quis nam sit? Psaltes Domini est. Dixi, inquit, confitebor adversum me injustitiam meam Domino. Dixi, hoc est, in corde proposui, non coactus, non compulsus, sed spontaneus. Injustitiam meam, ait, non alienam, adversum me arguens, & accusans. Vides, quia non timore alterius, vel ad alium accusandum, sed seipsum Sanctus Domino confiteatur. Pro huiusmodi confessione, remittes tu Domine impietatem peccati mei. Pro hoc orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Hæc præmium in corde germinat ad justitiam: post hæc in ore nascitur ad salutem. Primus ejus gradus est cognitio peccati. In hac cognitione videndum est, quid egeris, quantum contumeliis affeceris corpus tuum, ambulans in confessione desiderii, sicut & gentes quæ ignorant DEUM, possidens vas tuum in immunditia & vilitate, non in sanctificatione & honore. Considerandum est etiam quem merueris ignem, scilicet illum, qui paratus est in gehemo & angelis ejus, & omnia genera pœnarum, quæ in illis pœnalibus locis cumulantur & crescunt. Inspicendum verò, quid amiseris, bona videlicet illa, quæ non oculus vidit, & auris non audivit, & in cor ho-

minis non ascenderunt, quæ paravit Deus diligenter
 se. Horum igitur omnium consideratione pertentus
 tu transi ad pœnitentiam ultricem vitiorum, altitudo. N
 virtutum. Pœniteat, quod tot & tantis flagitiis
 volutus, in luto fœcis & miseriæ diutiùs jacuisti. Hæc p
 nitentiam agens corpus tuum conteras, & furibundum su
 carnis asello incentivorum semina subtrahens, pœnitentia po
 tenda ampliùs non admittas, ne vulnus vulnere
 quenter ingeminans, confringas ossa animæ tuæ; pœnitentia
 custodit in justis Dominus, unum ex his, inquam pœnitentia
 non conteretur. Nam hæc duo ità sibi invicem pœnitentia
 juncta sunt, ut se cognoscere nemo possit, nisi pœnitentia
 teat: & pœnitere non possit, nisi se cognoscat. pœnitentia
 ergo tibi cognitus, & in te pœnitens, transvola ad pœnitentia
 tium gradum, dolorem cordis, & jam plantata erit pœnitentia
 stitia plantatione illa, quam plantavit pater tuus caelestium
 Dole igitur, quia Creatorem offendisti, cujus legem pœnitentia
 caelestia & terrestria præter te indefessa statione conser
 vant: & in tanta Republica Dei tu solus peregrinus non fu
 & imperatoriæ majestatis decreta non curas. Surgat pœnitentia
 acrior dolor, quod cum Creatore etiam patrem offendit, pœnitentia
 deris, & illum patrem, qui tibi ministrat siderum pœnitentia
 sus, fœcunditatem terræ, fructuum ubertatem, pœnitentia
 cedat & acerrimus qui pertranscat animam tuam, pœnitentia
 tantum benefactorem contempseris, qui dolorem tuum pœnitentia
 eis sustinuit, ne dolores inferni ampliùs sustineres. pœnitentia
 igitur in interiori homine justitia germinante, pœnitentia
 erumpat in arborem, & loquatur lingua, quod scientia pœnitentia
 loquebatur. Quartus itaq; gradus est Confessio pœnitentia
 Hæc

Hæc purè facienda est, quia non est pars una peccatorum
 dicenda, neque levia confitenda, & gravia diffiten-
 da. Nec alter accusandus, & ipse excusandus, sed
 cum justo dicendum est: Non declines cor meum in
 verba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis. Hæc
 sunt verba malitiæ, & gravis malitiæ, quæ gravior
 potest esse. Confitendum est, & humiliter, ut
 eadem sit in corde, quod sonabit in ore. Sunt enim
 nonnulli qui narrare in confessione solent, quæ vel ar-
 gumentè literatorio, & fortiter gladiatorio gessere conflictu;
 quod dolor! sub humilitatis pallio superbiam inducentes,
 & putantes se posse vitare oculos judicis cuncta cer-
 ventis. Nonnè utique Reges Saul & David redargu-
 à Prophetis, Samuele & Nathan, dixerunt, *pecca-*
ta erunt ei? Et tamen Saul audivit: transtulit Dominus regnum
 tuum à te, & dabit illud æmulo tuo: & David: *trans-*
tulit Dominus peccatum tuum, & non morieris?
 Quid est hoc? Nisi quia quod Saul habuit in ore,
 non fuit in corde: & humilitas, quæ in ore David ex-
 iit, in corde etiam radiavit? Dicendum est & fide-
 liter, ut in fide Ecclesiæ credat sibi peccata dimitti:
 quia Cain & Judas purè & humiliter confessi sunt, sed
 nequaquam fideliter, quia alter eorum desperans ad
 infernum cucurrit; alter illud grande scelus evomit:
 Major est iniquitas mea, quàm ut veniam merear.
 Mentiris latro, quia major est pietas Dei, quàm quæ vis
 iniquitas: quia miserationes ejus super omnia opera ejus.
 sequitur quintus gradus, maceratio Carnis, quæ jejuniis
 & vigiliis attenuanda est, ne nova prurigine voluptuo-
 sa

fam revolvat pravitatem &c. Sextus, qui est con-
 etio operis. Prohibe ergo linguam tuam a malo, &
 rare quod bonum est, & sensuales motus tuos con-
 nentia frænis infræna, & sic erit pax in terra carnis tuæ.
 Argue malos pro persona quam habes; & te præse-
 justitiam non sinas sepeliri. Septimus gradus est
 severantia bonitatis. Et in hoc septimo vocabit te Do-
 minus cum Moyse de medio caliginis; & in ipsa
 vinitatis substantiam interiores oculos infiget. Per
 verantiam autem faciunt expectatio præmiorum, &
 narum recordatio, primitiæ spiritûs & donum ca-
 ste, de quibus loquitur Apostolus: quod nec ex-
 tus ignorat, nec inexpertus intelligit. Stultitia
 est enim illi, & non potest intelligere, quæ
 sunt Spiritus Dei.

